

CHKO Slavkovský les

Preventivní hodnocení krajinného rázu území 2020

aktualizace studie

Hlavní řešitel: **Lukáš Klouda**

CHKO Slavkovský les

Preventivní hodnocení krajinného rázu území - 2020

aktualizace studie

Hlavní řešitel: Mgr. Lukáš Klouda

Objednatel: Česká republika – Agentura ochrany přírody a krajiny ČR
Kaplanova 1931/1, 148 00 Praha 11 - Chodov

Spoluřešitelé: Ing. arch. Zdeněk Franta
Mgr. Jan Nedvěd
Mgr. David Třešňák

Mgr. Lukáš Klouda

technický poradce v oblasti ŽP

Högerova 811/12, 152 00 Praha 5

tel.: 776 753 469

klouda.l@seznam.cz

Praha, září 2020

Obsah

A Úvodní část

- A.1 Úvod, zadání a cíl práce
- A.2 Metodika a terminologie
- A.3 Charakteristika zájmového území

B Prostorová a charakterová diferenciacie území

- B.1 Úvod
- B.2 Charakteristika oblastí krajinného rázu (OKR)
- B.3 Charakteristika míst krajinného rázu a delimitace pásem ochrany krajinného rázu

C Kategorizace sídel

- C.1 Úvod
- C.2 Kategorizace sídel

D Diferenciacie zástavby pro účely územního plánování

- C.1 Úvod
- C.2 Kategorizace zástavby – limity a doporučení

Použité informační zdroje

Seznam mapových příloh

A. Úvodní část

A.1 Úvod, zadání a cíl práce

A.1.1 Úvod, zadání (předmět studie)

Aktualizace preventivního hodnocení krajinného rázu CHKO Slavkovský les představuje pokladový krajinářský materiál zpracovaný na základě požadavku Agentury ochrany přírody a krajiny ČR. Předložená studie navazuje na materiál zpracovaný kolektivem pod vedením doc. Ing. arch. Ivana Vorla (ATELIER V) z roku 2000 – *Slavkovský les; hodnocení území z hlediska krajinného rázu - § 12 zák. č. 114/92 Sb. (analýza charakteru a identity krajiny a návrh odstupňované ochrany krajinného rázu, XII.00)* a jeho pozdější aktualizace z roku 2011 a 2015.

Jedním ze základních motivů tohoto typu dokumentu je v rozsahu většího územního celku (typicky s velkoplošnou zvláštní ochranou) provést jeho (vícestupňovou) prostorovou a charakterovou diferenciaci na menší prostorové jednotky a v nich definovat charakteristické vlastnosti – znaky a hodnoty krajinného rázu. V rámci nižších vymezených prostorových jednotek (míst krajinného rázu) předkládaná aktualizace oproti předchozím výstupům zpřesňuje podmínky či doporučení k ochraně krajinného rázu.

Předkládaná aktualizace se oproti předchozím výstupům detailněji věnuje rovněž problematice osídlení. Přesněji se jedná o kategorizaci obcí a zástavby na jejich území, a to v závislosti na jejich dochovanosti, zahrnující jejich bližší charakteristiku a návrh podmínek jejich dalšího rozvoje. Tato problematika tvoří větší část celé předložené studie.

Předmětem předkládané aktualizace je zpřesnění podmínek ochrany krajinného rázu v rámci vymezených míst krajinného rázu, revize a případné doplnění limitů ve vztahu k § 18 zákona č. 183/2006 Sb., o územním plánování a stavebním řádu, v platném znění (stavební zákon), v místech krajinného rázu pro volnou krajinu a vymezení ploch v území, kde bude uplatňována větší míra dohledu a při posuzování záměrů bude postupováno podle § 12 odst. 2 zákona č. 114/1992 Sb., o ochraně přírody a krajiny, v platném znění (ZOPK) (limity stanovené v rámci územních plánů (ÚP), regulačních plánů (RP), případně ÚP s prvky RP), podle Metodického pokynu MŽP, odboru obecné ochrany přírody a krajiny, ve spolupráci s MMR, odborem územního plánování k uplatňování § 12 odst. 4 (ZOPK), který byl publikován ve Věstníku MŽP (Ročník XXVII, září 2017, Částka 9).

Předkládaná aktualizace zpřesňuje dříve provedenou kategorizaci vybraných sídel. Ve vybraných sídlech stanovuje plochy doporučené k regulačnímu řešení zástavby, plochy doporučené k dohodě ve smyslu §12 odst. 4 ZOPK, vymezuje urbánní zóny (neboli „SUK“ – segment urbanizované krajiny). Dále pak stanovuje aktualizované limity a doporučení pro vymezené plochy, stanovuje nezastavitelné plochy ve volné krajině ve smyslu § 18 stavebního zákona, aktualizuje delimitaci pásem ochrany krajinného rázu v sídlech.

A.1.2 Cíl práce

Cílem studie je aktualizace stávající studie Preventivní hodnocení krajinného rázu CHKO Slavkovský les (2015) v souvislosti se změnami v přístupu k řešení problematiky územního plánování a posuzování staveb. Stávající studie bude zpřesněna a její obsah bude rozšířen tak, aby došlo k vytvoření kvalitního podkladu pro rozhodování v území, poskytování údajů pro územně analytické podklady (ÚAP) a pro prosazování zájmů ochrany krajiny v procesu pořizování územně plánovací dokumentace (ÚPD). Aktualizace je nezbytná k uplatnění komplexního přístupu Správy CHKO Slavkovský les k zpracování jejich požadavků do územních plánů.

V konkrétní rovině lze uplatnění preventivního hodnocení spatřovat v následujících činnostech:

- Vydávání souhlasů a stanovisek podle § 12, § 44 a § 67 zákona č. 114/1992 Sb., v platném znění
- Vydávání stanovisek z titulu dotčeného orgánu (spolupráce s orgány územního plánování v procesu tvorby územně plánovací dokumentace a další agendy v gesci stavebního zákona)
- Tvorbě plánů péče, preventivní ochraně krajinného rázu
- Stanovení odstupňované ochrany krajinného rázu
- Stanovení rámcových podmínek pro zamýšlené zásahy do krajinného rázu ještě před zpracováním projektové či jiné dokumentace záměru.

Jak již bylo uvedeno, studie vychází z již dříve zpracovaných preventivních hodnocení, resp. jejich aktualizací. Těžiště této studie spočívá v části věnované osídlení – charakteristice a kategorizaci sídel, stanovení podmínek ochrany krajinného rázu ve vztahu k jejich možnému rozvoji (část D). V předchozí studii provedená prostorová a charakterová diferenciacie území (část B) členící území na oblasti krajinného rázu a místa krajinného rázu, zůstává zachována.

A.2 Metodika a terminologie

V současné době není v problematice ochrany krajinného rázu k dispozici závazná metodika. Tato skutečnost však podle autora této studie nese vzhledem k diverzitě krajiny na území ČR a nepotlačitelnému individuálnímu lidskému náhledu na danou problematiku více pozitivních aspektů.

Zpracovaná aktualizace preventivního hodnocení krajinného rázu CHKO Slavkovský les se v souladu s metodickým listem AOPK opírá především o metodický postup Správy CHKO – autorů Bukáčka a Matějky, využívající tradiční analyticko-syntetickou osnovu:

- determinace základních charakteristik území
- diferenciací území na specifické územní celky
- identifikace charakteristik krajinného rázu
- hodnocení prostorových vztahů charakteristik krajinného rázu včetně delimitace pásem odstupňované ochrany
- doporučení a opatření k ochraně krajinného rázu

Při zpracování byl dále nápomocen metodický postup často využívaný při kauzálním posuzování záměrů na krajinný ráz - Posouzení vlivu navrhované stavby, činnosti nebo změny využití území na krajinný ráz kolektivu autorů (Vorel, Bukáček, Matějka, Culek, Sklenička). Tento metodický postup odráží požadavky § 12 zákona č. 114/1992 Sb., v platném znění, včetně níže uvedené a doplněné (Míchal, Löw) terminologie používané dále v textu této studie:

aktuální (kauzální) ochrana krajinného rázu – posouzení vlivu konkrétního záměru na krajinný ráz daného území (vliv navrhovaných staveb a technických zařízení, vliv činností, vliv využití území), tj. posouzení zásahu do krajinného rázu.

architektonická forma stavby, budovy (objektu) – půdorysná a hmotová skladba stavby nebo souboru staveb, ve které hrají role dimenze, objemy a proporce hmot.

architektonický výraz stavby, budovy (objektu) – půdorysné, hmotové řešení, řešení detailů, materiálů, barevnosti a výtvarných prvků.

atribut krajinného rázu – charakteristický znak vyjadřující přírodní, kulturní nebo historické kvality segmentu krajiny.

dominanta krajiny – převládající, hlavní, základní složka, převládající prvek v konfiguraci hmotných prvků krajinné scény. Krajinné dominanty jsou typizovány podle původu na přírodní, kulturní nebo smíšené, případně na historické a soudobé.

estetická hodnota krajiny – vyjádření přírodních a kulturních hodnot, harmonického měřítka a vztahů v krajině; předpokladem vzniku estetické hodnoty jsou subjektivní vlastnosti pozorovatele,

objektivní okolnosti pozorování a objektivní vlastnosti krajiny (skladba a formy prostorů, konfigurace prvků, struktura složek).

harmonické měřítko krajiny – vyjadřuje takové členění krajiny, které odpovídá harmonickému vztahu činností člověka a přírodního prostředí; z hlediska fyzických vlastností krajiny se jedná o soulad měřítka celku a měřítka jednotlivých prvků.

historická charakteristika krajinného rázu – je specifickou součástí kulturní charakteristiky a spočívá v souvislostech kulturních a přírodních charakteristik oblasti či místa; historická charakteristika je klíčová pro pochopení logiky vztahů mezi přírodními vlastnostmi krajiny, jejím využíváním vzhledem k jejich trvalé (dlouhodobé) udržitelnosti; může nést stopy významných historických událostí.

charakter zástavby – je dán spolupůsobením formy (struktury) zástavby a architektonického výrazu jednotlivých staveb, stavebních souborů a nezastavěných ploch (zejména parkových).

individuální architektonický výraz stavby, budovy – *architektonický výraz* tkívá v použití takového půdorysného, hmotového řešení, řešení detailů, materiálů, barevnosti a výtvarných prvků, které stavbu výrazně odlišují od tradičních i soudobých staveb v dané lokalitě.

kompaktní zástavba – souvislá zástavba, ve které stavby na sebe bezprostředně navazují ve formě řad, uzavřených nebo otevřených bloků, která tvoří uliční fronty nebo má výrazně ucelenou hranici vůči okolní krajině.

kulturní charakteristika krajinného rázu – je dána způsobem využívání přírodních zdrojů člověkem a stopami, které v krajině zanechal.

krajina – je část zemského povrchu s charakteristickým reliéfem, tvořená souborem funkčně propojených ekosystémů a civilizačními prvky (§ 3 zákona č. 114/1992 Sb., v platném znění)

krajinná složka – relativně homogenní ekologická jednotka, je souhrnem prvků uvnitř krajiny, má jednotný projev a vyznačuje se stejnou funkcí; velikostí relevantní krajinnému měřítku (Forman et Gordon 1993, upraveno).

krajinný ráz – je zejména přírodní, kulturní a historickou charakteristikou určitého místa nebo oblasti (§12 zákona č. 114/1992 Sb., v platném znění); obraz krajiny.

krajinný prvek – je skladebnou jednotkou krajinné složky. Je buď přírodní nebo umělý.

místo krajinného rázu – část krajiny relativně homogenní z hlediska přírodních, kulturních a historických charakteristik a výskytu estetických a přírodních hodnot, které odlišují místo krajinného rázu od jiných míst krajinného rázu. Je nejmenším hodnoceným prostorem; jedná se zpravidla o vizuálně vymezený krajinný prostor (konkávní nebo konvexní), který je pohledově spojitý z většiny pozorovacích stanovišť, nebo o území typické díky své výrazné charakterové odlišnosti.

netradiční architektonický výraz stavby, budovy – architektonický výraz (půdorysné, hmotové řešení, řešení detailů, materiálů, barevnosti a výtvarných prvků), který nepoužívá historických či pro danou lokalitu tradičních prostředků.

oblast krajinného rázu – je krajinný celek s podobnou přírodní, kulturní a historickou charakteristikou odrážející se v souboru jejích typických znaků, který se výrazně liší od jiného celku ve všech charakteristikách či v některé z nich a který zahrnuje více míst krajinného rázu; je vymezena hranicí, kterou mohou být přírodní nebo umělé prvky nebo jiné rozhraní měnících se charakteristik.

preventivní ochrana krajinného rázu – vyhodnocení krajinného rázu území a stanovení limitů a opatření k jeho ochraně, event. stanovení územně diferencované intenzity veřejného zájmu na ochraně krajinného rázu (pásma odstupňované ochrany), návrh eliminace negativních a rušivých znaků.

přírodní charakteristika krajinného rázu – zahrnuje vlastnosti krajiny určené jak trvalými přírodními podmínkami, kterými jsou především geologické, geomorfologické, klimatické a biogeografické poměry, tak aktuálním stavem ekosystémů.

přírodní hodnota – je dána kvalitativními parametry zastoupených ekosystémů ve vztahu k jejich trvalé udržitelnosti, reprezentativnosti aktuálních znaků ve vztahu ke stanovištním podmínkám, prostorovými parametry, harmonickým charakterem interakcí mezi ekosystémy, výraznými přírodními dominantami krajiny.

rozptýlená zástavba – samostatné stavby nebo soubory staveb rozložené s velkými vzájemnými odstupy v nezastavěných plochách, nevytvářejí dojem zastavěného území.

segment urbanizované krajiny ("SUK") – urbanizované plochy větších sídel s rozvinutou a diferencovanou zástavbou zahrnující typicky historické jádro, obytnou zástavbu rodinného i hromadného typu (bytovky, řadové domy), výrobní a dopravní stavby a zařízení; v obrazu krajiny převládají civilizační (antropogenní) prvky a struktury.

stavební (architektonický) soubor – staveb, který tvoří hmotový a provozní celek

struktura zástavby (též forma zástavby) je dána vzájemným uspořádáním prvků zástavby - staveb, souborů staveb, motorových a pěších komunikací, nezastavěných městských prostorů (uličních koridorů, náměstí, parkových ploch) a ploch pro další městské funkce (rekreace, výroba).

rys krajinného rázu – soubor znaků vyjadřující určitou specifickou vlastnost segmentu krajiny.

tradiční architektonický výraz stavby, budovy – architektonický výraz, používající historických nebo pro danou lokalitu tradičních forem, provozních schémat, tradičního ztvárnění fasád, architektonických prvků, detailů, materiálů a barevného řešení.

znak krajinného rázu – jednotlivá část krajiny, podílející se na utváření krajinného rázu. Tyto části společně utvářejí přírodní, kulturní a historickou charakteristiku krajinného rázu.

A.3 Charakteristika zájmového území

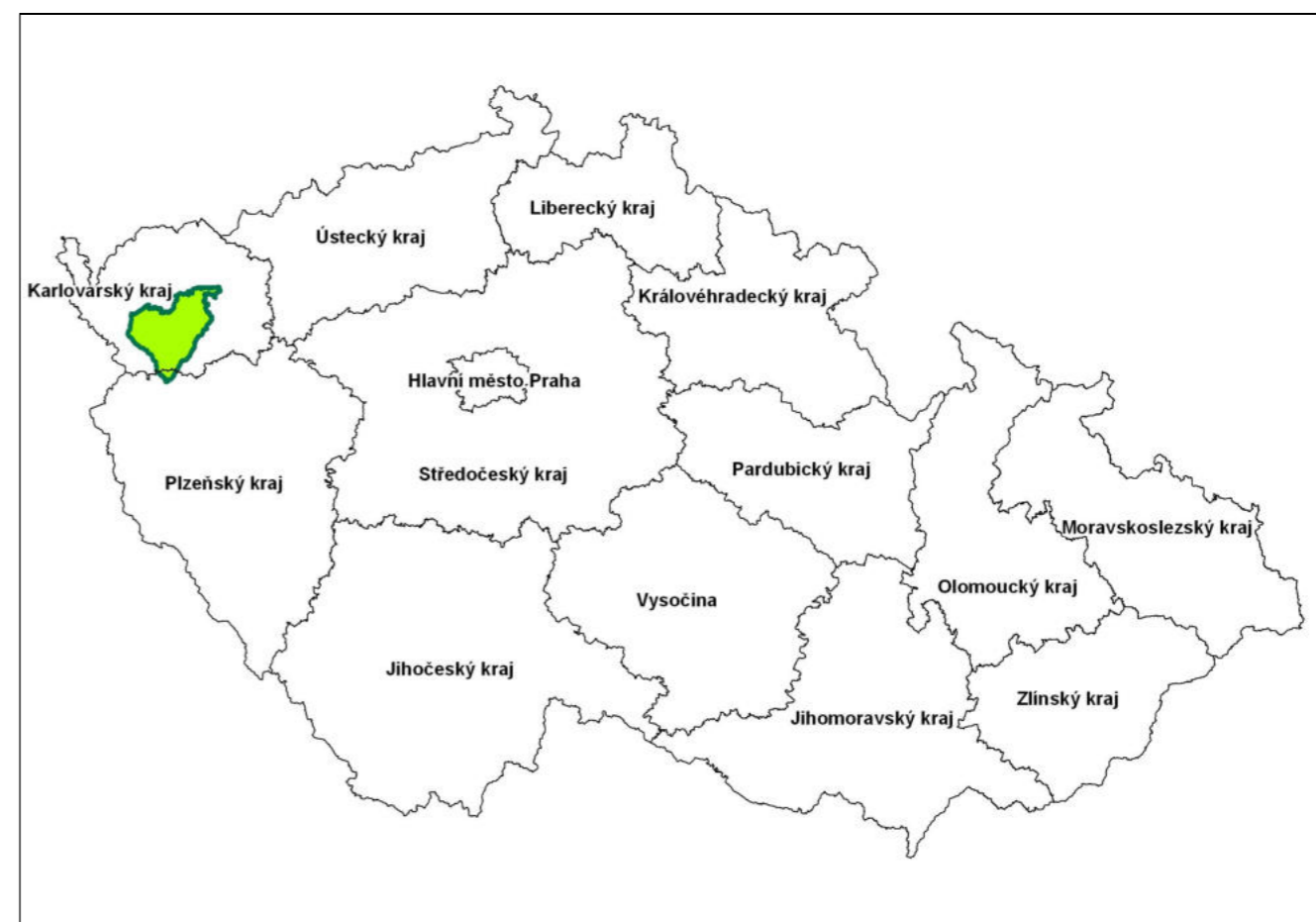
A.3.1 Vymezení území a obecná charakteristika

Vymezení zájmového území, jemuž je věnována tato studie, je určeno hranicí Chráněné krajinné oblasti Slavkovský les. Velice detailní popis – vedení této hranice uvádí zpracovaný Plán péče pro CHKO.

CHKO Slavkovský les se rozkládá v západní části České republiky. Naprostá většina CHKO náleží ke Karlovarskému kraji (bývalé okresy Karlovy Vary, Sokolov a Cheb, nyní ORP Karlovy Vary, Sokolov, Cheb a Mariánské Lázně), menší část v jižním cípu pak ke kraji Plzeňskému (bývalý okres a nyní ORP Tachov). Rozloha CHKO Slavkovský les činí 606 km², což ji řadí v ČR mezi ostatními CHKO k rozlehlejším.

Jedno ze specifíků CHKO Slavkovský les představuje fakt, že ač při poloze mimo bezprostředně pohraniční území České republiky nese velice zřetelné stopy poválečného vývoje dané dřívější převahou německy hovořícího obyvatelstva. Jedná se o krajinu ryze sudetskou. Tento její ponurý, zádumčivý, tesklivý, sugestivní či kontemplativní charakter se pak přenáší ještě i dále do vnitrozemí.

obr. č. A. 1: Poloha CHKO Slavkovský les

A.3.2 Přírodní charakteristika území

Geologie a geomorfologie

Oblast je tvořena třemi morfologicky výraznými celky: karlovarským masivem na severu a severovýchodě, Slavkovským lesem (centrální část) a Tepelskou vrchovinou (část východní a jihovýchodní). V severovýchodním cípu sem zasahují okrajové části Doupovských hor (Šemnice). Jižní hranice je tvořena výrazným poklesem podél tzv. mariánskolázeňského zlomu, ve východní části se vyskytují materiály (okraje) Sokolovské pánve budované v tzv. oháreckém synklinoriu.

V oblasti Tepelské vrchoviny převládají proterozoické metamorfity – tzv. mariánskolázeňský metabasický komplex tvořený převážně amfibolity, místy amfibolickými diority až gabry. Na jihovýchodě přistupují dvojslídne až biotitické pararuly; na jejich rozhraní v cca 1 km širokém pásmu se v pararulách objevují hojné kry a kenolity amfibolitů. Zvláště výrazný je pruh hadcových hornin od Mariánských Lázní k Nové Vsi. Oblast Slavkovského lesa je tvořena převážně žulovými horninami variského vulkanismu. Karlovarský masiv je geologicky mnohem složitější těleso. V oblasti je tvořen převážně žulami obou uvedených typů. U Sedlečka a Šemnice jsou již zastížena pyroklastika Doupovských hor (spolu s neovulkanickými horninami).

V celé oblasti jsou poměrně časté neovulkanity, vulkanické horniny třetihorního stáří rozptýlené jako množství izolovaných výchozů, nejvíce v okolí Sedlečka a Šemnice. K významným vulkanickým elevacím náleží Homolka, Podhorní vrch, Lysina, Hůrka ad. Podél větších toků se vyskytují čtvrtohorní náplavy.

V oblasti je více význačných mineralogických výskytů. Historicky známé byly výskyt stříbrných, kobaltových, vizmutových, niklových, olovených a zinkových rud.

Císařský (Slavkovský) les je nevysoké, silně zarovnané pohoří, vybíhající k západu klínovitě do úhlu, sevřeného jihozápadní částí Krušných hor, Smrčinami a Českým lesem. Na severu, západě a na jihu je morfologicky dobře charakterizované a osamostatněné, na východě je hranice méně výrazná. Na severu je hranicí údolí Ohře, respektive pokleslý terén Sokolovské pánve, proti němuž je blok pohoří ohraničen zlomovými liniemi. Jen v širším okolí Lokte je morfologická hranice méně výrazná a Ohře se tu zařezává mohutnými meandry do žulového podkladu. Na západě a jihozápadě spadá pohoří strmými, až 200 m vysokými zlomově podmíněnými svahy (Mokřina, Milíkov, Podlesí, Úbočí, Kynžvart) k východnímu okraji mladotřetihorní chebské pánve, respektive dále na jihozápad do tachovského průlomu. Výrazné a vysoké svahy se táhnou ještě dále k východu směrem k Mariánským Lázním, postupně se však výškové rozdíly zmírňují. Východní omezení Slavkovského lesa proti Karlovarskému pohoří tvoří údolí říčky Teplé.

Slavkovský les je poměrně málo rozčleněn a přes četné doklady silného tektonického a erozivního porušení vykazuje značně zachovanou starou, oligocenní parovinu, dosahující nadmořské výšky průměrně kolem 800 m n. m., jižně od Čisté až 840 m n. m. Tato parovina (zarovnaný povrch) je tvořena plošinami starého reliéfu plochých a oblých tvarů, silně zahliněnými, hlavně v předělových úsecích hojně pokrytými rozsáhlými rašeliníšti. Nad ní se zvedají jednotlivé, většinou silně zalesněné

vrcholy a vyvýšeniny, z nichž nejvýraznější jsou Lesný (982,7 m n. m.), Lysina (981,4 m n. m.), Krušný (862,8 m n. m.), Ovčák (897,9 m n. m.), Kamenná hora (793,7 m n. m.), Kozák (747 m n. m.) aj.

Ve střední části dominují ploché hřbety Královský kámen (851,7 m n. m.), Vlčí hřbet (882,6 m n. m.), Zaječí vrch (837 m n. m.), Rozhledy (845 m n. m.), Tři kříže (816 m n. m.), Pluhův bor (803,7 m n. m.), v severní části Pasecký vrch (724,7 m n. m.), Zlatý vrch 776,8 (m n. m.), Pařez (699 m n. m.) či Květný vrch (639,6 m n. m.).

Z hlediska geomorfologického členění území ČR (Demek, 1987) náleží oblast CHKO Slavkovský les do provincie Česká vysočina a zasahuje do Šumavské a Krušnohorské soustavy (subprovincie). Detailní geomorfologické členění CHKO Slavkovský les až do nejnižší jednotky (okrsek) zobrazuje následující grafické a schématické znázornění:

provincie: Česká vysočina
soustava: I Šumavská soustava
  podsoustava: I A Českoselská podsoustava
    celek: I A-2 Podčeskoleská pahorkatina
      podcelek: I A-2A Tachovská brázda
        okrsek: I A-2A-a Dolnožandovská pahorkatina
        okrsek: I A-2A-b Starovodská kotlina
        okrsek: I A-2A-c Drmoulská kotlina
soustava: III Krušnohorská soustava
  podsoustava: III B Podkrušnohorská podsoustava
    celek: III B-1 Chebská pánev
    celek: III B-2 Sokolovská pánev
      okrsek: III B-2-a Chlumský práh
      okrsek: III B-2-b Svatavská pánev
      okrsek: III B-2-d Ostrovská pánev
    celek: III B-4 Doupovské hory
      okrsek: III B-4-a Jehličenská hornatina
  podsoustava: III C Karlovarská vrchovina
    celek: III C-1 Slavkovský les
      podcelek: III C-1A Kynžvartská vrchovina
        okrsek: III C-1A-a Arnoltovská vrchovina
        okrsek: III C-1A-b Lysinská hornatina
      podcelek: III C-1B Hornoslavkovská vrchovina
        okrsek: III C-1B-a Krásenská vrchovina
        okrsek: III C-1B-b Loketská vrchovina
      podcelek: III C-1C Bečovská vrchovina
    celek: III C-2 Tepelská vrchovina
      podcelek: III C-2A Toužimská plošina
        okrsek: III C-2A-a Útvinská plošina
        okrsek: III C-2A-b Mrázovská pahorkatina
        okrsek: III C-2A-c Mariánskolázeňská vrchovina
      podcelek: III C-2B Bezdrůžická vrchovina
        okrsek: III C-2B-a Michalohorská vrchovina
        okrsek: III C-2B-b Vidžinská vrchovina

obr. č. A. 2: Geomorfologické členění CHKO Slavkovský les

Hydrologie

Území CHKO náleží z velké většiny do povodní Ohře, z menší části do povodí Mže a povodí Střely. Tokem, který odvádí vody ze střední části území CHKO, je Teplá. Řeka pramení v oblasti mokřadů ve výšce 784 m. n. m. severovýchodně od Mariánských Lázní. Významnější přítoky přibírá až na středním toku – zleva Pramenský potok s Mnichovským potokem a Dolský potok se Zlatým potokem. Pravostrannými přítoky jsou Otročínský (Debrný) potok a Bečovský potok. Posledním větším přítokem Teplé je Lomnický potok s Dražovským potokem, který ústí do údolní nádrže Stanovice.

Ohře, hlavní tok CHKO, vtéká do území v severní části krátkým průlomovým úsekem mezi Loktem a Doubím. Západní a severozápadní část území je odvodňována do Ohře Lipoltovským potokem společně s přítokem Podleským potokem, Velkou Libavou s přítokem Malou Libavou, Lobežským potokem a Dlouhou stokou s přítoky Čistý potok a Stříbrný potok.

Jižní část území je odvodňována Kosím potokem s přítoky Úšovickým a Jilmovým potokem. Východní okraj oblasti odvodňují Útvinský, Odolenovický a Přílezký potok, vlévající se zleva do Střely.

Největší vodní plochy reprezentují vodárenské nádrže, využívané primárně pro zásobování pitnou vodou. Největší z nich je vodní nádrž Stanovice na Lomnickém potoce, zásobující karlovarskou aglomeraci. Na horním toku Teplé se nachází vodní nádrž Podhora zásobující Mariánskolázeňsko, na dolním toku Teplé pak Březová, která má účel především protipovodňový. Kromě uvedených tří největších byly vybudovány menší nádrže – Mariánské Lázně na Úšovickém potoce, Mnichov na Pramenském potoce a Krásná Lípa na Velké Libavě.

Menší vodní plochy se vyskytují poměrně hojně v dílčích částech CHKO, často se jedná o malé rybníky. Nejvyšší koncentrací těchto vodních útvarů se vyznačuje Tepelsko (v okolí Číhané, Služetína, Sítin, severně od města Teplá, v okolí Otročina), okolí Kynžvartu, Kladské či Měchova.

Specifický vodní útvar představuje Dlouhá Stoka, cca 24 km dlouhý vodní kanál vybudovaný za účelem plavení dříví z prostoru dnešní Kladské. K podobnému účelu sloužila také stoka Puškařovská.

Významným fenoménem oblasti je přítomnost vývěrů minerálních vod – kyselek, jejichž výskyt je hojný kromě okolí lázeňských měst a také na Tepelsku a v jižní části CHKO (údolí Kosího a Jilmového potoka).

Klima

Převážná část území CHKO Slavkovský les leží v mírně teplé klimatické oblasti, která je zde charakterizována krátkým, mírně chladným a mírně suchým létem a normálně dlouhou zimou s normálním trváním sněhové pokrývky. Delší léto a teplejší zima je v údolí Ohře mezi městy Karlovy Vary a Slavkov. Nejvyšší polohy Slavkovského lesa přibližně nad 750 – 800 m n. m. se nacházejí v chladné klimatické oblasti, která se zde projevuje především delší zimou a relativně dlouhým trváním sněhové pokrývky a vlhkým létem. Průměrné roční teploty vzduchu kolísají podle nadmořské výšky mezi 6,5 a 5 °C, nejchladnější je oblast Lysiny a Lesného. Průměrné teploty vzduchu nejteplejšího měsíce – července – se pohybují v závislosti na nadmořské výšce od 16 do 14 °C, průměrná lednová teplota kolísá mezi -3 a -5 °C.

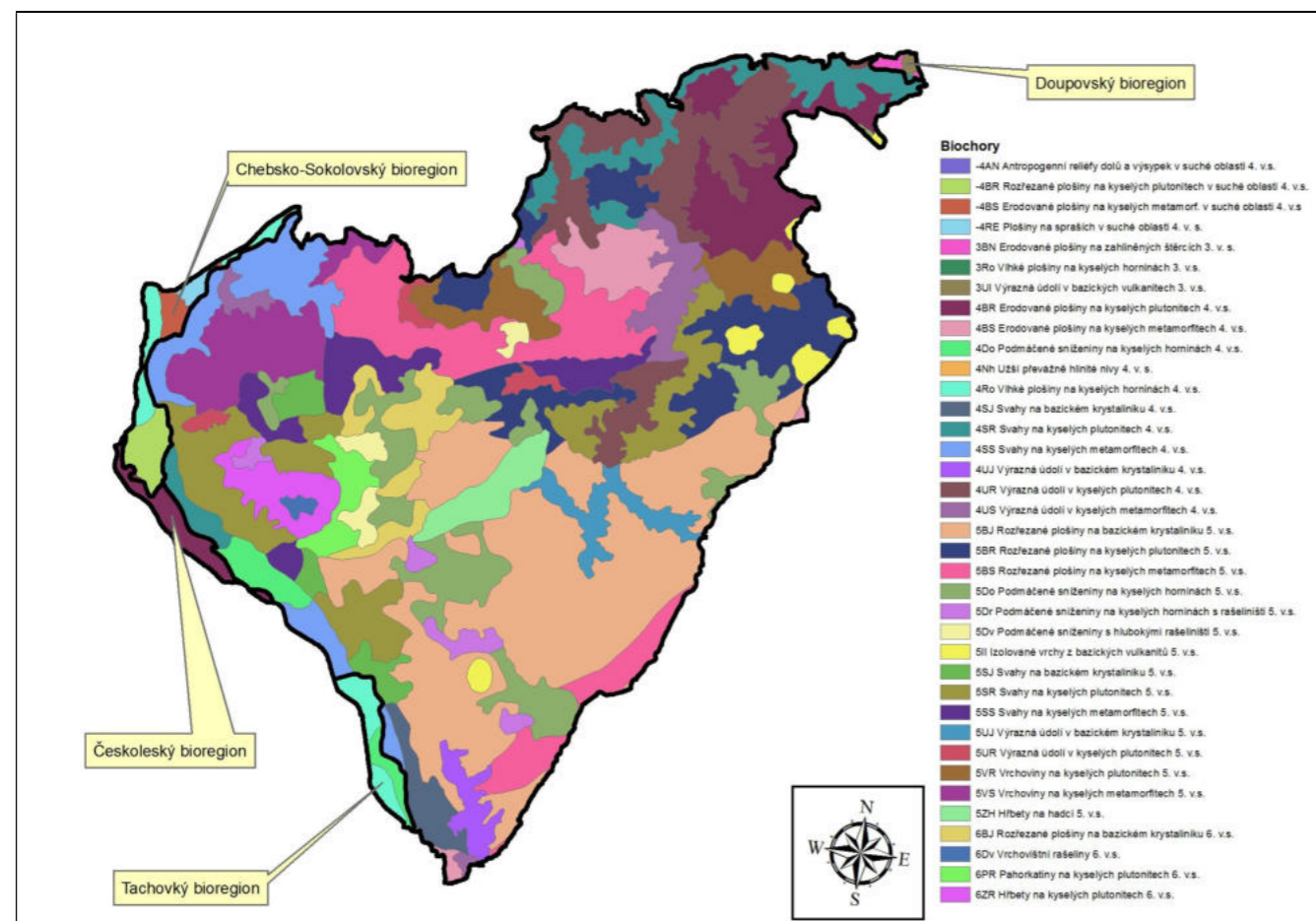
Nejvíce svlažovanou částí Slavkovského lesa je Lysinská hornatina (Lysina-Lesný) s dlouhodobým průměrným ročním úhrnem srážek až 900 mm. Průměrné roční srážkové úhrny jsou na většině území CHKO v rozmezí 600 – 800 mm. V ročním chodu srážek mají v průměru nejvyšší úhrn letní měsíce, kdy naprší v průměru za měsíc 60 – 80 mm. Nejnižší měsíční srážkové úhrny bývají nejčastěji měřeny v období od září do listopadu a v únoru a březnu (30 – 50 mm).

Biogeografie

Biogeograficky vyplňuje zdaleka největší část CHKO Hornoslavkovský bioregion, který je pro tuto oblast reprezentativní. Okrajové svahové partie spadají do jiných bioregionů, resp. jejich přechodových částí – Chebsko-Sokolovského (západ CHKO), Českoleského (jihozápad CHKO), Tachovského (jih až jihozápad CHKO) a Doupovského (velmi malá část CHKO v severovýchodním cípu).

Z hlediska typologicky biogeografického bylo na území CHKO vymezeno celkem 37 biochor. Jednotlivé zastoupené druhy biochor ukazuje legenda kartogramu obsaženého v obr. č. A. 3.

obr. č. A. 3: Biochory

Lesy

V bilanci půdy na území CHKO převažují lesní porosty, jež pokrývají cca 56 % celé její rozlohy. Nejvíce lesnatá je především západní vrcholová část, údolí Teplé s lesním komplexem v okolí Bečova nad Teplou, prakticky celá severní část CHKO v okolí Karlových Varů, údolí Jilmového potoka a okolí Podhory. V druhové skladbě zcela dominuje smrk, dosahující podílu více než 77 %. Jeho přirozený výskyt však pokrývá jen malou část nejvýše položených území v CHKO. Stávající stejnověkové smrkové monokulturální lesy vznikly dlouhodobým lesnickým hospodařením. V minulosti pokrývaly většinu území Slavkovského lesa bučiny. V současnosti se zde vyskytují rovněž, tvoří však již spíše fragmenty lesních porostů. Největší a nejzachovalejší bukové porosty v CHKO se nachází v údolí Ohře mezi

Loktem a Karlovými Vary či v lázeňských lesích kolem Karlových Varů. v uvedených částech CHKO lze vidět také porosty s převahou dubu.

Nejvhodnějším a nejzachovalejším typem lesů ve Slavkovském lese jsou lesy rašelinné. Plošně nejrozsáhlejší jsou ve Slavkovském lese podmáčené a rašelinné smrčiny. Rašelinné smrčiny rostou na silně zamokřených půdách, kde dochází k rašelinění. Jedná se o řídké porosty smrku ztepilého, v jehož podrostu se vyskytuje řada charakteristických druhů rostlin, mechů a rašeliníků. Nejcennějšími porosty rašelinných lesů ve Slavkovském lese jsou blatkové bory s převládající vzácnou borovicí blatkou.

V okolí vodotečí se nacházejí lužní porosty s převahou olše a jasanu. Na sušších málo živinami bohatých polohách výše v údolí či na hadcovém podloží se daří borovici.

A.3.3 Zvláštní ochrana přírody

Status (velkoplošně) chráněného území má z titulu své existence celá oblast. CHKO je členěna do 4. zón odstupňované ochrany přírody.

Do I. zóny jsou zařazeny kromě "klíčových" maloplošných zvláště chráněných území reprezentujících hlavní chráněné fenomény CHKO (rašelinště, hadce, bučiny) zařazeny zejména části nadregionálních a regionálních biocenter územních systémů ekologické stability (ÚSES) Kladská, Svatošské skály, Mnichovské hadce a Kaňon Teplé. I. zóna zaujímá cca 10 % rozlohy CHKO.

Do II. zóny jsou začleněny ucelené plochy s vysokou ekologickou stabilitou navazující na I. zónu (lesní plochy v centrální části CHKO, západní svahy Slavkovského lesa), dále části nadregionálních i regionálních biocenter a biokoridorů (např. oblast Svatošských skal, Podhorního vrchu, údolí dolní Teplé, údolí Jilmového potoka), cenná území s vysokou druhovou rozmanitostí a výskytem význačných geomorfologických jevů (např. oblast Uhelného vrchu, Javorné, Šemnice). II. zóna zaujímá cca 30 % rozlohy CHKO.

Ve III. zóně jsou chráněny lesní porosty s nižším stupněm ekologické stability a rozčleněné zemědělské pozemky kulturní krajiny. Patří sem i některé menší a střední obce nenarušující měřítko krajiny (např. Loket, Bečov nad Teplou, Andělská Hora, Číhaná, Martinov, Pístov) a z hlediska krajinného rázu nejvhodnější části lázeňských měst (Karlovy Vary, Mariánské Lázně, Lázně Kynžvart). Podíl III. zóny z rozlohy CHKO činí cca 46 %.

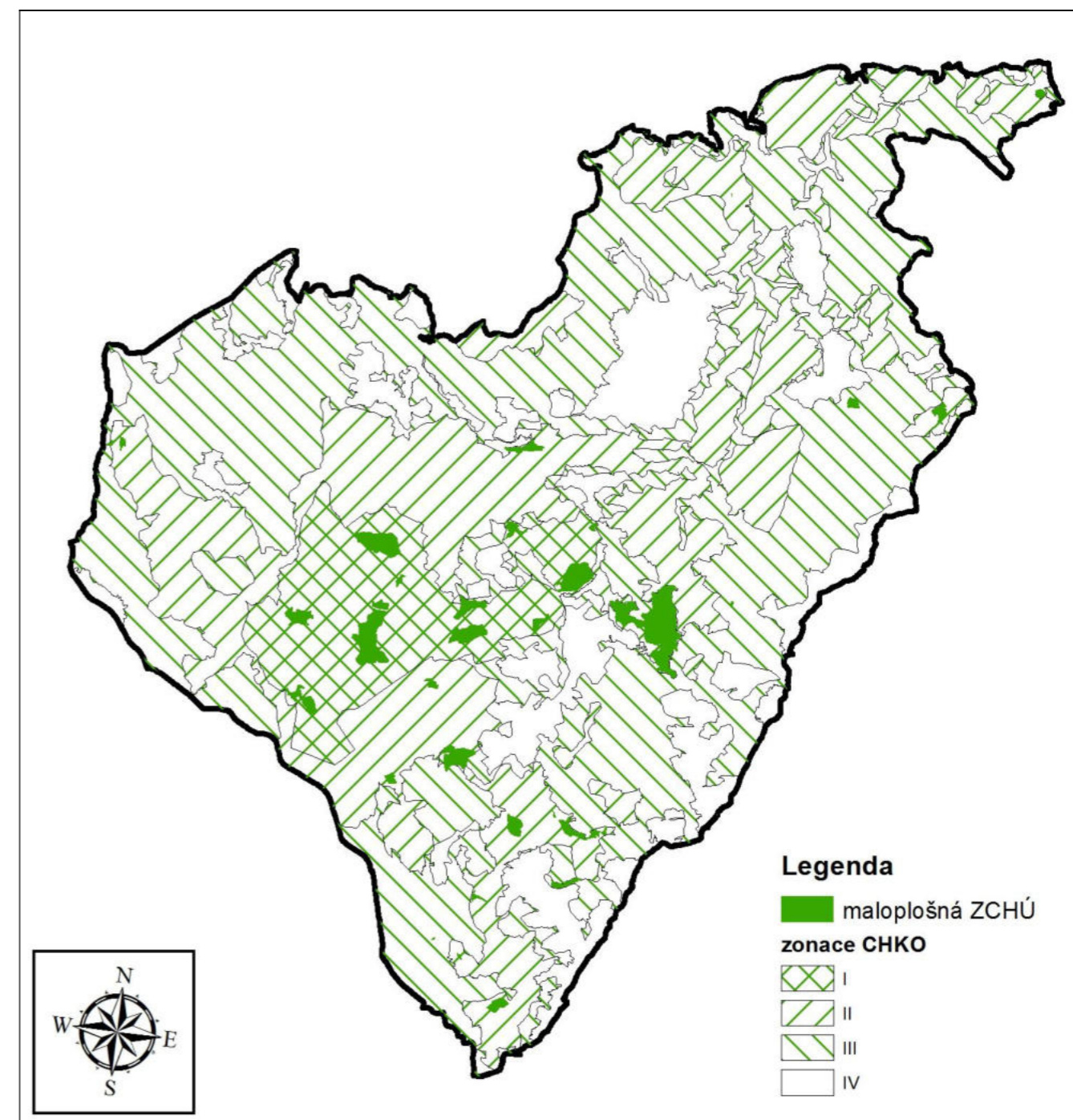
IV. zóna zahrnuje zbývající území, převážně souvislé plochy orné půdy a jiné intenzivně obdělávané pozemky, plošně meliorovaná území s narušeným vodním režimem (včetně „Krásenského“ rašelinště), obce s méně hodnotnou souvislou zástavbou (např. Stanovice, Hlinky, Krásné Údolí, Kolová) včetně průmyslových zón (Horní Slavkov) a dobývací prostory. IV. zóna pokrývá cca 14 % rozlohy CHKO.

V rámci CHKO je vymezeno dále 34 maloplošných zvláště chráněných území – 2 národní přírodní rezervace (NPR), 3 národní přírodní památky (NPP), 11 přírodních rezervací (PR) a 18 přírodních památek (PP), které shrnuje následující tabulka.

tab. č. 1: Maloplošná zvláště chráněná území

Kategorie	název	Kategorie	název
NPR	Kladské rašeliny	PP	Čedičové varhany u Hlinek
	Pluhův Dvůr		Čertkus
NPP	Křížky		Čiperka
	Svatošské skály		Dominova skalka
	Upolínová louka pod Křížky		Homolka
PR	Holina		Hořečková louka na Pile
	Lazurový vrch		Koňský pramen
	Mokřady pod Vlčkem		Kounické louky
	Planý vrch		Kynžvartský pramen
	Podhorní vrch		Milhostovské mofety
	Prameniště Teplé		Moučné Pytle
	Rašeliniště u myslivny		Na Vázkách
	Smraďoch		Pístovská louka
	Údolí Teplé		Podhorní slatě
	Vlček		Sirňák
	Žižkův vrch		Šemnická skála
			Těšovské pastviny
			Velikonoční rybník

obr. č. A. 4: CHKO Slavkovský les – zonace + maloplošná zvláště chráněná území

A.3.3 Kulturně-historický vývoj území

Slavkovský les, původním jménem Kaiserwald (Císařský les), byl systematicky osidlován zhruba od 13. století. Lidská aktivita zde však zanechala stopy z dob mnohem dřívějších, zejména kvůli povrchové těžbě cínu. Jeho získávání, především z druhotných cínových rýžovišť Slavkovského lesa, lze časově zařadit do období před 3 000 lety, což dokazují studie izotopického složení historických předmětů z bronzu na území střední Evropy. Archeologické výzkumy potvrzují primární těžbu v oblasti před polovinou 12. století. Ovšem první spolehlivý písemný doklad o těžebních aktivitách pochází z roku 1355.¹ Zdejší naleziště patřila mezi nejstarší hornické oblasti Evropy. Kromě cínu se zde těžilo stříbro, olovo, měď a v menší míře zlato. Trvalé osídlení Slavkovského lesa do počátků kolonizace v 13. století nelze příliš předpokládat. Klimatické podmínky by ho umožňovaly s těžší a archeologické výzkumy jej nepotvrzují. Prvními centry osídlení se tak na přelomu 12. a 13. století stal premonstrátský klášter Teplá (1193) a budoucí města Bečov (1387², městská práva 1399) a Loket (1234, 1308 jmenován městem). Za vlády Václava I., kdy role českého státu ve střední Evropě sílila, se výrazněji projevilo mísení kulturních vlivů českých zemí a západní Evropy. Loketsko, oblast s vysokou mírou přejímání zahraničních kulturních vzorů, stojí na pomezí několika výtvarných kultur – české, bavorské, francké a saské.³

Tehdy také začala růst poptávka po cínu i jiných kovech, z důvodů zajištění ekonomického rozvoje státu, a nastal rozkvět těžby nerostných surovin. V českém království se nedostávalo horníků a báňských odborníků, kteří se dali přilákat z nedalekých německých zemí. Kolonizační proces se odehrával na území Chebska a Loketska zhruba dvě staletí. Podle rázu a etnicity se rozlišuje vnitřní (domácí; zde tepelský klášter) a vnější (německá) kolonizace. Příčinou této kolonizace bylo mimo jiné řídké osídlení oblasti a výskyt barevných kovů, zejména cínových ložisek, a jejich těžba v dosud neosídlených územích (Slavkovský les). Cílem kolonizace byl ekonomický, a tím i politický vzestup českého království. V ní hrál zásadní roli především řád cisterciáků z bavorského Waldsassenu, který v krátké době proměnil neprostopné příhraniční lesy v hospodářsky využitelné území, a zásadní měrou k ní přispěla říšská ministerialita.⁴ V okolí Bečova získal rozsáhlá území rod Hrabšiců (pánové z Rýzmburka a Oseka), který rozvíjel těžbu rud na území Slavkovského lesa. Do poloviny 14. století mělo dominantní postavení Krásno (Schönfeld; první písemná zmínka 1330) a před polovinou 14. století vznikl i Horní Slavkov (Schlaggenwald; první zmínka 1332), jenž dle tradice získal své jméno odvozením od jména svého rýzmburského patrona Slavka.⁵ Nejvýznamnějším městem té doby se stalo královské město Loket. V oblasti výrazně působily kláštery, majetky tu získaly nové církevní řády, sakrální stavby zakládal král i šlechta. Král Václav I. v této oblasti podporoval domácí řády

¹ Pavel Beran, *Nerosty cíno-wolframových ložisek Slavkovského lesa*, str. 8-9, Sokolov 1999

² Osídlení doloženo již v letech 1310-1346, kdy bečovští židé platili králi daň prostřednictvím pražské židovské obce, Jiří Fiedler, *Dějiny a památky židovské obce v Bečově nad Teplou*, In: Sborník 600 let Bečova, str. 33, Bečov nad Teplou 1999 – oproti tomu jiní (J. Pelant nebo A. Mařík) uvádějí první zmínku r. 1387.

³ Jiří Klsák - Vladislav Podracký, *Svatý Mikuláš pod Krudumem. Tajemství vzniku, zániku a znovuobjevení jedné památky*, str. 36, Karlovy Vary 2011 (v tisku)

⁴ Klsák – Podracký, str. 32

⁵ Vladimír Prokop, *Kapitoly z dějin Sokolovska*, str. 18, Sokolov 1994

a kongregace (premonstráti a Rytířský řád křižovníků s červenou hvězdou), čímž chtěl čelit rozpínavosti waldsassenských cisterciáků. Tato podpora ve svém důsledku vedla, spolu s vnější kolonizací, k dalšímu osidlování nových oblastí a celkovému rozvoji infrastruktury v příhraničí.⁶ Premonstráti se zabývali rybníkářstvím, podíleli se také na těžbě rud ve Slavkovském lese a tepelskému klášteru patřila řada vesnic a přivtělených farností. Ve 14. století se uvádí na 50 přivtělených farností spravovaných tepelským děkanátem. K roku 1893 to byly např. Číhaná, Mnichov, Mariánské Lázně, Teplá-Kláster, Teplá město aj.⁷ Řádu křižovníků bylo v půli 13. století darováno několik kostelů – sv. Václav v Lokti, sv. Jakub v zaniklém Vranově a sv. Mikuláš pod Krudumem. Kolonizace významným a zásadním způsobem změnila i ráz krajiny. Do té doby se osídlení koncentrovalo do úrodných, nižších poloh, oddělených od sebe často rozsáhlými lesy. Zdokonalení zemědělské výroby, rozvoj řemesel a obchodu přispívaly ke vzniku sítě vesnic a měst spojených cestami. Říšská cesta, zmiňovaná již roku 1061, vedla od Chebu a jedna větev podél Ohře k Sokolovu směřovala do hloubi Slavkovského lesa. Zde procházela vsí Hruškovou a dále pokračovala kolem úpatí masivu Krudumu, kolem kostela sv. Mikuláše a celnice směrem na dnešní Třidomí, Nadlesí a Loket⁸, z Třidomí pokračovala na Horní Slavkov, Krásno, Bečov, Toužim a Žlutice do Prahy. Druhá větev, zvaná Via Regia, vedla přes Kynžvart po jižním úbočí Slavkovského lesa na Mnichov, Teplou a Plzeň. Kynžvartská cesta obcházela po západní straně Slavkovský les a ústila na Kynšperskou cestu. Trasa Kynšperské cesty protíná téměř výhradně obce, u kterých se předpokládá, nebo je jasně doložen, kolonizační původ. Lze se tedy domnívat, že její vznik primárně souvisí se středověkou kolonizací oblasti.⁹ V průběhu 150 let se divoké příhraniční hvozdy změnilly na pole a pastviny s novými vesnicemi a novým krajinným prvkem, městem. Zvýšená poptávka po kovech, podnětená rozvojem řemesel, vedla k vyšší specializaci v těžbě a zpracování nerostných surovin a k vyhledávání nových využitelných nalezišť v místech, která byla dosud opomíjena pro svou zemědělskou nevyužitelnost. I když vrchol osidlování vyšších poloh Slavkovského lesa i Krušných hor a těžba nerostů v těchto oblastech spadá až do pozdějších dob, jejich počátek lze nalézt právě už v první polovině 13. století.¹⁰

Období vrcholného středověku v oblasti je charakterizováno nejen osidlováním, těžbou a čilým kupeckým ruchem, ale i zhoršením bezpečnostní situace. Ta se vyostřila natolik, že roku 1412 král Václav IV. uzavřel s městy a šlechtou Loketska, Chebska a okolí jednotu na obranu zemského míru.¹¹ Situace postupného dosidlování se změnila v důsledku husitských válek. Po jejich skončení zůstalo mnoho vesnic pustých a neobydlených i v Karlovarském kraji. Křížovou výpravou z roku 1427, jež dobyla Cheb, Loket, Ostrov a Žlutice, a výboji Jakoubka z Vřesovic, vedenými od roku 1429, trpěl pak celý severozápad Čech. K osazování pustých vesnic bylo opět zváno německé obyvatelstvo.

⁶ Klsák - Podracký, str. 22

⁷ Milan Hlinomaz, *Kláster premonstrátů Teplá*, str. 130-131, Karlovy Vary 2003

⁸ Prokop, str. 25

⁹ Klsák – Podracký, str. 84

¹⁰ Ibid, str. 44

¹¹ Prokop, str. 27

V 15. století vlastnily většinu polností, lesů a nalezišť tři šlechtické rody – Šlikové, Plavenští a Pluhové, zbývající pak duchovenstvo, drobná šlechta (manové) či poddaní. Rozdílná situace panovala v Lokti, kde Šlikové v letech 1504-1506 vedli válku s měšťany a many, což ukončil až nejvyšší purkrabí pražský, a v horních královských městech Krásně a Horním Slavkově, kde pluhovští držitelé bečovského panství rozpoznali perspektivy důlního podnikání a těžbu velkoryse podporovali. Těžbou bohatli nejen oni, ale i další nákladníci a část měšťanstva.¹² Nejrozsáhlejší naleziště cínu se vyskytovala ve dvou lokalitách mezi oběma městy – v Hubském a Schnödově pni. Ale těžební aktivity zasahovaly i na jiná místa – u zaniklého Milešova, pod Krudumem, v Údolí (Zech), v okolí Lokte a především v Čisté (Lauterbach). Až do 16. století je historie centrální části Slavkovského lesa spjata s rudným hornictvím, které určovalo životní podobu místního obyvatelstva a jeho kulturu, zvyky, řemesla, pověsti, povahové rysy etc. Ekonomickým zázeminím pro hornické oblasti se staly úrodné kraje Tepelska a horního Poohří. Těžba cínu z okolí Slavkova se stala v 16. století věhlasnou (tento cín ovládal velkou část evropských trhů), a pro kraj znamenala hospodářský a kulturní vrchol, jenž se v budoucnosti již nepodařilo překonat. Odhadem bylo v letech 1500-1650 vytěženo v Horním Slavkově a Krásně bezmála 40 tisíc tun cínu.¹³ S tím souvisel i rozvoj vzdělanosti a kultury, podporovaný reformovaným lutherským učením. Významnou baštou lutheránství se v Horním Slavkově stala latinská škola.¹⁴ Po porážce českých stavů, které se postavily ve šmalklandské válce roku 1547 proti Ferdinandovi I., nastal úpadek dolů a jejich činnosti. Slavkovské doly byly Pluhům zabaveny a jejich řízení převzal královský regál a důležitosti nabyli drobní kverkové¹⁵. Městu docházely peníze a mnozí podnikatelé byli odrazeni od investic i intenzivnějšího podnikání.¹⁶

Tricetiletá válka zasáhla kraj poměrně těžce a způsobila vylidnění mnoha vesnic a odchod mnoha obyvatel lutherského vyznání. Válečné události tak zapříčinily poslední německou kolonizační vlnu, ztráty na obyvatelstvu byly doplňovány německými kolonisty, zejména z Bavor.¹⁷ Výrazně poklesla těžba cínu a dalších nerostných surovin¹⁸ a úbytek pracovních příležitostí v dolech a pomocných provozech vedl obyvatelstvo k hledání alternativních zdrojů obživy – kromě cínařství, krajkářství, výroby hraček a perleťářství se jednalo o produkci hudebních nástrojů a na Bečovsku o rozmach hudebních tradic.¹⁹

S osmnáctým stoletím se proměnil život obyvatel Slavkovského lesa. V důsledku školských reforem Marie Terezie, josefínských reforem a zrušením nevolnictví se otevřel prostor pro společenské změny a k urychlení kapitalistického podnikání. Stejně jako držela oblast Slavkovského lesa prvenství v těžbě

¹² Ibid, str. 45?

¹³ Stanislav Burachovič, *Několik úvah k historii*, In: ARNIKA SPECIÁL, str. 23-24

¹⁴ Prokop, str. 40

¹⁵ Členové důlních těžařstev, tzv. nákladníci hor, kteří se sdružovali ve společenství investorů s podílem na vytěženém rudě.

¹⁶ Rudolf Tomíček, *Obrázky ze života města Horní Slavkov*, str. 6, Sokolov 1998

¹⁷ Klsák – Podracký, str. 42

¹⁸ Hornictví se sice provozovalo až do 19. století, ale lze je označit za živořící.

¹⁹ Prokop, str. 66; Burachovič, str. 25

cínu, tak se na konci 18. století stala místem s výrobou prvního českého porcelánu (Horní Slavkov 1792).²⁰ Aktivitou kláštera v Teplé bylo na začátku 19. století založeno lázeňské město Mariánské Lázně (1818 statut lázeňského místa). Spolu s Františkovými Láznemi tak vznikla konkurence Karlovým Varům a tím se vývoj lázeňství v oblasti stal dynamičtější. Význam Karlových Varů a obecně větších měst ve vztahu k osídlení vzrostl po prosincové ústavě z roku 1867. Tehdy byli kromě jiného zrovnoprávněni židé, kteří se tak mohli stěhovat ze vsí do měst, jež se tak rozrostla o významný ekonomický a společenský element. Během tohoto století se rozvinula silniční a železniční doprava – Slavkovský les obepnuly železniční tratě Cheb – Karlovy Vary (1870), Plzeň – Cheb (1872) a Karlovy Vary – Mariánské Lázně (1898) a starší lokálka Nové Sedlo – Loket (1877). Místa spojená železnicí dosáhla v krátkosti ekonomického rozvoje. Naopak lokality mimo železnici začaly stagnovat, např. pokus učinit obec Prameny lázeňským místem ztroskotal kvůli odlehlosti od hlavních komunikací.²¹ Slavkovský neboli Císařský les, zejména jeho centrální část mezi Kynžvartem a Čistou, byla do roku 1873 v držení koruny (c. k. montánní správa H. Slavkov), než ji koupil kníže Otto Friedrich Schönburg-Waldenburg. Lesnatá území kolem Bečova patřila hraběti Beaufort-Spontinimu.

Počátek 20. století se nesl ve znamení modernizace kraje. Modernizovaly se železniční a poštovní spoje, do mnohých i odlehlých končin Slavkovského lesa se zaváděla elektřina.²² Oblast Slavkovského lesa se začínala stávat oblíbeným místem turistů, rekreatantů i sportovců, k popularizaci přispívala četnější publicita v populárních a vědeckých tiskovinách. V důsledku stále větší oblíbenosti přírodních scenérií byla postavena četná vyhlídková místa a rozhledny (Krudum 1932 a Krásenský vrch 1935). Úpadek hospodářských poměrů vnesla do kraje první světová válka, již připomínají desítky pomníků padlým. Po rozpadu Rakouska-Uherska utlumil načas vznik Československa německý nacionalismus. V této souvislosti se dá hovořit o pronikání českého vlivu do oblasti, neboť nová republika potřebovala v pohraničí státní úředníky a zaměstnance. Začaly zde vznikat české školy, zejména v Lokti (1925), Horním Slavkově (1928), v dnes zaniklém Smrkovci (Schönflicht; 1929) a v Krásně (1937).²³ Dvacátá a třicátá léta charakterizují národnostní třenice, hospodářská krize a sílící nacionální socialismus. V průběhu druhé světové války založili nacisté pobočky koncentračních táborů pro válečné zajatce, zejména sovětské (Horní Slavkov, Krásno, Loučky). Jestliže svébytná německá lidová kultura postupně od první světové války zanikala, její úplný konec, a obecně i konec německého osídlení po sedmi stovkách let, nastal po roce 1945. Odsun německého obyvatelstva z pohraničí znamenal zásadní přelom v osídlení krajiny, zánik mnoha vesnic (Čistá, Kfely, Žitná, Krásná Lípa, Vranov a jiné) a památek, především církevních, a také zřejmě definitivně zmizela část ústní tradice, mytologie kraje, do roku 1945 nepodchycená písemnou formou.²⁴ Rozsáhlé oblasti středního Slavkovského lesa se zcela vylidnily; nepříznivé podmínky příliš nelákaly nové české obyvatelstvo, což paradoxně prospělo

²⁰ Burachovič, str. 25

²¹ Ibid, str. 27

²² Ibid, str. 28

²³ Prokop, str. 178

²⁴ Klsák – Podracký, str. 112

přírodě Slavkovského lesa, v němž ubylo polí a luk na úkor divokého lesa.²⁵ Zároveň vylidněné oblasti přitahovaly pozornost československé armády, která chtěla vybudovat v západním pohraničí vojenský výcvikový prostor. V květnu 1947 byl tak založen vojenský výcvikový tábor Prameny, i když štáb se později přesunul do Kynžvartu. Do roku 1953 byl prostor využíván pro ostrou střelbu a polnímu výcviku jednotek III. armádního sboru²⁶, což zapříčinilo zánik několika vesnic v oblasti (Vranov, Čistá, Rovná aj.) Likvidaci vesnice Čistá (Lauterbach) v letech 1947-1948 dělostřelectvem, plamenomety a pancéřovými pěštní je dodnes možné zhlédnout ve vojenském instruktážním filmu „Boj o osadu“. Z důvodu zvýšeného zájmu Jáchymovských dolů o rozšíření průzkumu zanikl vojenský výcvikový tábor Prameny roku 1954. Zvláštní osud potkal vesnici Rovnou (Ebmeth). Roku 1947 byla v rámci vojenského výcvikového prostoru do základů zničena, aby byla roku 1969 znovuobnovena jako tzv. vzorová socialistická vesnice. Dodnes se tyčí uprostřed Slavkovského lesa chátrající paneláková zástavba, jíž ještě větší punc zvláštnosti dodává obyvatelstvo, které tvoří částečně potomci kubánských studentů zemědělské fakulty UK, kteří zde působili na přelomu 70. a 80. let 20. století.²⁷ Jisté hospodářské oživení představovalo obnovení těžby rudy, tentokrát uranové, pro potřeby Sovětského svazu. V Horním Slavkově těžili uran političtí vězni, samotné město poznamenala výstavba socialistického panelákového sídliště, což doprovázely demolice vzácných gotických a renesančních domů. Po zavření uranových dolů v letech 1960-1962 se věnovala pozornost lesnímu a polnímu hospodářství a rozvíjela se turistika a rekreace (Slavkovský les se stal cílem chatařů a chalupářů). Roku 1974 byl prohlášen Slavkovský les za chráněnou krajinnou oblast.

A.3.4 Architektura

Prvotní osídlení souvisí s premonstrátským klášterem Teplá na jihu Slavkovského lesa. Na přelomu 13. a 14. století byly klášterem založeny slovanské vesnice s rozlehlými oválnými návěsími (okrouhlicemi) a radiální lánovou plužinou (Číhaná, Mnichov ad.). V oblasti bylo postaveno několik hradů (Kynžvart, Bečov). Vnitřní část Slavkovského lesa byla kolonizována později zejména ve 14. a 15. století v souvislosti s těžbou barevných kovů (cínu, stříbra a zlata). S hornictvím je úzce spjat vznik Krásna, Čisté, Pramenů a umělých vodních toků – Dlouhé stoky o délce 24,2 km a Puškařovské strouhy V 18. století vrcholila výstavba zámků (zámek v Bečově nad Teplou, zámek v Javorné). Na konci 18. století se objevila v Horním Slavkově první česká porcelánka.

Nejstarší dochovaná lidová architektura na území Slavkovského lesa je hrázděná. Domy byly velké patrové se zděnými přízemky a hrázděnými patry, často s nesymetricky přetaženou střechou na vnější straně patra. Hrázděné konstrukce byly řešeny jen jako pravoúhlý rastr trámů ztužených šikmými vzpěrami. Štíty bývaly bedněné nebo i hrázděné. Okrajově zejména v okolí Mariánských Lázní jsou zastoupeny i stavby ovlivněné lidovou architekturou Chebska ve vazbě na masivní vlnu německé středověké kolonizace. Jsou to především typické uzavřené čtyřstranné dvorce, kde vnitřní plochu dvora uzavíraly kromě domu i kůlna se sýpkou, chlěvy a stodola. Tyto dvorce byly v menších vesnicích

buď nepravidelně rozloženy kolem nezřetelně vymezené návsi, nebo stály kolem pravidelné nejčastěji ulicové návsi. Chebský styl je zároveň charakteristickým motivem šikmého roštu (šachování) v hrázděných štítech. V jižní části Slavkovského lesa na Tepelsku byla skladba hrázděných stěn a štítů ještě složitější – mezi okna či do parapetů se vkládaly ozdobné hvězdice. Nalézt lze ještě i kůlny rámové konstrukce.

Hodnotné stavby hrázděné lidové architektury Slavkovského lesa jsou v sídlech Sítiny, Kostelní Bříza, Ležnice, Dlouhá Lomnička, Nové Stanovice, Krásno, Stanovice, Popovice, Ovesné Kladruby.

Zděná architektura od 1. poloviny 19. století je především klasicistní, pozdně klasicistní, ale i mladší eklektická, historizující. Starší zděnou architekturu představují přízemní i patrové domy se sedlovými střechami a dochovanými klenutými bránami do usedlosti s hospodářským zázemím. Mladší generace zděných domů z 2. poloviny 19. století je často polopatrová s půdními nadezdívkami a podélnými větracími okénky.

Od počátku 19. století se projevuje i zájem o krajinu: jsou založeny Mariánské Lázně jako veřejné lázně využívající dříve známé minerální prameny k léčbě a postupně se přidávají i další místa (Prameny, Mnichov). V blízkosti Mariánských Lázní vzniká i rozsáhlý anglický park, který volně přechází do okolní přírody. Na park počátkem 20. století navázalo ještě i golfové hřiště. Další romantický anglický park byl založen u empírově přestavěného zámku Kynžvart. Zároveň je založeno i město Kynžvart a ve 2. polovině 19. století získává rovněž statut lázní, dnes klimatických lázní. Vzniká výletní turistická osada Kladská rovněž s velkým přesahem do kulturní krajiny. Slibně stoupající turistický ruch, který těží především z přírodních krás Slavkovského lesa a minerálních pramenů, je zastaven druhou světovou válkou. V letech 1945 – 1946 je z oblasti odsunuto německé obyvatelstvo. Dosídlení českým obyvatelstvem z vnitrozemí však znamenalo postupnou devastaci jednotlivých objektů, usedlostí i celých sídel v Slavkovském lese. V 50. letech byla západní část Slavkovského lesa dočasně součástí vojenského prostoru. V krajině se postupně objevily nové výrazné prvky – vodní nádrže Stanovice, Podhora a Březová – jako významné povrchové zdroje pitné vody nebo retenční nádrže. V 60. letech byla uprostřed nehostinné lesnaté oblasti na místě zbořené vsi Ebmeth postavena vzorová socialistická vesnice Rovná, kde podstatná část bytového fondu byla realizovaná v až osmipatrových bytových domech

Ve 2. polovině 20. století se objevuje i na území Slavkovského lesa český fenomén „chalupaření“, který zachraňuje řadu objektů lidové architektury před úplným zbouráním a mění je na objekty druhého bydlení. V příměstských oblastech větších měst (ale i v obci Rovná) vznikají uzavřené lokality zahrádkářských osad s limitovanými objemy zahrádkářských chat. I velká města na okraji Slavkovského lesa zasáhl proces suburbanizace, který mění kulturní krajinu v jejich okolí na rezidenční monofunkční obytné zóny.

Od konce 20. století dochází k postupné obnově kulturních a přírodních hodnot území. Opět se rozvíjí turistický ruch, zejména měkkého nepobytového charakteru šetrnějšího k životnímu prostředí. Krajinu doplňují nová golfová hřiště (Teplá, Kynžvart, Cihelny, Háje) a navazují tak na tradiční aktivity regionu.

²⁵ Burachovič, str. 29-30

²⁶ R. Tomíček, *Historie vojenského újezdu Prameny aneb Chlapci z Opičích hor*, str. 82, Sokolov 2006

²⁷ Informace poskytnutá organizací Člověk v tísni, o. p. s., jejíž terénní sociální pracovníci pracují s místními klienty, z nichž část má dodnes španělsko-česká jména.

***B. Prostorová a charakterová
diferenciace území***

B.1 Úvod

V souladu s metodickými pokyny citovanými v kapitole A.2 byla pro území CHKO provedena prostorová a charakterová diferenciací. Diferenciací území je pojata dvouúrovňově. První úroveň je rozdělení území na oblasti krajinného rázu – OKR (ekvivalent základního krajinného celku), druhou úroveň pak rozdělení vymezených oblastí krajinného rázu na místa krajinného rázu – MKR (ekvivalent krajinného prostoru).

Navazující krok poté představuje delimitace území z hlediska ochrany krajinného rázu, kdy jednotlivá vymezená místa krajinného rázu jsou zařazena do tří stupňů – pásem ochrany. Nezbytnou součástí delimitace území je také stanovení podmínek ochrany či možností využívání území ve vymezených MKR. Blíže je tato problematika specifikována v příslušné dílčí kapitole.

Oblastí krajinného rázu je označována ta část zemského povrchu, kde lze sledovat jednotu přírodních či kulturně-historických jevů, které tak mohou tvořit charakteristické znaky či rysy území. Odhalení těchto znaků pak může být vodítkem nejen pro definici oblastí krajinného rázu, ale také k možné (subjektivní) regionalizaci území dle výše uvedených skupin kritérií a tedy nalezení odlišností mezi jednotlivými oblastmi krajinného rázu. Kritérii pro vymezení oblastí krajinného rázu mohou být aspekty fyzikogeografické (morfologie území, vegetační kryt či kombinace těchto a jiných složek – např. lesnatá rybníční krajina), či kulturně-historické (etnografie, historie, hospodářské zaměření, urbanizace či výskyt většího sídla a jeho spádovost aj.). Důležitý aspekt definice oblastí krajinného rázu spočívá v možnosti nalézt širší kulturně-historické souvislosti, které mohou být determinantami podoby území a jeho rázu.

Určujícími kritérii pro vymezení oblastí krajinného rázu v této studii se staly základní přírodní dispozice vytvářející primární krajinnou strukturu – geomorfologické členění a biogeografické členění. Provedená regionalizace (diferenciací) byla poté ve větším měřítku korigována či zpřesněna na základě aktuálního stavu území, především využití půdy.

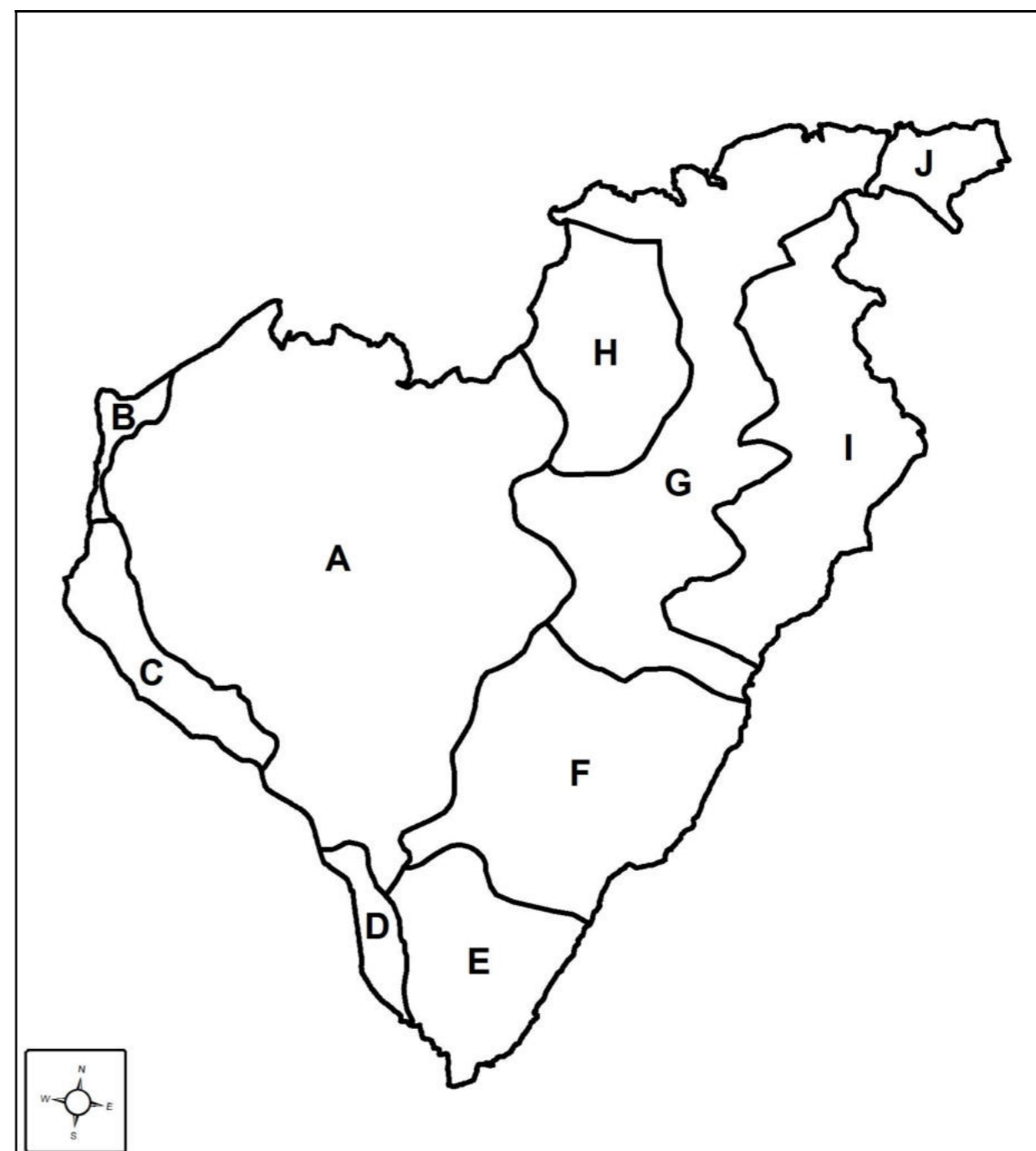
Na území CHKO Slavkovský les bylo vymezeno celkem 10 níže uvedených oblastí krajinného rázu (viz obr. č. B.1):

A – Centrální část	F – Tepelsko
B – Západní svahy	G – Střední a dolní tok Teplé + Údolí Ohře
C – jihozápadní svahy	H – Hornoslavkovsko
D – Údolí Kosího potoka	I – Východ
E – Údolí Kosího a Jilmového potoka	J – Severovýchod

Místo krajinného rázu (MKR) reprezentuje nižší jednotku území vymezenou již na základě vizuálních vlastností, jedná se o svébytný vizuálně zcela či téměř souvislý prostor, v němž lze plošně sledovat základní charakteristiky či znaky krajinného rázu. Typické ohraničení míst krajinného rázu tvoří pohledové bariéry – terénní horizonty či lesní okraje (přechody lesní a jiného typu krajiny). Místem krajinného rázu však může být i zcela specifická část území vymezená na základě jiného než vizuálního hlediska – např. významná elevace, souvisle urbanizované území či zcela specifický prostor kupř. s mimořádným kulturně-historickým významem.

Na území CHKO bylo vymezeno celkem 69 míst krajinného rázu, jejichž výčet, zařazení do oblastí krajinného rázu a zařazení do odstupňovaného pásma ochrany krajinného rázu je uvedeno v kapitole B.3.

obr. č. B. 1: Diferenciací CHKO Slavkovský les – oblasti krajinného rázu

B.2 Charakteristika oblastí krajinného rázu (OKR)

OKR A – Centrální část

Plošně nejrozsáhlejší OKR zaujímá téměř celou výše položenou západní část CHKO nad svažitými partiemi, kterými reliéf přechází do Tachovské brázdy a Chebské pánve. Jedná se o oblast, kde jsou koncentrována nejhodnotnější přírodní území v CHKO a také o oblast, která nese nejvýrazněji dopady historického vývoje v průběhu 20. století.

Geomorfologicky oblast náleží do Mariánskolázeňské vrchoviny (jižní část), Krásenské vrchoviny (východní část), Lysinské hornatiny (jihozápadní část) s nejvyššími vrcholy celého Slavkovského lesa Lesným (982,5 m n. m.) a Lysinou (981,6 m n. m.) a Arnoltovské vrchoviny (severní a severovýchodní část). Velká část oblasti dosahuje nadmořských výšek přes 800 metrů a má jen mírně zvlněný charakter. Odtok z území zajišťují především Velká Libava a Lobežský potok odvádějící vody přímo do Ohře. Významným technickým dílem je opravená Dlouhá stoka, která sbírá vody v oblasti Kladských rašelinišť a ve vyhloubeném korytě s velmi malým spádem vede až k Lokti. Východní část odvodňuje Pramenský potok (Roda) a Mnichovský potok, jižní část pak Úšovický potok, který již náleží do povodí Berounky. V jihovýchodní části oblasti se nachází prameniště Teplé. V jižní části oblasti se vyskytuje množství lokalit s vývěry kyselých vod. Oblast Centrální části je ve větší míře lesnatá, lesy pokrývají cca 80 % její plochy, a to s naprostou převahou smrku. V celé jižní části je zalesnění prakticky souvislé. Hluboký lesní komplex, spolu s rozptýlenými lesními rašeliništi severně od Mariánských Lázní přes Kladskou až po zaniklé obce na Sokolovsku, je infiltračním územím celého západočeského lázeňského trojúhelníku. V jižní části oblasti se nachází více než polovina z chráněných území v celé CHKO. Jedná se o NPR Kladské rašeliny, NPR Pluhův bor, NPP Křížky, NPP Upolínová Louka, PR Holina, PR Žižkův vrch, PR Prameniště Teplé, PR Smraďoch, PR Vlček, PR Mokřady pod Vlčkem, PR Planý vrch, PR Rašeliniště u myslivny, PP Těšovské pastviny a PP Dominova Skalka.

Centrální část Slavkovského lesa je v současnosti velmi málo osídlená, především pak její jižní část. Tento stav trvá od 50. let minulého století, kdy zde byl vyhlášen vojenský výcvikový prostor Prameny, který stvrdil osud zdejších vylidněných sídel po II. světové válce. K nejvýznamnějším z nich patřily město Litrbachy (Čistá), obce Krásná Lípa, Smrkovec, Žitná aj. Charakter sídel, která krátkou epizodu existence vojenského prostoru přežily, byl rovněž významně dotčen – Prameny, Lazy či Kostelní Bříza. Mimořádný sídelní prvek pak představuje obec Rovná, negativní příklad absolutní ztráty historicky udržovaného sepětí člověka s krajinou. V opačném duchu lze naopak vnímat charakter osídlení v okolí Kladského rybníku, který získal svůj výraz až ve druhé polovině 19. století a v současnosti je přijímán jako v uměřené míře importovaný prvek cizokrajné horské architektury.

Z větší části zalesněná krajina v centrální části vyniká mimořádně cennými atributy vizuální charakteristiky území. Přes uvedenou zřetelnou proměnu území v nedávné době se území vyznačuje harmonickým utvářením krajinné scény bez zastoupení hojnějších rušivých prvků. Jedinečnou kulisu z vnitřního prostoru Slavkovského lesa vytváří nejvýše položené partie Lysinské hornatiny se zalesněnými dominantami Lesným a Lysinou. Výrazný prostorový prvek reprezentuje hřbet Vlčího kamene – dělícího mezi Centrální částí a Tepelskem. Mimořádně působivé jsou lesní partie v okolí vodních ploch a rašelinišť. V západní a severní části oblasti jsou přítomny i otevřené polohy, často v okolí bývalých sídel – u Čisté, Ostrova či Smrkovce nebo také u Kostelní Břízy a Pramenů, často však tvořené scelenými pozemky. V těchto partiích vyniká velké měřítko prostoru, které často zjemňují drobné enklávy remízku,

stromořadí či výběžků členitých lesních porostů. Z charakteristických vegetačních prvků či drobných artefaktů je zřejmá vylidněnost a opuštěnost území. Výše uvedené rysy spolupůsobí na vzniku hodnotných estetických scenérií a možná také úvah o historické přítomnosti člověka v tomto území.

obr. č. B. 2: Pohled na Lysinskou hornatinu z vrchu Kozák

obr. č. B. 3: Pohled z vrchu Žitný k severozápadu; v pozadí vzdálený horizont Krušných hor

Znaky a hodnoty přírodní charakteristiky krajinného rázu:

- Vysoko položený převážně mírně zvlněný terén
- Lysinská hornatina s nejvyššími vrcholy Slavkovského lesa
- Zaříznutá údolí menší vodních toků
- Vysoká lesnatost území – smrkové lesy
- Výskyt cenných přírodních, především mokřadních stanovišť – rašeliniště, podmáčené lesy
- Drobná lesní vegetace – remízy, nelesní zeleň podél komunikací
- Nelesní plochy přírodně blízkého charakteru – pastviny
- Hojný výskyt vývěrů kyselých vod
- Nevhodná zeleň v místech zaniklých sídel (bolševník)

Znaky a hodnoty kulturní a historické charakteristiky krajinného rázu:

- Nízká zalidněnost území, celková opuštěnost
- Výskyt četných lokalit zaniklých sídel včetně artefaktů bývalého osídlení – pomníky, ojedinělé stavby v místě bývalých obcí
- Zřetelné dopady poválečného vývoje na podobu sídel (velikost, strukturu) jejich funkci i volnou krajinu (scelení polností, remízy v místě zaniklých obcí)
- Extenzivní využívání nelesní půdy (pastva)
- Dlouhá stoka – historické technické dílo
- Kladská – ojedinělý architektonický koncept zástavby včetně parkových úprav
- Rovná – negativní příklad urbanizace krajiny

Znaky a hodnoty vizuální charakteristiky krajinného rázu:

- Rozlehlost vysoko položené náhorní pláně, velké měřítko prostoru
- Přítomnost výrazných prostorových dominant (Lysinská hornatina, Vlčí kámen)
- Sevřené polohy údolí menších toků
- Členitost lesních porostů (porostních okrajů) zvyšujících mozaikovost krajiny
- Jednotvárnost (scelení) zemědělských ploch v okolí Čisté, Rovné a Lobzů
- Kladská – architektonicky atypicky pojatá zastavěná enkláva se značnou krajinnotvornou funkcí
- Rovná – cizorodá městská zástavba s lokálním dopadem na krajinnou scénu
- Harmonické měřítko prostoru dané zcela dominantní přítomností přírodních či přírodě blízkých prvků

obr. č. B. 4: Tři Křížky

obr. č. B. 5: Kladská

Pozitivní krajinné dominanty

- Vrcholy Lysinské hornatiny
- Hřbet Vlčího kamene až po Císařský les
- Vrchol Tři Křížky
- Kladská – přírodě blízký krajinářsky komponovaný prostor

- Kostel v Kostelní Bříze

Negativní krajinné dominanty

- Obec Rovná především se zástavbou osmipodlažních panelových domů a rozlehlým výrobním areálem
- Vedení vysokého napětí
- Ruiny zemědělského statku nad Podstráním
- Zdevastovaný zámek Kostelní Bříza
- Zemědělský areál Rudolec (západně od Kostelní Břízy)
- Těžba rašeliny v Borkách

obr. č. B. 6: Pohled od Třech Křížů k jihozápadu

obr. č. B. 7: Pohled ke Kostelní Bříze ze silnice do Arnoltova; v popředí zemědělská farma Rudolec; ve střední části kostel sv. Petra a Pavla v Kostelní Bříze

OKR B – Západní svahy

Oblast zaujímající svažité odlesněné partie na přechodu Slavkovského lesa do Chebské pánve – na území CHKO zasahuje pouze okrajovou částí. Zemědělsky zaměřená krajina vyplňuje úzký pruh území mezi hranicí CHKO a zřetelným lesním horizontem na svazích. Rozsah oblasti odpovídá přibližně části CHKO zasahující zde do Sokolovské a Chebské pánve. Oblastí protékají menší toky přítékající z vyšších poloh centrální části – Malá Libava či Suchý potok. Jižní část odvodňuje Lipoltovský potok.

Oblast má zřetelný zemědělský ráz, nejpatrněji v okolí Zlaté, kde se nachází rozlehlý areál zemědělské výroby, jenž tvoří umělou dominantu v nevelkém otevřeném prostoru. Severní hranici oblasti vymezuje silnice I/6. V samotném severozápadním cípu CHKO byla vybudována estakáda, po které vede dálnice D6. Za objektem estakády stojí rovněž zrekonstruovaný zámek Kamenný Dvůr s přílehlým parkem. Vlastní obec Zlatá, resp. její část zasahující do CHKO reprezentuje novodobé sídlo vybudované ve vazbě na zmíněný zemědělský areál. Ostatní obce v oblasti nejsou příliš nápadné, lokalizované podél průjezdní či příjezdové cesty – Štědrá, Mokřina a Těšov. Pod historicky formovanou hranicí lesa nad Zlatou stávala obec Libava (rovněž s ulicovým půdorysem), po které dnes zbylo po začlenění do vojenského prostoru jedině stavení.

Zásadní rys prostorových vztahů reprezentuje výrazný zalesněný horizont na přechodu oblasti do centrální části. Větší část oblasti působí dojmem produkčního či tranzitního území. Zmíněná estakáda v sz. cípu tvoří výraznou technicistní dominantu. Jižní část oblasti v údolí Lipoltovského potoka s obcemi Mokřina a Těšov v jeho údolí působí díky hojně rozptýlené zeleni na svazích nad potokem a absenci měřítkově vybočujících prvků více harmonickým dojmem.

obr. č. B. 8: Pohled na zalesněný Slavkovského lesa od Zlaté

Znaky a hodnoty přírodní charakteristiky krajinného rázu:

- Svažitý terén na zlomových svazích Slavkovského lesa do Chebské pánve
- Převaha zemědělsky obhospodařované půdy
- Údolí Lipoltovského potoka s hojnou rozptýlenou zelení
- Značné antropické zatížení území

Znaky a hodnoty kulturní a historické charakteristiky krajinného rázu:

- Historicky zemědělský charakter oblasti
- Významné silniční tahy (silnice R6 a I/6) – dopravně frekventované území
- Zámek Kamenný Dvůr s parkem

Znaky a hodnoty vizuální charakteristiky krajinného rázu:

- Rozlehlé plochy zemědělské půdy
- Zřetelný horizont zalesněných svahů
- Drobná sídla s nevýrazným uplatněním v krajinné scéně
- Zemědělský areál ve Zlaté – prvek vystupující nad běžné měřítko zástavby
- Estakáda na rychlostní silnici R6 – negativní technicistní dominanta

Pozitivní krajinné dominanty

- Zalesněný horizont Slavkovského lesa
- Zámek Kamenný Dvůr

Negativní krajinné dominanty

- Zemědělský areál Zlatá
- Estakáda rychlostní silnice R6

obr. č. B. 9: Zámek Kamenný Dvůr

obr. č. B. 10: Zlatá – zemědělský areál

obr. č. B. 11: Estakáda rychlostní silnice R6 – část komunikace procházející CHKO

OKR C – Jihozápadní svahy

Oblast vyplňuje okrajovou část Slavkovského lesa v údolí Lipoltovského potoka náležející k Tachovské brázdě. Od centrální části je tato oblast oddělena výraznou hradbou zlomových svahů, v jejichž horní části dominují nejvyšší vrcholy Slavkovského lesa. Tento přechod mezi Lysinskou hornatinou a Tachovskou brázdou tvoří výraznou geomorfologickou hranici (mezi šumavskou a krušnohorskou soustavou) a rovněž biogeografickou hranici. Protáhlý prostor v okolí Lipoltovského potoka se dále zřetelně odlišuje využitím půdy a osídlením, které reprezentují spíše větší sídla. Větší část oblasti je odlesněná, zeleň je vázána především na vodní toky. Říční síť v údolí Lipoltovského potoka má díky predispozicím terénu ortogonální charakter (krátké přítoky z bočních údolí). Hojně se vyskytují vývěry kyselky.

V údolí Lipoltovského potoka a na jeho svazích se nacházejí větší sídla, mezi kterými vynikají Lázně Kynžvart na místě někdejší zemské stezky. Rozvoj lázeňství je záležitostí až 19. století, kdy byla ve městě budována lázeňská čtvrť. Z první poloviny 19. století pochází stávající podoba zámku Kynžvart kancléře Metternicha s parkovou úpravou okolí – významné kulturně-historické dominanty jihovýchodně od města. V severní části oblasti se nachází Milíkov, zemědělsky zaměřené sídlo s prostornou návší, kostelem a objekty se zachovalými znaky lidové architektury. Takový objekt reprezentuje statek Manský Dvůr.

Naprostou určujícím prvkem v prostorových vztazích je zalesněná hradba svahů Lysinské hornatiny, která se prudce zvedá nad protáhlou údolní sníženinu Lipoltovského potoka a vytváří jedinečnou krajinnou scénu. Výrazný znak tvoří rovněž přechod zalesněných prudkých svahů a odlesněné méně svažité části území – rozhraní, kde jsou často situována sídla (Lázně Kynžvart, Úbočí, Podlesí). Oblast má kotlinový charakter, přičemž západní svahy se zvedají jen velice zvolna. Převažující zemědělská půda je poměrně hojně členěna zelení, především doprovody podél toků. Mimořádně cennou část území tvoří krajinářsky komponovaný prostor v okolí zámeckého areálu.

obr. č. B. 12: Pohled na Lysinkou hornatinu od Manského Dvora (silnice 1/21)

Znaky a hodnoty přírodní charakteristiky krajinného rázu:

- Velmi svažité terén na zlomových svazích Slavkovského lesa do Chebské pánve
- Zaříznutá boční údolí menších přítoků Lipoltovského potoka
- Údolí a tok Lipoltovského potoka s krátkými přítoky vytvářejícími ortogonální říční síť

- Vegetační doprovody podél toků
- Souvislá lesní zeleň v okolí Zámeckého areálu

Znaky a hodnoty kulturní a historické charakteristiky krajinného rázu:

- Historicky zemědělské zaměření oblasti odrážející se na podobě většiny sídel (Úbočí, Milíkov, Manský Dvůr, Podlesí)
- Lázeňské centrum – město Lázně Kynžvart
- Zámek Kynžvart – mimořádná kulturně-historická dominanta
- Výskyt objektů tradiční lidové architektury (Manský Dvůr, Milíkov)
- Pozůstatky dřívějšího vojenského výcvikového prostoru – tanková střelnice

Znaky a hodnoty vizuální charakteristiky krajinného rázu:

- Velmi výrazný horizont zalesněných svahů Centrální části včetně typické siluety hlavních dominant Lysinské hornatiny
- Osa území tvořená údolím Lipoltovského potoka
- Pozice sídel v exponované části svahů na přechodu lesa a odlesněných svahů údolí
- Hojná nelesní – liniová zeleň s pozitivním účinkem na strukturu krajiny
- Komponovaná krajina v okolí zámku Kynžvart a lázeňské části Lázní Kynžvart
- Sídlištní zástavba na jižním okraji Lázní Kynžvart

Pozitivní krajinné dominanty

- Mohutná zalesněná hradba Lysinské hornatiny
- Zámek Kynžvart s přilehlým parkem
- Historická a lázeňská část města Lázně Kynžvart
- Kostel v Milíkově
- Statek Manský Dvůr

Negativní krajinné dominanty

- Sídlištní zástavba v Lázních Kynžvart

obr. č. B. 13: Zámek Kynžvart

obr. č. B. 14: Milíkov

OKR D – Údolí Kosího potoka

Oblast krajinného rázu zasahující do CHKO v jihozápadní části. Jedná se o rovinaté polohy v okolí Kosího potoka, které geomorfologicky náleží do Tachovské brázdy. Východní hranici území tvoří výrazný zalesněný svah Tepelské vrchoviny.

Severní část oblasti vyplňuje městská zástavba (obytná i výrobní) Mariánských lázní včetně výškových obytných staveb. Jižní část tvoří odlesněné rovinaté partie v mělkém údolí Kosího potoka. Velké plochy zemědělské půdy člení nelesní zeleň, vázaná nejčastěji na vodní toky – zmíněný Kosí potok a jeho pravostranný přítok Úšovický potok. V oblasti se nachází několik vodních ploch, z nichž největší je nádrž u areálu kalového hospodářství. Charakter sídel již připomíná značně na především sousedním Tepelsku rozšířené vsi s okrouhlicí – Stanoviště či Chotěnov. Stanoviště je lokalizováno do velmi vizuálně exponovaného prostoru na hranici přechodu odlesněných a lesnatých svahů. Při hranici CHKO se nachází část Skláře, známá především přítomností mariánskolázeňského letiště.

Území se vyznačuje zřetelným kontrastem daným přítomností jednak rovinatých zemědělských poloh a zdvihu terénu s výrazným zalesněným horizontem a také přechodem zastavěného území městského typu do volné krajiny. I v jižní části mimo intravilán Mariánských lázní jsou přítomny městské atributy – areál kalového hospodářství značně technicistního výrazu a také dominantní prvek letištní haly. Cenné jsou naopak členící vegetační prvky, v okolí Chotěnova vzácně zachované i v místě hranic někdejších mezí. Potenciál krajinytvořícího působení vsi Stanoviště značně snižují směrem do údolí předsazené hospodářské objekty.

obr. č. B. 15: Pohled od Chotěnova k severu; v levé části snímku Mariánské Lázně; ve střední části na lesním pozadí hotel Monty; vzdálený horizont v pozadí – Lysinská hornatina s Lysinou a Lesným

Znaky a hodnoty přírodní charakteristiky krajinného rázu:

- Svahové lesnaté okraje Tepelské vrchoviny
- Mělké údolí a tok Kosího potoka
- Převaha zemědělské půdy
- Početné vodní plochy

- Vegetační doprovody podél toků
- Značné antropické zatížení území

Znaky a hodnoty kulturní a historické charakteristiky krajinného rázu:

- Plošná městská zástavba – severní část oblasti
- Historicky zemědělské zaměření oblasti odrážející se na podobě sídel (okrouhlice)
- Infrastruktura v území, často již historická – silnice 1/230, letiště, kalové hospodářství, železnice

Znaky a hodnoty vizuální charakteristiky krajinného rázu:

- Výrazný zalesněný horizont Tepelské vrchoviny
- Zřetelný kontrast rovinatých odlesněných poloh a lesnatých svahů
- Mělké rovinaté údolí Kosího potoka
- Liniová zeleň – doprovody toků
- Městský a příměstský charakter území – plošně rozlehlá zástavba, objekty infrastruktury ve volné krajině

Pozitivní krajinné dominanty

- Zalesněný horizont Tepelské vrchoviny
- Hotel Monty

Negativní krajinné dominanty

- Sídlištní zástavba Mariánských Lázní, komín teplárny
- Areál kalového hospodářství

obr. č. B. 16: Stanoviště

obr. č. B. 17: Areál kalového hospodářství; v pozadí hřeben severní části Českého lesa

OKR E – Údolí Kosího a Jilmového potoka

Svébytná oblast rozkládající se v jižní části CHKO v povodí Kosího potoka a jeho levostranného přítoku Jilmového potoka. Rozsah oblasti odpovídá části Bezdrůžické vrchoviny spadající do CHKO. Kosí potok sem přitéká od Dolního Kramolína sevřeným údolím a po soutoku s Jilmovým potokem se stáčí do jeho směru k jihu. Údolní osa území je tak tvořena tokem Kosího potoka v dolní části a od soutoku pokračuje údolím Jilmového potoka. Výraznou elevaci představuje Lazurový vrch nad soutokem, přičemž však terén ve značné části území dosahuje větších nadmořských výšek. Erozní reliéf je zalesněný, především na nepřístupných svažitých partiích. Údolní svahy obou toků jsou rozřezány větším počtem menších přítoků. Odlesněné partie s pastvinami vyplňují především méně sklonité okrajové především severovýchodní části oblasti, severozápadní část je hojnější také na rozptýlenou zeleň. Charakteristické jsou rovněž louky v nivních partiích především v údolí Kosího potoka. Údolní partie představují velmi (nejen) přírodně cenné území s v několika lokalitách zvláště chráněné (Milhostovské mofety, Lazurový vrch). Hojně se vyskytují vývěry kyselek. Zmíněná severovýchodní část se již vyznačuje méně členitým terénem.

Osídlení v území reprezentují vesměs menší zemědělsky zaměřené vesnice. Využití krajiny (rozsah lesních a zemědělských ploch) je zde již dlouhodobě konsolidované. Z tohoto koloritu se vymykají Michalovy Hory, bývalé hornické město nacházející s v údolí Kosího potoka na hranici CHKO. Sídla se často vyznačují zástavbou na půdorysu okrouhlíce (Vlkovice, Martinov, Pístov, Holubín), jejich současnou či nedávnou zemědělskou orientaci dokládají také často vizuálně výrazné zemědělské objekty. V údolí Kosího či Jilmového potoka hojněji než dnes stávaly usedlosti či mlýny.

Oblast je krajinářsky velmi atraktivní, na čemž se kromě přírodních hodnot podílí a krajinotvorné osídlení často díky hojné doprovodné zeleni organicky usazené v terénu. V tomto ohledu je třeba zmínit především kostel v Pístově a Ovesných Kladrubech – kulturně-historické dominanty s uplatněním v širokých výhledech. Neopakovatelné krajinné scénérie nabízí i prostor údolního dna. Jdinečné, esteticky poutavé jsou rovněž výhledy ve výše položených partiích údolí – v okolí Martinova či Vlkovic či v otevřené krajině v okolí Boněnova. Rušivými prvky jsou naopak hmotné či v krajinné scéně markantní objekty zemědělských areálů často se značným vizuálním dosahem (Ovesné Kladruby, Pístov, Vlkovice, Holubín). Celkově však lze oblast charakterizovat jako harmonicky utvářenou s převahou přírodě blízkých prvků.

Znaky a hodnoty přírodní charakteristiky krajinného rázu:

- Členitý erozní reliéf
- Výrazný údolní fenomén Kosího a Jilmového potoka s cennými přírodními stanovišti
- Zalesnění svažitých partií, pastviny ve vyšších plošinatých polohách
- Nelesní zeleň ve vyšších partiích Jilmového potoka
- Vývěry minerálních vod

Znaky a hodnoty kulturní a historické charakteristiky krajinného rázu:

- Historicky zemědělské zaměření oblasti odrážející se na podobě sídel
- Extenzivní hospodaření v území

- Dochovaná urbanistická struktura (jádrových částí) sídel, místy s dochovanými objekty tradiční lidové architektury (Ovesné Kladruby, Michalovy Hory, Vlkovice)
- Přítomnost tradičních kulturně-historických dominant – kostely
- Objekty drobné sakrální i jiné architektury (kapličky, boží muka, smírčí kříže)

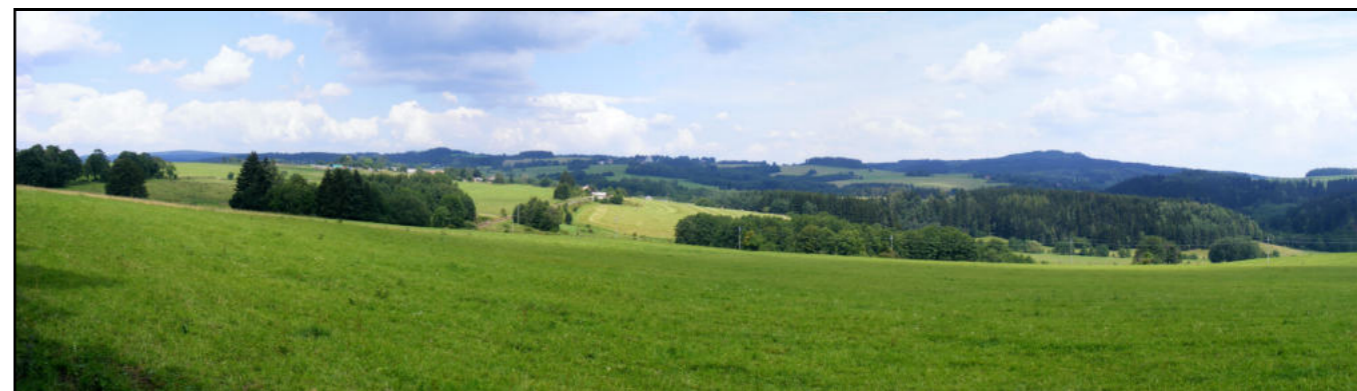
Znaky a hodnoty vizuální charakteristiky krajinného rázu:

- Výrazná sevřená údolní sníženina – esteticky vysoce hodnotný uzavřený prostor
- Dominanta Lazurového vrchu nad soutokem
- Otevřenost a velké měřítko výše položených odlesněných rovinatých partií
- Lesní porosty s členitými okraji
- Drobné vegetační prvky – liniová i rozptýlená zeleň, především nad levým břehem Jilmového potoka
- Dominanty sakrálních staveb utvářejících základní identifikační prvky – kostely s uplatněním v širokých krajinných scénériích
- Přítomnost objektů zemědělské velkovýroby lokálně modifikujících měřítko a obraz sídel

obr. č. B. 18: Pohled od Boněnova k jihozápadu; v popředí údolí Kosího potoka; na protější straně údolí Výškov; v pozadí horizont Českého lesa

obr. č. B. 19: Pohled do Údolí Jilmového potoka od Martinova (pohled k severu; v pravé části snímku Podhorní vrch

obr. č. B. 20: Údolí Kosího potoka nad Michalovými Horami

obr. č. B. 21: Kostel v Pístově

obr. č. B. 22: Pohled z Podhorního vrchu; v popředí Ovesné Kladruby; přechod oblasti na Tepelsko

obr. č. B. 23: Pohled z Podhorního vrchu; v popředí Milhostov; v pozadí Vlkovice

obr. č. B. 24: Michalovy Hory s kostelem na protější zalesněném svahu

Pozitivní krajinné dominanty

- Lazurový vrch
- Kostel v Pístově
- Kostel v Ovesných Kladrubech
- Kostel v Michalových Horách

Negativní krajinné dominanty

- Zemědělský areál včetně baterie silážních věží ve Vlkovicích
- Zemědělský areál v Ovesných Kladrubech
- Ruiny bývalého statku ve Vysočanech

OKR F – Tepelsko

Oblast zaujímající horní část toku Teplé před jejím vstupem do hlubokého kaňonovitého údolí, kterým protéká na středním a dolním toku. Ústřední architektonický prvek této oblasti představuje charakteristická dominanta kostela v Teplé a také známého kláštera, s jehož existencí je spjata historie velké části obcí nejen v této části Slavkovského lesa i jinde. Stará zemědělská krajina, která si uchovala význačné znaky své identity až doposud. Západní hranici území tvoří výrazný zalesněný hřbet Vlčího kamene, na severní straně pak zařízlé údolí Otročínského potoka. Oblastí prochází silniční i železniční trasy spojující Karlovy Vary a Mariánské Lázně.

Osu území tvoří tok Teplé, jehož pozice je však specifická neboť od svého prameniště nad Rájovem nejprve směřuje k východu, obtéká ze severní strany Podhorní vrch (847,2 m n. m., nejvyšší vrchol Tepelské vrchoviny), dále je akumulována ve vodní nádrži Podhora a o kousek níže opouští území CHKO. Brzy se však do CHKO vrací v Teplé a poté pokračuje k severozápadu. Geomorfologicky oblast z větší části vyplňuje Tepelská vrchovina. Reliéf je v okolí toku Teplé pouze mírně zvlněný. Zemědělsky využívaná oblast se vyznačuje celkově nižším rozsahem lesním půdy. V zemědělsky využívané krajině je lesní vegetace vázána především na vlastní tok Teplé a jejích přítoků, především levostranných. Tyto porosty však často zasahují i dále od toku. Souvislý lesní porost pokrývá svahy Podhorního vrchu a okolí vodní nádrže. Poměrně hojně je především na mírných vyvýšených polohách zastoupena i drobná nelesní zeleň. V oblasti se vyskytuje množství vývěřů kyselých. Vrcholová část Podhorního vrchu je vyhlášenou přírodní rezervací, na sv. úbočí vrchu se v nivě Teplé nachází přírodní památka Sirňák. V blízkosti vodní nádrže Podhora byla vyhlášena přírodní památka Podhorní slatě (podél přítoku), později také přírodní památka Čertkus (severní břehy).

Výraznou prostorovou dominantou nejen této oblasti je Podhorní vrch sopečného původu, kromě něj se uplatňují i další dílčí dominanty – Tisovský vrch (740 m n. m.), Spálený (736 m n. m.) či Služetínský vrch (774 m n. m.) Zemědělské plochy jsou často scelené do velkých enkláv. Přesto tato oblast vyniká atraktivností a určitou konsolidovaností, budovanou po dlouhá staletí. A to i přes vývoj v 2. polovině 20. století, který se podepsal především na obrazu sídel. Ta reprezentují staré zemědělské vsi stavěné na okrouhlicovém půdorysu, který je u nich doposud patrný (Jankovice, Babice, Horní Kramolín, Rankovice, Bohuslav, Hoštěc, Poutnov, Služetín, Zádub, Závěšín ad.). Význačné postavení mezi obcemi zaujímá Mníchov, někdejší město a centrum na obchodní stezce. Kostel v Mníchově nachází rovněž uplatnění v širokých krajinných scénériích. V některých sídlech se vyskytují dochované objekty lidové architektury (Popovice, Číhaná, Sítiny). Poměrně jednotný a harmonický charakter území narušují některé reliktové pocházející z doby socialismu, např. sídlo Nová farma se zdevastovaným zemědělským areálem a bytovkami či rekreační objekt v Závěšíně.

Znaky a hodnoty přírodní charakteristiky krajinného rázu:

- Převažující plochy či mírně zvlněný reliéf
- Mělké údolí s tokem Teplé
- Vrch Podhora – zalesněný nejvyšší vrchol Tepelska sopečného původu
- Rozlehlé plochy pastvin
- Hojný výskyt nelesní zeleně na svazích či (mírných) elevacích
- Vodní nádrž Podhora

- Početný výskyt menších stojatých vodních útvarů
- Vývěry minerálních vod

Znaky a hodnoty kulturní a historické charakteristiky krajinného rázu:

- Historicky zemědělské zaměření oblasti, trvale přítomný odkaz někdejší kultivace krajiny
- Dochovaná urbanistická struktura (jádrových částí) některých sídel
- Poznamenaný obraz sídel v důsledku odlivu obyvatel po II. světové válce (zánik domů, neudržované návesní prostory)
- Teplá – historické město střežící hranici českého státu, centrum osídlení regionu
- Chátrající zemědělské areály – doklad nedávné intenzivní zemědělské výroby
- Železniční trať spojující Mariánské Lázně s Karlovými Vary

Znaky a hodnoty vizuální charakteristiky krajinného rázu:

- Otevřenost území, velké měřítko prostoru
- Konsolidovaný charakter území, ucelenost či jednota výrazu území, harmonické vztahy
- Vrch Podhora – zásadní krajinná dominanta s vlivem přesahujícím oblast KR; dílčí přírodní dominanty menších vrchů v oblasti
- Tok Teplé – přirozená osa území
- Vodní nádrž Podhora – specificky působící enkláva uzavřená v lesích
- Teplá – typická silueta historické části sídla s dominantou kostela uplatňující se v dálkových výhledech
- Kostel v Mníchově – krajinná dominanta se značným vizuálním dosahem
- Popovice – v rámci CHKO mimořádně hodnotný sídelní útvar s početnými dochovanými objekty lidové architektury i zachovalou urbanistickou strukturou
- Hojná rozptýlená zeleň zjemňující hrubou krajinnou strukturu
- Přítomnost objektů zemědělské velkovýroby modifikujících měřítko a obraz sídel (Poutnov, Mníchov)
- Nová Farma – významně negativní doklad novodobého osídlování krajiny

Pozitivní krajinné dominanty

- Podhorní vrch
- Historická veduta města Teplá
- Kostel v Mníchově
- Kostel v Rájově
- Kostel v Otročině
- Ves Popovice

Negativní krajinné dominanty

- Sídlo Nová Farma jako celek
- Zemědělský areál Horní Poutnov
- Zemědělský areál Dolní Poutnov

- Zemědělský areál Mnichov
- Stáčírna minerálních vod u Mnichova (ve vztahu k dominantě kostela)
- Rekreační objekt v Závišíně
- Telekomunikační stožár na vrchu Podhory
- Ocelokolna v Rankovicích
- Vodojem v Otročině
- Panelová vícepodlažní zástavba v Teplé (vůči historické zástavbě)

obr. č. B. 25: Pohled na Teplou od Jankovic

obr. č. B. 26: Pohled od Sítin k jihovýchodu (západní část oblasti); v pozadí Podhorní vrch

obr. č. B. 27: Silnice z Teplé do Otročina – pohled k jihozápadu; vlevo na horizontu kostel v Teplé

obr. č. B. 28: Cesta z Poutnova do Babic; v popředí zemědělský areál Dolní Poutnov; na horizontu Horní Poutnov a vrch Spálený

obr. č. B. 29: Hrázděné stavení v Číhané

obr. č. B. 30: : Kostel v Mnichově; před ním stáčírna minerálních vod

obr. č. B. 31: Vodní nádrž Podhora

OKR G – Střední a dolní tok Teplé + údolí Ohře

Oblast vymezená v hlubokém údolí toku Teplé, jejích přítoků a blízkém okolí přibližně od soutoku Teplé s Pramenským potokem až po Karlovy Vary. K oblasti byl začleněn rovněž úsek údolí Ohře mezi Loktem a Karlovými Vary. Zcela primárním krajinným prvkem je hluboce zařízlé údolí Teplé, takřka kaňonovitého rázu. Do údolí, které tvoří zřetelnou osu území, přesahující rámec oblasti vyúsťují rovněž hluboce zařízlá údolí menších přítoků – Pramenského potoka, Otročínského potoka, Bečovského potoka, Sádky, Havraniho potoka či Lomnického potoka pod nádrží Stanovice. Oblast je charakteristická velmi vysokou lesnatostí, severní část oblasti je odlesněná pouze v prostoru údolního dna. Svahy údolí jsou velmi strmé, šířka nivy proměnlivá, v některých úsecích však poměrně značná (Bečov nad Teplou, Cihelny). V nejjihnější části mezi soutoky s Pramenským a Otročínským potokem se nachází nejčlenitější a nejhůře dostupná část údolí, chráněná vyhlášenou přírodní rezervací. Geomorfologicky oblast náleží k Bečovské vrchovině (jižní část) a Hornoslavkovské vrchovině (severní část).

Celý úsekem údolí Teplé je vedena trasa silnice a železnice (technicky značně složitě vedené). Zpřístupnění dopravou významně napomohlo osídlení údolního prostoru. Mimořádný kulturně-historický význam přesahující oblast má Bečov nad Teplou s dominantami hradu, zámku a kostela a zástavbou historického města. Sídla v nižší části údolí reprezentují menší vsi, jejichž poloha je značně predisponována morfologií – často jsou vázána na boční údolí přítoků – Dolní Hluboká, Vodná, Krásný Jez. V severní části se nachází vodní nádrž Březová, podle stejnojmenné obce ležící pod ní, která již svým charakterem příměstského lázeňského letoviska upomíná na blízkost Karlových Varů. Obraz sídel v údolí Teplé je níže pod Bečovem narušen především v důsledku výstavby rekreační zástavby či za tímto účelem pojatých rekonstrukcí (Krásný Jez, Teplička, část Kfel v údolí). Pozdější zástavbou byla značně poznamenána i Březová. Nevhodný způsob rozvoje osídlení pak představuje Gejzír na hranici Karlových Varů. V jižní části byl rovněž nevhodnou zástavbou vícepodlažních bytovek poškozen charakter Nové Vsi. Značně rušivě působí v krajině také zemědělské areály v Louce a v Nové Vsi.

obr. č. B. 32: Pohled do údolí Teplé (proti proudu) v blízkosti soutoku s Pramenským potokem

Větší část území rozkládajícího se podél toku reprezentuje velmi přitažlivý prostor nabízející jedinečné údolní scenérie. Ty lze přirozeně shlédnout především v odlesněných nivních partiích. Pohledy z vyšších poloh přímo do údolí jsou naopak vzácné. Údolí představuje jednoznačně vymezený často

sevřený prostor s výraznými lesnatými horizonty – zde jednoznačně dominuje vertikální měřítko. Větší rozhled umožňuje prostor v okolí Cihelen, kde se údolí toku rozpíná do značné šíře, což umožnilo vybudování rozlehlého areálu golfového hřiště. Mimořádně esteticky hodnotný celek v rámci oblasti vytváří část údolí v Bečově nad Teplou se zachovalou historickou částí města a zásadními kulturně-historickými dominantami chráněnými v městské památkové zóně. Severní část oblasti už má zřetelný příměstský charakter (lázeňské lesy, chatové osady v Doubí).

Do oblasti je začleněna část hlubokého zařízlého údolí toku Ohře vedoucí severní části CHKO mezi Loktem a karlovarskou částí Doubí. Tato přírodně velmi cenná téměř neosídlená lokalita se vyznačuje obdobnými znaky údolního fenoménu jako v případě toku Teplé. Vynikají zde především Svatošské skály – vyhlášená národní přírodní památka. V meandru toku při vstupu toku na území CHKO stojí historické město Loket s hradem – další prvořadá kulturně-historická dominanta přesahující významem území celého Slavkovského lesa.

Znaky a hodnoty přírodní charakteristiky krajinného rázu:

- Výrazný říční ekofenomén údolí Teplé a Ohře
- Úzká zaříznutá údolí přítoků Teplé
- Vysoká lesnatost území
- Louky v údolní nivě
- Vodní nádrž Březová
- Svatošské skály – mimořádně cenná přírodní lokalita

Znaky a hodnoty kulturní a historické charakteristiky krajinného rázu:

- Převažující extenzivní využití z větší části zalesněného území
- Mimořádně cenné sídelní celky významem přesahující území CHKO – Loket, Bečov nad Teplou
- Rekreační využití území s potřebnou infrastrukturou – objekty individuální rekreace, golfové hřiště Cihelny, vodáctví na Ohři, chatové osady (Doubí), výletní místa (Aberg, Diana)
- Důležité dopravní trasy – silnice a železnice spojující Mariánské Lázně a Karlovy Vary
- Historicky zřetelný vliv lázeňského centra Karlových Varů v severní části území (Březová, výletní místa v okolí Karlových Varů)

Znaky a hodnoty vizuální charakteristiky krajinného rázu:

- Dominantní osa území – údolí s tokem Teplé
- Uzavřený údolní prostor s dominancí vertikálního měřítka – kaňon údolí Teplé a údolí Ohře
- Zalesněné členité údolní horizonty zřetelně vymežující prostor
- Lesnatá krajina utvářející trvale tmavou kompozici
- Kontrast odlesněných poloh v údolní nivě a zalesněných svahů Údolí
- Významné historické esteticky hodnotné dominanty – Bečov nad Teplou, Loket
- Zástavba drobných sídel predisponovaných utvářením reliéfu
- Vzhled sídel ovlivněný rozvojem rekreační zástavby
- Přítomnost objektů zemědělské velkovýroby modifikujících měřítko a obraz sídel (Nová Ves, Louka)

Pozitivní krajinné dominanty

- Historicky utvářená veduta města Bečov nad Teplou
- Loket – historická část města
- Kostel Březová
- Aberg
- Diana
- Zámeček v Cihelnách
- Svatošské skály
- Trasa železnice údolím Teplé

Negativní krajinné dominanty

- Telekomunikační stožár v Bečově nad Teplou
- Telekomunikační stožár nad Březovou
- Telekomunikační stožár Tři Kříže nad Karlovými Vary
- Panelová bytová zástavba v Bečově nad Teplou
- Zemědělský areál Nová Ves
- Zemědělský areál Louka
- Vedení vysokého napětí na svazích údolí Otročínského potoka

obr. č. B. 33: Loket – historická část města nad tokem Ohře

obr. č. B. 34: Údolí Teplé v okolí Cihelen

obr. č. B. 35: Údolí Ohře pod Svatošskými Skalami

obr. č. B. 37: Hrad a zámek v Bečově nad Teplou

obr. č. B. 36: Starý mlýn - vzácně dochovaný objekt lidové architektury

obr. č. B. 38: Cihelny - zámeček

OKR H – Hornoslavkovsko

Oblast nacházející se v severní části CHKO, která se v jejím rámci vyznačuje rovněž specifickým postavením daným především historickým vývojem. Jižní část oblasti se rozkládá ve vcelku širokém úvalu, v němž se nachází město Horní Slavkov a výše nad ním město Krásno. Tato urbanizovaná část území je z větší míry odlesněná. Oblastí protéká Stoka, která v severní části oblasti prochází do sevřeného zaříznutého údolí. Severní část oblasti s Kozími hřbety se naopak vyznačuje členitějším reliéfem a vyšší lesnatostí. Kozí hřbety oblast vymezují vůči údolí Ohře. Východní hranici mezi oblastí a údolím Teplé ohraničuje plochý hřbet se zřetelným přechodem do jejích lesnatých svahů. Západní část oblasti tvoří zalesněný hřbet Špičáku (828 m n. m.) či Malého Špičáku (824 m n. m.), severní část oblasti pak hřbet s Krásenským vrchem. Kromě jihozápadní části náleží celá oblast do Hornoslavkovské vrchoviny.

Charakteristickým rysem území jsou pozůstatky od středověku rozvinuté hornické činnosti. Historicky je oblast známá především těžbou cínu, jejíž největší rozmach se odehrával v 16. století. V minulém století se strategickým stal zde těžený uran. Především jeho dobývání mělo významný vliv na stávající podobu území, její morfologii (jámy, odvaly) a také díky přítomnosti čtených provozů. Horní Slavkov s několika tisíci obyvateli dnes již nereprezentuje bývalé vyhlášené centrum s hodnotnou historickou renesanční zástavbou. Život města se dnes odehrává v sídlištní části s charakteristickým náměstím po vzoru hornických měst zaživajících rozmach v poválečném období. Ze staré historické zástavby se dochoval jen zlomek. Obdobně také město Krásno ztratilo značně ze své slávy někdejšího hornického centra.

Odráž dřívějšího dobývání je na současném vzhledu území velmi dobře patrný. Přispívá k tomu rovněž přehlednost oblasti daná nižší lesnatostí v okolí obou měst. V krajinné scéně se uplatňují technicistní prvky – bývalé i fungující provozy, vedení vysokého napětí, sídlištní zástavba a velmi zřetelně také krásenský živcový lom. Důležitou prostorovou dominantu reprezentuje Malý Špičák výrazně vystupující nad okolí. Jižní část se naopak vyznačuje díky své lesnatosti uzavřeností. Tok Stoky na svém dolním toku se značným spádem protéká sevřeným zalesněným údolím, i to však má viditelně průmyslový charakter.

obr. č. B. 39: Pohled do kotliny Dlouhé Stoky z cesty na rozhlednu na Krásenském vrchu; v popředí Krásno; za ním Horní Slavkov, dále Kozí Hřbety; v pozadí vzdálený horizont Krušných hor

obr. č. B. 40: Pohled na Hornoslavkovsko z rozhledny na vrcholu hory Krudum

Znaky a hodnoty přírodní charakteristiky krajinného rázu:

- Mírně členitý lesnatý terén Kozích hřbetů
- Široký málo lesnatý úval v severní části oblasti
- Sevřené údolí Stoky na dolním toku
- Značné antropické ovlivnění území (reliéf)

Znaky a hodnoty kulturní a historické charakteristiky krajinného rázu:

- Značná urbanizace území
- Historicky průmyslové zaměření oblasti (především těžba)
- Oblast vzniku výroby porcelánu
- Zřetelný dopad období těžby uranu a novodobé těžby kovových rud na charakter sídel a živce (Horní Slavkov)
- Dlouhá stoka – chráněné historické technické dílo
- Puškařovská stoka – chráněné historické technické dílo

Znaky a hodnoty vizuální charakteristiky krajinného rázu:

- Mělká otevřená terénní sníženina v jižní části území
- Zalesněné horizonty vymezující prostor
- Sevřený uzavřený prostor na dolním toku Stoky
- Zřetelný projev umělých prvků v krajinné scéně snižující význam přírodních rysů oblasti
- Sídlíště v Horním Slavkově – zřetelný kontrastní prvek situovaný v exponované poloze
- Malý Špičák – výrazná prostorová dominanta

Pozitivní krajinné dominanty

- Vrch Malý Špičák a navazující hřbet
- Krásenský vrch s rozhlednou
- Kostel sv. Jiří v Horním Slavkově
- Kostel v Krásně

Negativní krajinné dominanty

- Sídliště v Horním Slavkově
- Krásenský živcový lom
- Provozy ve volné krajině a či se volné krajině uplatňující (bývalý důl Stannum aj.)
- Komín v areálu podniku Legios
- Telekomunikační stožár nad Horním Slavkovem

obr. č. B. 41: kostel sv. Jiří v Horním Slavkově (převzato: <http://www.turistika-hornislavkov.cz/>)

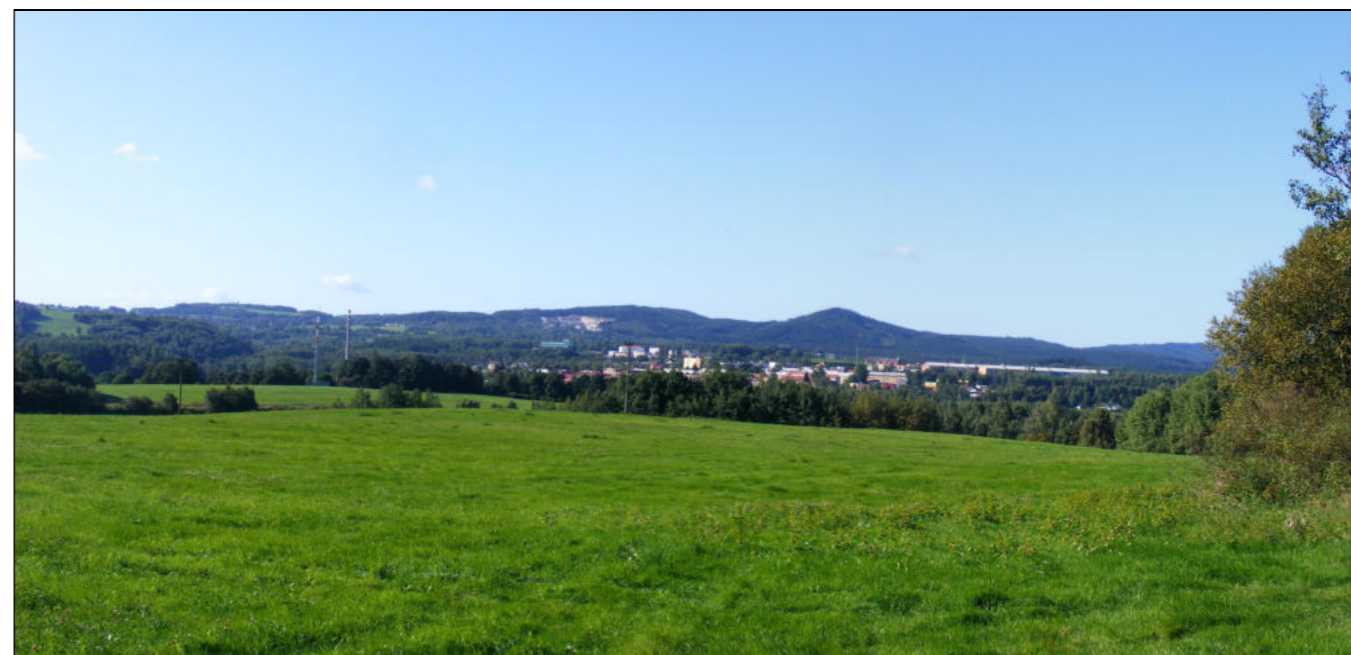
obr. č. B. 43: Dílčí pohled na historickou část Horního Slavkova z ochozu kostela sv. Jiří

obr. č. B. 44: Pohled z cesty od Nadlesí k Třídolí k východu; na horizontu Kozí hřbety

obr. č. B. 45: Pohled do kotliny Dlouhé Stoky z cesty do Bošřan; v popředí Horní Slavkov; za ním vrch Malý Špičák, krásenský lom a Krásenský vrch

OKR I – Východ

Oblast zřetelně ohraničená výraznými terénními depresemi – na západě údolím toku Teplé a na jihu údolím Otročínského potoka. Krajinnou typologií oblast odpovídá území Bochovska či Toužimska navazujících na východě na CHKO. Z větší části oblast geomorfologicky spadá pod Bečovskou vrchovinu, dílčí část na severu zasahuje do Loketské vrchoviny. Plošinatá mírně zvlněná výše položená krajina má lesozemědělský charakter, kde lesní porosty tvoří několik větších celků. Náhorní pláň rozřezávají často hluboká údolí menších přítoků – Bečovský potok, Hůrecký potok, Cínový potok a především pak Lomnický potok, na kterém byla postavena vodní nádrž Stanovice, největší vodní plocha na území CHKO. Zhruba ve střední části oblasti se nachází sopečný vrch Hůrka (817,1 m n. m.), nejvyšší bod v CHKO celé pravobřežní části toku Teplé pod městem Teplá. Kromě Hůrky zde vystupují i další zřetelné dominanty – Uhelný vrch, Chloumecký kopec, Dražovský vrch, Zámecký vrch či bezlesá Lysina. Na bočním vrcholu Hůrky se nachází přírodní památka Čedičové varhany u Hlinek. Při východní hranici oblasti (i CHKO) byla vyhlášena přírodní památka Kounické louky (jižně od Nových Kounic), při jižní hranici oblasti pak přírodní památka Velikonoční rybník (západně od Měchova).

Zemědělsky využitá krajina je v současnosti obhospodařována především extenzivním způsobem, byť účelová zástavba některých obcí napovídá na dříve intenzivní zemědělskou výrobu (Hlinky, Měchov, Krásné Údolí, Javorná, Stanovice, Kolová). Vzhled některých sídel značně utrpěl ve druhé polovině minulého století (Hlinky, Měchov), mj. i výstavbou uvedených areálů zemědělské velkovýroby. U většiny sídel však lze dobře vyčíst původní strukturu zástavby (okrouhlice či mladší ulicovky). V severní části oblasti rozvoj rezidenčního bydlení v posledních letech poukazuje na blízkost Karlových Varů (Kolová, Háje). V některých sídlech jsou výrazněji dochovány objekty lidové architektury (Stanovice, Nové Stanovice, Dražov). Výraznější kulturně-historickou dominantu reprezentuje zámek Javorná s kostelem.

Střídáním lesnatých a bezlesých partií území získává vcelku rozmanitý obraz a díky vyšší poloze také zároveň poskytuje daleké výhledy – západním směrem přes údolí Teplé na Hornoslavkovsko či k centrální části Slavkovského lesa. Opačným směrem se otevírají výhledy k Doupovským či Krušným horám. Kromě lesních komplexů s členitými okraji se v oblasti vyskytují vcelku hojně také drobné vegetační prvky či doprovody podél cest. Významnou prostorovou dominantou s vizuálním uplatněním značně přesahujícím oblast je vrch Hůrka. Specifickým, velmi malebným, v lesích uzavřeným a liduprázdným prostorem je přehradní nádrž Stanovice se svým okolím. Negativního projevu v krajinných scénériích dosahují naopak již zmíněné areály zemědělské velkovýroby – zejména v Měchově, Krásném Údolí či Stanovicích.

obr. č. B. 46: Pohled z vrcholu Lysiny k západu; ve střední části snímku Hůrka, vpravo Uhelný vrch

Znaky a hodnoty přírodní charakteristiky krajinného rázu:

- Výše položený mírně členitý terén
- Rovnoměrné zastoupení lesní a zemědělské půdy (pastvin)
- Zařízlá údolí menších přítoků Teplé
- Sopečný vrch Hůrka
- Vodní nádrž Stanovice

Znaky a hodnoty kulturní a historické charakteristiky krajinného rázu:

- Trvalá orientace oblasti na zemědělské a lesní hospodářství, v současnosti extenzivní formy
- Přítomnost areálů zemědělské velkovýroby dokladujících zemědělský charakter území
- Výskyt objektů tradiční lidové architektury (Stanovice, Nové Stanovice, Dražov)
- Rozvoj rezidenčního bydlení v severní části oblasti, suburbanizace

Znaky a hodnoty vizuální charakteristiky krajinného rázu:

- Náhorní mírně členitá pláň
- Konsolidovaný charakter území, ucelenost či jednota výrazu území, zachovalé harmonické vztahy
- Rozlehlé souvislé zalesněné partie střídané plochami bezlesí
- Hojný výskyt členících prvků – skupinové i liniové zeleně, členitých okrajů porostů
- Výrazná prostorová dominanta – vrch Hůrka
- Přítomnost objektů zemědělské velkovýroby modifikujících měřítko a obraz sídel (Krásné Údolí, Stanovice)
- Vodní nádrž Stanovice s okolím – specifický esteticky hodnotný uzavřený prostor

Pozitivní krajinné dominanty

- Vrch Hůrka
- Zámek s kostelem Javorná
- Menší elevace – lokální prostorové dominanty
- Kostel ve Stanovicích
- Kaple v Dražově

Negativní krajinné dominanty

- Zemědělský areál Stanovice
- Zemědělské objekty v Hlinkách
- Zemědělský areál Měchov
- Objekt sila a zemědělský areál Krásné Údolí
- Panelová bytová zástavba v Krásném Údolí
- Telekomunikační stožár Vítkův vrch

obr. č. B. 47: Rekonstruovaný hrázdný statek ve Stanovicích

obr. č. B. 48: Kostel v Přílezech

obr. č. B. 49: Kostel ve Stanovicích

obr. č. B. 50: Kaple v Dražově

obr. č. B. 51: Stanovická přehrada – pohled z hráze

obr. č. B. 52: Pohled od Přílez k jihozápadu; v levé části snímku Krásné Údolí, ve střední části snímku Odolenovice

obr. č. B. 53: Pohled na Krásné Údolí od Odolenovic; v popředí objekt sila a bytovky

obr. č. B. 54: Zchátralý objekt zemědělského areálu ve Stanovicích

OKR J – Severovýchod

Oblast vyplňující severozápadní cíp CHKO východně od Karlových Varů. Západní hranici oblasti tvoří údolí Vratského potoka, kterým prochází silnice I/6 – pražská výpadovka z Karlových Varů. Významným krajinným fenoménem je přechod Slavkovského lesa do údolí Ohře – Sokolovské pánve. Tento přechod formují velmi výrazné zlomové vztahy, tvořící přírodní i prostorové rozhraní. Území CHKO svým severozápadním cípem zasahuje již do Sokolovské pánve, tato malá okrajová část území byla pro účely této studie přiřazena do charakterizované oblasti. Větší část území náležející k Loketské vrchovině vytváří pláň či jen mírně zvlněný terén, do kterého se zařezávají menší přítoky Ohře – zmíněný Vratský potok či Hloubek. Členitě svahy Slavkovského lesa jsou pak vystaveny ve značné míře vodní erozi. Nad plochý terén vrcholové pláně však vystupují výrazné sopečné elevace – především Andělská Hora (již vně hranic CHKO), Travný vrch, Bukový vrch či Šemnická skála. S výjimkou okolí Sedlečka a Andělské Hory je území prakticky zcela zalesněno.

V oblasti není přítomno v celém svém plošném rozsahu žádné sídlo, na hranici CHKO se nachází Olšová Vrata, Andělská Hora a níže pod svahy Slavkovského lesa Sedlečko. Andělská Hora představuje obec sídlo v krajinářsky exponované pozici s dominantou sopečného vrchu, na jehož svazích je situováno jádro obce s kostelem. Na vrcholu kopce stojí zřícenina hradu. Celá tato výjimečná velmi dobře rozlišitelná silueta dosahuje díky izolované poloze sopečného vrchu značného vizuálního uplatnění. Podobně se uplatňují také ostatní sopečné vrchy – prostorové dominanty s vizuálním dosahem značně přesahujícím tuto oblast. Z odlesněného prostoru v okolí Sedlečka se zcela dominantně uplatňuje celá hradba příkrých zlomových svahů Slavkovského lesa s dominantami Šemnickou skálou a Bukovým vrchem. Níže položená část území v okolí Sedlečka má jinak zřetelný zemědělský ráz.

Významným prvkem prostorových vztahů je silniční komunikace (I/6) vedoucí po západní a jižní straně oblasti, po níž proudí většina dopravy z Karlovarska do Čech. Důležitý aspekt rovněž reprezentuje samotná blízkost Karlových Varů – v jihozápadní části se nachází již od první republiky lázeňskými hosty vyhledávané golfové hřiště, u Olšových Vrat bylo vybudováno karlovarské letiště (vně CHKO).

Znaky a hodnoty přírodní charakteristiky krajinného rázu:

- Výše položený převážně rovinný terén
- Úzká zaříznutá údolí přítoků Ohře
- Vystupující formy sopečného reliéfu
- Přechod Slavkovského lesa do údolí Ohře a Doupovských hor – zřetelný zlomový svah
- Vysoká lesnatost území

Znaky a hodnoty kulturní a historické charakteristiky krajinného rázu:

- Extenzivní využití území (zalesnění), rekreace (golfové hřiště)
- Andělská hora – významná (nejen) kulturně-historická dominanta území se zříceninou hradu
- Významná silniční trasa spojující Karlovarsko s Prahou (I/6)
- Rozvoj rezidenčního bydlení, suburbanizace, vliv blízkého centra – Karlových varů

Znaky a hodnoty vizuální charakteristiky krajinného rázu:

- Souvisle lesnatý rovinný terén okrajové části Slavkovského lesa
- Výrazný zlomový svah se značnou energií reliéfu – dominantní lesnatá hradba nad údolím Ohře
- Výrazný zalesněný horizont na přechodu Sokolovské pánve a Slavkovského lesa
- Úzké uzavřené deprese menších toků
- Dominanty sopečných vrchů (Andělská Hora, Travný vrch, Bukový vrch, Šemnická skála) s plošným vizuálním uplatněním

Pozitivní krajinné dominanty

- Zlomový okrajový svah Slavkovského lesa nad údolím Ohře
- Vrch Andělská Hora včetně subdominanty kostela s přílehlou zástavbou
- Travný vrch
- Bukový vrch
- Šemnická skála

Negativní krajinné dominanty

- Zemědělský areál Sedlečko
- Bytovky v Sedlečku

obr. č. B. 55: Pohled od Sedlečka na svahy Slavkovského lesa; v pravé části snímku Šemnická skála

obr. č. B. 56: Pohled z Vítkova vrchu k východu; v levé části snímku Travný vrch a Andělská hora; v pozadí Doupovské hory; v popředí Olšová Vrata a stejnojmenné Karlovarské letiště

obr. č. B. 57: Pohled z vrcholu Andělské Hory k severu; v levé části snímku v popředí Travný vrch (za ním silueta Bukového vrchu); v pravé části snímku v popředí Šemnická skála; horizont v pozadí – Krušné hory včetně Klínovce

obr. č. B. 58: Pohled z vrcholu Andělské Hory k východu; v levé části snímku Vítkův vrch; v pravé části snímku Travný vrch (za ním silueta Bukového vrchu); v popředí část zástavby obce Andělská Hora

obr. č. B. 59: Andělská Hora

obr. č. B. 60: Sedlečko; v pozadí severní svahy Slavkovského lesa

B.3 Charakteristika míst krajinného rázu a delimitace pásem ochrany krajinného rázu

V následující tabulce je uveden výčet všech míst krajinného rázu včetně zařazení do oblasti krajinného rázu. V tabulce je rovněž uvedeno zařazení každého MKR do pásma odstupňované ochrany krajinného rázu. V souladu s metodickým listem AOPK (8.5) se jedná o následující pásma ochrany:

Pásma A – přísné ochrany krajinného rázu

Pásma B – zpřísněné ochrany krajinného rázu

Pásma C – běžné ochrany krajinného rázu

Čtyři specifická místa krajinného rázu nejsou do pásem odstupňované ochrany zařazena – jedná se o urbanizovaná území měst, kde celé místo krajinného rázu je tvořeno městskou zástavbou. V tabulce jsou označena zkratkou URB – urbanizovaná krajina (viz obr. č. B. 61).

tab. č. B.1: Delimitace pásem ochrany krajinného rázu v MKR – CHKO Slavkovský les

OKR A – Centrální část		Pásma ochrany		
A.1	Arnoltov	A	B	C
A.2	Kostelní Bříza	A	B	C
A.3	Kamenice	A	B	C
A.4	Vranov-Lobzy	A	B	C
A.5	Rozhledy	A	B	C
A.6	Čistá	A	B	C
A.7	Těšovská hájenka	A	B	C
A.8	Studánka	A	B	C
A.9	Zadní Domky	A	B	C
A.10	Rovná	A	B	C
A.11	Ostrov	A	B	C
A.12	Půlnoční louka	A	B	C
A.13	Smrkovec	A	B	C
A.14	Lazy	A	B	C
A.15	Lesný	A	B	C
A.16	Lysina	A	B	C
A.17	Kladské rašeliny	A	B	C
A.18	Prameny	A	B	C
A.19	Obora	A	B	C
A.20	Mariánské Lázně – okolí	A	B	C
A.21	Polom	A	B	C
A.22	Mariánské Lázně – centrum	URB		
OKR B – Západní svahy		Pásma ochrany		
B.1	Zlatá	A	B	C
B.2	Štědrá	A	B	C
B.3	Mokřina	A	B	C
OKR C – Jihozápadní svahy		Pásma ochrany		
C.1	Milíkov	A	B	C
C.2	Úbočí	A	B	C
C.3	Kynžvart – zámek	A	B	C
C.4	Kynžvart – lázně	A	B	C

OKR D – Údolí Kosiho potoka		Pásma ochrany		
D.1	Mariánské Lázně – město	URB		
D.2	Chotěnov-Skláře	A	B	C
OKR E – Údolí Kosiho a Jilmového potoka		Pásma ochrany		
E.1	Soutok Kosiho a Jilmového potoka	A	B	C
E.2	Výškovice	A	B	C
E.3	Ovesné Kladruby	A	B	C
E.4	Vlkovice	A	B	C
OKR F – Tepelsko		Pásma ochrany		
F.1	Rájov	A	B	C
F.2	Podhora	A	B	C
F.3	Sítiny	A	B	C
F.4	Teplá	A	B	C
F.5	Mnichov	A	B	C
F.6	Tisovský vrch	A	B	C
OKR G – Střední a dolní tok Teplé + Údolí Ohře		Pásma ochrany		
G.1	Pramenský potok	A	B	C
G.2	Louka	A	B	C
G.3	Soutok Teplé a Otročínského potoka	A	B	C
G.4	Údolí Otročínského potoka	A	B	C
G.5	Nová Ves	A	B	C
G.6	Údolí Sádky	A	B	C
G.7	Bečov nad Teplou	A	B	C
G.8	Teplička	A	B	C
G.9	Cihelny	A	B	C
G.10	Březová	A	B	C
G.11	Údolí Ohře	A	B	C
G.12	Karlovy Vary – okolí	A	B	C
G.13	Doubí	A	B	C
G.14	Karlovy Vary – centrum	URB		
OKR H – Hornoslavkovsko		Pásma ochrany		
H.1	Kozí hřbety	A	B	C
H.2	Nadlesí	A	B	C
H.3	Horní Slavkov	URB		
H.4	Horní Slavkov - okolí	A	B	C
H.5	Krásno	A	B	C
OKR I – Východ		Pásma ochrany		
I.1	Měchov	A	B	C
I.2	Krásné Údolí	A	B	C
I.3	Hůrka	A	B	C
I.4	Hlinky	A	B	C
I.5	Stanovice	A	B	C
I.6	Kolová	A	B	C
OKR J – Severovýchod		Pásma ochrany		
J.1	Andělská Hora	A	B	C
J.2	Bukový vrch	A	B	C
J.3	Sedlečko	A	B	C

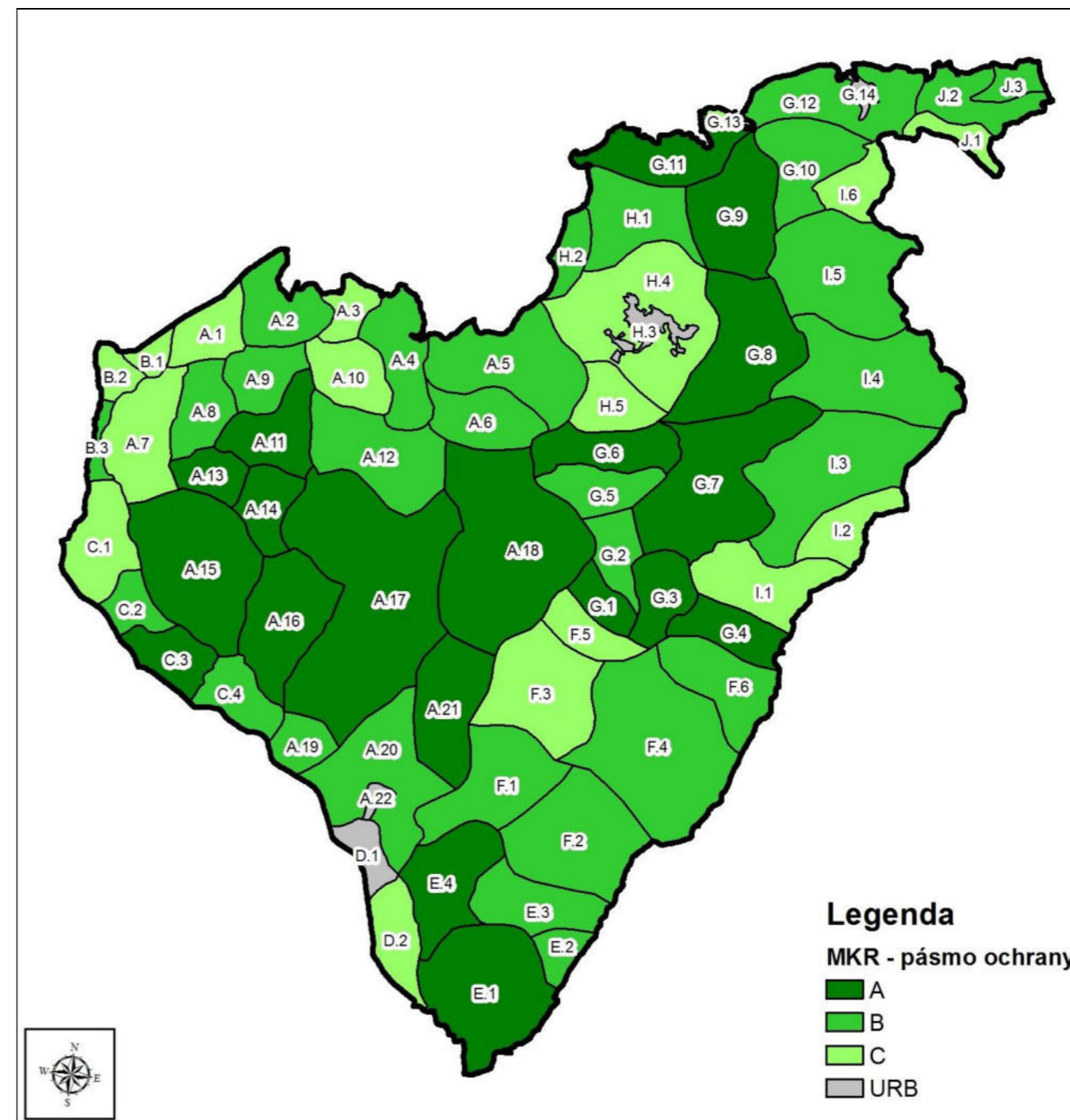
Do pásma přísné ochrany krajinného rázu náleží krajinářsky nejcenější partie - především jižní a západní převážně lesnatý díl centrální části (OKR A) s Lysinskou hornatinou, vysoko položenou plání v okolí Kladské s přírodně nejcenějšími územími a nejtypičtější – opuštěnou krajinou Slavkovského lesa. V pásmu nejpřísnější ochrany jsou dále zařazeny části CHKO situované podél výrazných údolí toků se soustředěnými mimořádnými estetickými hodnotami formovanými především přírodním málo dotčeným charakterem území a také přítomností jedinečných sídelních celků. Jedná se především o téměř celý úsek hluboce zařízlého kaňonovitého údolí Teplé, úseku údolí Ohře mezi Loktem a Karlovými Vary (OKR G) a také velmi členitý prostor v zaříznutém údolí Kosího a Jilmového potoka v jižní části CHKO (OKR E). Do pásma nejpřísnější ochrany náleží takřka celá část I. zóny CHKO. Uvedené části území se i díky výrazným znakům prostorové skladby vyznačují přítomností harmonických vztahů i harmonického měřítká.

Do pásma zpřísněné ochrany krajinného rázu náleží části území, které se rovněž vyznačují přítomností harmonických vztahů a harmonického měřítká či jejich převládající přítomností. Jedná se o území krajinářsky velmi cenná, charakteristická jistou uceleností či výrazovou konsolidovaností. Oproti pásmu přísné ochrany krajinného rázu zde nemusí být soustředěny znaky mimořádně cenné či charakteristické pro celou oblast CHKO, avšak z hlediska ochrany krajinného rázu znaky zásadní (typicky výrazný lesnatý horizont v okrajových částech území). Území zařazené do pásma zpřísněné ochrany krajinného rázu reprezentuje často extenzivně využívaná lesozemědělská či lesnatá krajina zaujímající vyšší partie území – např. Tepelsko (OKR F), severní díl centrální části – OKR A či severovýchodní část CHKO.

Do pásma běžné ochrany krajinného rázu jsou zařazena území bez výskytu mimořádných krajinářských hodnot, jež by vyžadovala nejvyšší míru ochrany. Jedná se již často o území se zřetelným produkčním zaměřením či urbanizací s markantními dopady na obraz území a způsobující vliv harmonických vztahů či harmonického měřítká území – např. přítomností rozlehlých areálů zemědělské velkovýroby (Severozápadní svahy – OKR B), výrobních provozů či koncentrací průmyslové zástavby (Hornoslavkovsko – OKR H).

Souvisle zastavěná území měst byla vymezena jako urbanizované prostory (URB) bez zařazení do pásma ochrany krajinného rázu.

obr. č. B. 61: Delimitace pásem ochrany krajinného rázu v MKR – CHKO Slavkovský les

MKR A.1 – Arnoltov (*pásmo C ochrany krajinného rázu*)

Část území Slavkovského lesa zaujímající svažité polohy na severozápadní hranici CHKO. Severní hranici území tvoří silnice I/6, od níž se z větší části zalesněný terén zvedá k jihu, kde je ohraničen údolím Velké Libavy, které se v západní části MKR stáčí k severu. Jižně od silnice I/6 je vedeno v lesním průseku vedení vysokého napětí 110 kV. Osídlení v MKR reprezentuje vlastní Arnoltov včetně níže položené části Silnice (Špígl) situovaný na okraji historicky odlesněné enklávy. V západní části MKR rovněž na přechodu lesa a bezlesé enklávy se nachází Dvorečky, někdejší součást zaniklého sídla Libava. V západní souvisle lesnaté části byla zřízena rozlehlá obora Studánka pro chov daňků a muflonů. Při jejím východním okraji se nachází starý židovský hřbitov. Jihozápadní částí MKR prochází silnice II/212.

Podmínky ochrany KR a doporučení v MKR A.1:

- Udržet extenzivní využití území – převažující zalesnění a zemědělskou půdu s výraznou převahou zatravněných pozemků
- Zachovat přírodě blízký charakter vodních toků a cenných mokřadních stanovišť
- Eliminovat výskyt nežádoucí vegetace a změnu využití půdy, rozšiřovat či obnovovat tradiční krajinné prvky (doprovody cest), zachovat členitost lesních okrajů
- Důsledně chránit pohledově exponované partie území, především terénní hrany (údolí) – lesnaté horizonty či prostorové dominanty (elevace)
- Zabránit vzniku nových (negativních) krajinných dominant
- Nové polní a lesní cesty, pěšiny a stezky (a jejich obnovy) ve volné krajině řešit citlivým způsobem vzhledem k terénu, cenným biotopům a stávající zeleni; ve volné krajině preferovat nezpevněný povrch a provádět doprovodnou výsadbu stanovištně vhodných dřevin; nové cesty pro přístup ke stávajícím stavbám ve volné krajině řešit pouze v odůvodněných případech a citlivým způsobem (terénní úpravy, povrch, biotopy, doprovodné výsadby)
- Stavby a terénní úpravy vizuálně uplatnitelné v rámci krajinného rázu mimo intravilán sídel připustit jen výjimečně a pouze pro účely ochrany přírody, zemědělství a myslivosti – při respektování obvyklého měřítka a použití tradičních materiálů; neumísťovat tyto stavby do pohledově exponovaných míst
- Drobná opatření a stavby ve volné krajině, které by byly realizovány z důvodů zlepšování podmínek využití území pro účely rekreace a cestovního ruchu lze výjimečně připustit ve stávajících turistických cestách či cyklotrasách při respektování obvyklého měřítka a použití tradičních materiálů
- Vyloučit jakékoliv rušivé zásahy v místě piety starého židovského hřbitova
- Neumísťovat nové nadzemní trasy elektrovodů; preferovat vůči krajině šetrnější alternativy (se slabším vizuálním projevem oproti současnosti); neznásobovat vedení

MKR A.2 – Kostelní Bříza (*pásmo B ochrany krajinného rázu*)

Část území Slavkovského lesa při severozápadní hranici CHKO rozkládající se v povodí Tisové a jejích přítoků. Historicky do značné míry odlesněný terén se sklání k severu směrem k Sokolovské pánvi. Na jihu je MKR vymezeno údolím Velké Libavy. Lesní porosty v MKR mají poměrně členitý okraj včetně remízů, čímž člení krajinou strukturu a formují živý krajinný obraz. V jižní výše položené části MKR se nachází Kostelní Bříza s výraznou dominantou kostela, několika památnými stromy a dochovanými objekty lidové architektury. Cenným vegetačním prvkem je historická alej při cestě do Arnoltova. Odděleně od vsi u silnice do Arnoltova (směrem na západ) stojí účelové zemědělské objekty.

V níže položené severní části na hranici CHKO se nachází Rudolec, především zemědělsky zaměřená obec. V severní části prochází v souběhu 4 vedení vysokého napětí.

Podmínky ochrany KR a doporučení v MKR A.2:

- Udržet extenzivní využití území – zalesněné plochy a zemědělskou půdu s výraznou převahou zatravněných pozemků
- Zachovat členitou krajinnou strukturu se značným podílem lesních celků a mimolesní zeleně
- Vyloučit negativní zásahy od cenné mimolesní zeleně (královská alej při cestě do Arnoltova)
- Zachovat přírodě blízký charakter vodních toků a cenných mokřadních stanovišť
- Důsledně chránit pohledově exponované partie území, především terénní hrany (údolí) – lesnaté horizonty či prostorové dominanty (elevace)
- Zabránit vzniku nových (negativních) krajinných dominant
- Nové polní a lesní cesty, pěšiny a stezky (a jejich obnovy) ve volné krajině řešit citlivým způsobem vzhledem k terénu, cenným biotopům a stávající zeleni; ve volné krajině preferovat nezpevněný povrch a provádět doprovodnou výsadbu stanovištně vhodných dřevin; nové cesty pro přístup ke stávajícím stavbám ve volné krajině řešit pouze v odůvodněných případech a citlivým způsobem (terénní úpravy, povrch, biotopy, doprovodné výsadby)
- Stavby a terénní úpravy vizuálně uplatnitelné v rámci krajinného rázu mimo intravilán sídel připustit jen výjimečně a pouze pro účely ochrany přírody, zemědělství a myslivosti – při respektování obvyklého měřítka a použití tradičních materiálů; neumísťovat tyto stavby do pohledově exponovaných míst
- Drobná opatření a stavby ve volné krajině, které by byly realizovány z důvodů zlepšování podmínek využití území pro účely rekreace a cestovního ruchu lze výjimečně připustit ve stávajících turistických cestách či cyklotrasách při respektování obvyklého měřítka a použití tradičních materiálů
- Posílit vegetační složku – krycí zeleň v blízkosti zemědělského výrobního areálu západně od Kostelní Břízy
- Neumísťovat nové nadzemní trasy elektrovodů; preferovat vůči krajině šetrnější alternativy (se slabším vizuálním projevem oproti současnosti); neznásobovat vedení

MKR A.3 – Kamenice (*pásmo C ochrany krajinného rázu*)

Část území Slavkovského lesa nacházející se v převážně zalesněných svazích jižně nad Březovou na Sokolovsku. MKR odvodňuje Kamenický potok s odlesněnými svahy, v jehož údolí se nalézá ves Kamenice s roztroušenou zástavbou. Severní hranice MKR je i hranicí CHKO.

Podmínky ochrany KR a doporučení v MKR A.3:

- Udržet extenzivní využití území – zalesněných ploch a zemědělskou půdu s výraznou převahou zatravněných pozemků
- Zachovat přírodě blízký charakter vodních toků a cenných mokřadních stanovišť
- Důsledně chránit pohledově exponované partie území, především terénní hrany (údolí) – lesnaté horizonty či prostorové dominanty (elevace)
- Zabránit vzniku nových (negativních) krajinných dominant

- Nové polní a lesní cesty, pěšiny a stezky (a jejich obnovy) ve volné krajině řešit citlivým způsobem vzhledem k terénu, cenným biotopům a stávající zeleni; ve volné krajině preferovat nezpevněný povrch a provádět doprovodnou výsadbu stanovištně vhodných dřevin; nové cesty pro přístup ke stávajícím stavbám ve volné krajině řešit pouze v odůvodněných případech a citlivým způsobem (terénní úpravy, povrch, biotopy, doprovodné výsadby)
- Stavby a terénní úpravy vizuálně uplatnitelné v rámci krajinného rázu mimo intravilán sídel připustit jen výjimečně a pouze pro účely ochrany přírody, zemědělství a myslivosti – při respektování obvyklého měřítka a použití tradičních materiálů; neumisťovat tyto stavby do pohledově exponovaných míst
- Drobná opatření a stavby ve volné krajině, které by byly realizovány z důvodů zlepšování podmínek využití území pro účely rekreace a cestovního ruchu lze výjimečně připustit ve stávajících turistických cestách či cyklotrasách při respektování obvyklého měřítka a použití tradičních materiálů

MKR A.4 – Vranov-Lobzy (pásmo B ochrany krajinného rázu)

Ve větší míře odlesněná část území Slavkovského lesa protažená v severojižním směru při východním okraji Arnoltovské vrchoviny, kterou od Krásenské vrchoviny odděluje údolí Psiho potoka. Značný díl MKR leží v nadmořské výšce nad 700 metrů s nejvyšším vrchem Stolec (784 m n. m.) na východní hranici, a to i včetně jižní odlesněné části, kde se nachází těsně za hranicí CHKO ves Lobzy čítající v současnosti několik obytných stavení a rozlehlý zemědělský areál (již vně CHKO). Izolovaný remíz v jižní rovněž odlesněné části MKR upomíná na někdejší ves Vranov. V jihovýchodní části MKR se při okraji lesa nachází zbytky zaniklého hradu Plikenštejn. V zalesněném údolí Psiho potoka jsou situovány chatové osady. Přibližně v severojižní směru MKR protíná vedení vysokého napětí (220 kV), ve střední části trasované v lesním průseku.

Podmínky ochrany KR a doporučení v MKR A.4:

- Udržet extenzivní využití území – zalesněné plochy a zemědělskou půdu s výraznou převahou zatravněných pozemků
- Zachovat přírodě blízký charakter vodních toků a cenných mokřadních stanovišť
- Eliminovat výskyt nežádoucí vegetace a změnu využití půdy, rozšiřovat či obnovovat tradiční krajinné prvky (doprovody cest), zachovat členitost lesních okrajů
- Důsledně chránit pohledově exponované partie území, především terénní hrany (údolí) – horizonty či prostorové dominanty (elevace)
- Zabránit vzniku nových (negativních) krajinných dominant
- Nové polní a lesní cesty, pěšiny a stezky (a jejich obnovy) ve volné krajině řešit citlivým způsobem vzhledem k terénu, cenným biotopům a stávající zeleni; ve volné krajině preferovat nezpevněný povrch a provádět doprovodnou výsadbu stanovištně vhodných dřevin; nové cesty pro přístup ke stávajícím stavbám ve volné krajině řešit pouze v odůvodněných případech a citlivým způsobem (terénní úpravy, povrch, biotopy, doprovodné výsadby)
- Stavby a terénní úpravy vizuálně uplatnitelné v rámci krajinného rázu mimo intravilán sídel připustit jen výjimečně a pouze pro účely ochrany přírody, zemědělství a myslivosti – při respektování obvyklého měřítka a použití tradičních materiálů; neumisťovat tyto stavby do pohledově exponovaných míst
- Drobná opatření a stavby ve volné krajině, které by byly realizovány z důvodů zlepšování podmínek využití území pro účely rekreace a cestovního ruchu lze výjimečně připustit ve stávajících

turistických cestách či cyklotrasách při respektování obvyklého měřítka a použití tradičních materiálů

- Neobnovovat obytnou ani účelovou zástavbu v místě zaniklého osídlení
- Nerozšiřovat chatovou zástavbu (včetně přístaveb)
- Neumisťovat nové nadzemní trasy elektrovodů; preferovat vůči krajině šetrnější alternativy (se slabším vizuálním projevem oproti současnosti); neznásobovat vedení

MKR A.5 – Rozhledy (pásmo B ochrany krajinného rázu)

Téměř zcela souvisle zalesněné vysoko položené území v severní části Slavkovského lesa náležející již do Krásenské vrchoviny. Větší odlesněný segment území se nachází pouze při severní hranici v blízkosti Milířů (zástavba sídla leží již vně CHKO). Nedaleko za severní hranicí MKR se nachází hora Krudum (838 m n. m.), významná dominanta v širším území. Vyšší nadmořské výšky však dosahují Rozhledy (859 m n. m.) v jihozápadní části MKR. Východní část MKR se sklání do údolí protékaným Dlouhou stokou a urbanizovaným územím Hornoslavkovska. V této části se výrazně uplatňují dominanty Špičáku či Malého Špičáku. V MKR není přítomno osídlení. Uvnitř hlubokých lesů se nachází několik menších rybníků pocházejících z historické doby (Komáří rybníky). Významný prvek v krajině představuje plošně rozsáhlá těžba rašeliny v jihovýchodní části MKR (V Borkách).

Podmínky ochrany KR a doporučení v MKR A.5:

- Zachovat souvislý lesní pokryv jako krajinnou matici
- Zachovat přírodě blízký charakter vodních toků a cenných mokřadních stanovišť (včetně rybníků)
- Důsledně chránit pohledově exponované partie území, především terénní hrany (údolí) – lesnaté horizonty či prostorové dominanty (elevace)
- Zabránit vzniku nových (negativních) krajinných dominant
- Nové polní a lesní cesty, pěšiny a stezky (a jejich obnovy) ve volné krajině řešit citlivým způsobem vzhledem k terénu, cenným biotopům a stávající zeleni; ve volné krajině preferovat nezpevněný povrch a provádět doprovodnou výsadbu stanovištně vhodných dřevin; nové cesty pro přístup ke stávajícím stavbám ve volné krajině řešit pouze v odůvodněných případech a citlivým způsobem (terénní úpravy, povrch, biotopy, doprovodné výsadby)
- Stavby a terénní úpravy vizuálně uplatnitelné v rámci krajinného rázu mimo intravilán sídel připustit jen výjimečně a pouze pro účely ochrany přírody, zemědělství a myslivosti – při respektování obvyklého měřítka a použití tradičních materiálů; neumisťovat tyto stavby do pohledově exponovaných míst
- Drobná opatření a stavby ve volné krajině, které by byly realizovány z důvodů zlepšování podmínek využití území pro účely rekreace a cestovního ruchu lze výjimečně připustit ve stávajících turistických cestách či cyklotrasách při respektování obvyklého měřítka a použití tradičních materiálů

MKR A.6 – Čistá (pásmo B ochrany krajinného rázu)

Odlesněná, rovinatá a vizuálně otevřená část území, v jejímž středu stávalo kdysi město Čistá (Litrbachy), jehož počet obyvatel v závěru 1. poloviny 19. století přesahoval 2 000. Pozici města zřetelně dokládá stávající lesní porost či větší remíz obklopený okolními pastvinami na křižovatce silnic mezi Krásnem, Rovnou a Prameny a upomíná na něj památník. Několik set metrů severně stojí účelový zemědělský areál. V západní části MKR se nachází bývalý důl Jeroným – pozůstatek těžby cínu probíhající zde od 16. století až do počátku 20. století, kde byl v nedávné době vybudován vstupní objekt

do podzemí. Osídlení zde dnes reprezentuje pouze malá osada Podstrání, nově postavená v 60. letech 20. století, nacházející se v severozápadní části MKR. Na okraji lesa nad osadou při silnici stojí ruiny zemědělského statku. Při jihovýchodní hranici MKR je vyhlášeno zvláště chráněné území – přírodní rezervace Rašeliniště u myslivny. V nich pramení Chalupecký potok, který v západní části MKR vytváří hlubší údolí. Na jeho toku a kratších přítocích stojí menší vodní nádrže, prošel rovněž úpravami koryta.

Podmínky ochrany KR a doporučení v MKR A.6:

- Zachovat historicky konstituovaný otevřený charakter prostoru; v rámci lesního hospodaření nezcelovat porosty a plošně nezalesňovat
- Udržet extenzivní využití území – zemědělskou půdu s výraznou převahou zatravněných pozemků
- Zachovat přírodě blízký charakter vodních toků, pramenišť a cenných mokřadních stanovišť či tento charakter obnovovat
- Eliminovat výskyt vegetace nepůvodního druhového zastoupení a změnu využití půdy, rozšiřovat či obnovovat tradiční krajinné prvky (doprovody cest), zachovat členitost lesních okrajů
- Důsledně chránit pohledově exponované partie území, především terénní hrany (údolí) – horizonty či prostorové dominanty (elevace)
- Zabránit vzniku nových (negativních) krajinných dominant
- Nové polní a lesní cesty, pěšiny a stezky (a jejich obnovy) ve volné krajině řešit citlivým způsobem vzhledem k terénu, cenným biotopům a stávající zeleni; ve volné krajině preferovat nezpevněný povrch a provádět doprovodnou výsadbu stanovištně vhodných dřevin; nové cesty pro přístup ke stávajícím stavbám ve volné krajině řešit pouze v odůvodněných případech a citlivým způsobem (terénní úpravy, povrch, biotopy, doprovodné výsadby)
- Stavby a terénní úpravy vizuálně uplatnitelné v rámci krajinného rázu mimo intravilán sídel připustit jen výjimečně a pouze pro účely ochrany přírody, zemědělství a myslivosti – při respektování obvyklého měřítka a použití tradičních materiálů; neumisťovat tyto stavby do pohledově exponovaných míst
- Drobná opatření a stavby ve volné krajině, které by byly realizovány z důvodů zlepšování podmínek využití území pro účely rekreace a cestovního ruchu lze výjimečně připustit ve stávajících turistických cestách či cyklotrasách při respektování obvyklého měřítka a použití tradičních materiálů
- Neobnovovat obytnou ani účelovou zástavbu v místě zaniklého osídlení; udržovat či kultivovat pietní charakter lokality dřívějšího osídlení
- Posílit vegetační složku – krycí zeleň v blízkosti zemědělského výrobního areálu

MKR A.7 – Těšovská hájenka (pásmo C ochrany krajinného rázu)

Téměř souvisle zalesněné území v západní části CHKO. Osu MKR tvoří údolí Malé Libavy rozdělující jej na zhruba stejně velkou východní a západní část. Východní část MKR zahrnuje vizuálně exponované svahy nad Chebskou pánví. Ve východní části se také nachází odlesněná enkláva s Těšovskou hájenkou. V blízkosti této enklávy je vyhlášeno zvláště chráněné území – přírodní památka Těšovské pastviny. V poválečném období zde došlo ve větším rozsahu k zániku osídlení (výše položené části Těšova) a spontánnímu rozvoji vegetace.

Podmínky ochrany KR a doporučení v MKR A.7:

- Zachovat souvislý lesní pokryv jako krajinnou matici

- Zachovat přírodě blízký charakter vodních toků a cenných mokřadních stanovišť
- Důsledně chránit pohledově exponované partie území, především terénní hrany (údolí) – lesnaté horizonty či prostorové dominanty (elevace)
- Zabránit vzniku nových (negativních) krajinných dominant
- Nové polní a lesní cesty, pěšiny a stezky (a jejich obnovy) ve volné krajině řešit citlivým způsobem vzhledem k terénu, cenným biotopům a stávající zeleni; ve volné krajině preferovat nezpevněný povrch a provádět doprovodnou výsadbu stanovištně vhodných dřevin; nové cesty pro přístup ke stávajícím stavbám ve volné krajině řešit pouze v odůvodněných případech a citlivým způsobem (terénní úpravy, povrch, biotopy, doprovodné výsadby)
- Stavby a terénní úpravy vizuálně uplatnitelné v rámci krajinného rázu mimo intravilán sídel připustit jen výjimečně a pouze pro účely ochrany přírody, zemědělství a myslivosti – při respektování obvyklého měřítka a použití tradičních materiálů; neumisťovat tyto stavby do pohledově exponovaných míst
- Drobná opatření a stavby ve volné krajině, které by byly realizovány z důvodů zlepšování podmínek využití území pro účely rekreace a cestovního ruchu lze výjimečně připustit ve stávajících turistických cestách či cyklotrasách při respektování obvyklého měřítka a použití tradičních materiálů
- Neobnovovat obytnou ani účelovou zástavbu v místě zaniklého osídlení

MKR A.8 – Studánka (pásmo B ochrany krajinného rázu)

Část území Slavkovského lesa náležející k centrální části působící charakteristickým dojmem opuštěnosti, resp. vnímatelnosti dřívějšího osídlení. Větší díl MKR vyplňují lesy ve značně členitém uspořádání. K jihu či k jihovýchodu stoupajícím terénem prochází silnice mezi Kynšperkem nad Ohří a Lázněmi Kynžvart. U ní se v severní níže položené části MKR nachází Studánka – někdejší ves s více než dvěma sty obyvateli dnes tvoří jeden obytný objekt a nedávno přistavěné stáje. V blízkosti se nachází západní část obory Studánka s lesní zvěří. MKR prochází silnice II/212.

Podmínky ochrany KR a doporučení v MKR A.8:

- Udržet extenzivní využití území – zalesněné plochy a zemědělskou půdu s výraznou převahou zatravněných pozemků
- Zachovat členitou krajinnou strukturu s výskytem menších lesních celků a mimolesní zeleně
- Zachovat přírodě blízký charakter vodních toků a cenných mokřadních stanovišť
- Důsledně chránit pohledově exponované partie území, především terénní hrany (údolí) – lesnaté horizonty či prostorové dominanty (elevace)
- Zabránit vzniku nových (negativních) krajinných dominant
- Nové polní a lesní cesty, pěšiny a stezky (a jejich obnovy) ve volné krajině řešit citlivým způsobem vzhledem k terénu, cenným biotopům a stávající zeleni; ve volné krajině preferovat nezpevněný povrch a provádět doprovodnou výsadbu stanovištně vhodných dřevin; nové cesty pro přístup ke stávajícím stavbám ve volné krajině řešit pouze v odůvodněných případech a citlivým způsobem (terénní úpravy, povrch, biotopy, doprovodné výsadby)
- Stavby a terénní úpravy vizuálně uplatnitelné v rámci krajinného rázu mimo intravilán sídel připustit jen výjimečně a pouze pro účely ochrany přírody, zemědělství a myslivosti – při respektování obvyklého měřítka a použití tradičních materiálů; neumisťovat tyto stavby do pohledově exponovaných míst

- Drobná opatření a stavby ve volné krajině, které by byly realizovány z důvodů zlepšování podmínek využití území pro účely rekreace a cestovního ruchu lze výjimečně připustit ve stávajících turistických cestách či cyklotrasách při respektování obvyklého měřítka a použití tradičních materiálů

MKR A.9 – Zadní Domky (pásmo B ochrany krajinného rázu)

Převážně zalesněná morfologicky členitá část CHKO vymezená ze severu údolím Velké Libavy s dosud z velké části odlesněnou údolní nivou s mimolesní zelení, do níž zde přitékají tři kratší levostranné přítoky, z pravé strany pak větší bezejmenná vodoteč protékající rovněž v zahloubeném údolí, na níž se nachází malé rybníky. Mezi těmito toky se vypínají menší hřebítky či vrchy. Z bývalé osady Zadní Domky nezbylo po začlenění do vojenského prostoru prakticky nic. Tentýž osud potkal Týmov, který se rozprostíral v jižní části MKR. Západní část MKR vyplňuje obora Studánka s chovem lesní zvěře.

Podmínky ochrany KR a doporučení v MKR A.9:

- Zachovat souvislý lesní pokryv jako krajinnou matici
- Zachovat přírodě blízký charakter vodních toků a cenných mokřadních stanovišť (včetně rybníků)
- Důsledně chránit pohledově exponované partie území, především terénní hrany (údolí) – lesnaté horizonty či prostorové dominanty (elevace)
- Zabránit vzniku nových (negativních) krajinných dominant
- Nové polní a lesní cesty, pěšiny a stezky (a jejich obnovy) ve volné krajině řešit citlivým způsobem vzhledem k terénu, cenným biotopům a stávající zeleni; ve volné krajině preferovat nezpevněný povrch a provádět doprovodnou výsadbu stanovištně vhodných dřevin; nové cesty pro přístup ke stávajícím stavbám ve volné krajině řešit pouze v odůvodněných případech a citlivým způsobem (terénní úpravy, povrch, biotopy, doprovodné výsadby)
- Stavby a terénní úpravy vizuálně uplatnitelné v rámci krajinného rázu mimo intravilán sídel připustit jen výjimečně a pouze pro účely ochrany přírody, zemědělství a myslivosti – při respektování obvyklého měřítka a použití tradičních materiálů; neumisťovat tyto stavby do pohledově exponovaných míst
- Drobná opatření a stavby ve volné krajině, které by byly realizovány z důvodů zlepšování podmínek využití území pro účely rekreace a cestovního ruchu lze výjimečně připustit ve stávajících turistických cestách či cyklotrasách při respektování obvyklého měřítka a použití tradičních materiálů
- Neobnovovat obytnou ani účelovou zástavbu v místě zaniklého osídlení

MKR A.10 – Rovná (pásmo C ochrany krajinného rázu)

Z větší míry odlesněná k západu ukloněná část CHKO. Vegetace mimo zástavbu je vázána na vodní toky – pramennou část Psího potoka ve východní části a pravostranné přítok Velké Libavy, který zde má rovněž pramennou oblast. Převažující pastviny a méně zastoupené lesní porosty (dříve takřka bezlesí) doplňuje zástavba obce Rovná, která tvoří zcela mimořádný prvek na území celé CHKO a i za jejími hranicemi. Poválečná zástavba (od 60. let 20. století) zahrnující osmipodlažní bytovky, řadové domy, výrobní areál, chatovou kolonii a potřebnou infrastrukturu, jež nahradila starou po válce zlikvidovanou obec Ebmeth, názorně dokládá vztah ke krajině uplatňovaný pod doktrínou centrálně řízeného plánování bez náležitého vztahu k místu. Uplatnění uvedeným měřítkem i výrazem zcela nevhodných staveb je však díky poloze sídla v menší terénní sníženině příznivě nízké. V severozápadní níže položené části

MKR na soutoku Velké Libavy a zmíněného pravostranného přítoku se nachází chatová osada Bystřina na místě stejnojmenné obce zničené po vyhlášení vojenského prostoru.

Podmínky ochrany KR a doporučení v MKR A.10:

- Zachovat historicky konstituovaný otevřený charakter prostoru; v rámci lesního hospodaření nezcelovat porosty a plošně nezalesňovat
- Udržet extenzivní využití území – zemědělskou půdu s výraznou převahou zatravněných pozemků
- Zachovat přírodě blízký charakter vodních toků (v pramenné oblasti) a cenných mokřadních stanovišť či tento charakter obnovovat
- Eliminovat výskyt nežádoucí vegetace a změnu využití půdy, rozšiřovat či obnovovat tradiční krajinné prvky (doprovody cest), zachovat členitost lesních okrajů
- Důsledně chránit pohledově exponované partie území, především terénní hrany (údolí), horizonty či prostorové dominanty (elevace)
- Zabránit vzniku nových (negativních) krajinných dominant; nerozšiřovat vysokopodlažní zástavbu
- Nové polní a lesní cesty, pěšiny a stezky (a jejich obnovy) ve volné krajině řešit citlivým způsobem vzhledem k terénu, cenným biotopům a stávající zeleni; ve volné krajině preferovat nezpevněný povrch a provádět doprovodnou výsadbu stanovištně vhodných dřevin; nové cesty pro přístup ke stávajícím stavbám ve volné krajině řešit pouze v odůvodněných případech a citlivým způsobem (terénní úpravy, povrch, biotopy, doprovodné výsadby)
- Stavby a terénní úpravy vizuálně uplatnitelné v rámci krajinného rázu mimo intravilán sídel připustit jen výjimečně a pouze pro účely ochrany přírody, zemědělství a myslivosti – při respektování obvyklého měřítka a použití tradičních materiálů; neumisťovat tyto stavby do pohledově exponovaných míst
- Drobná opatření a stavby ve volné krajině, které by byly realizovány z důvodů zlepšování podmínek využití území pro účely rekreace a cestovního ruchu lze výjimečně připustit ve stávajících turistických cestách či cyklotrasách při respektování obvyklého měřítka a použití tradičních materiálů
- Nerozšiřovat chatovou zástavbu (včetně přístaveb)

MKR A.11 – Ostrov (pásmo A ochrany krajinného rázu)

Mírně členitá část území CHKO s rovnoměrným zastoupením zemědělské (pastvin) i lesní půdy. Lesní porosty zaujímají především jihovýchodní část MKR. Struktura porostů je zde velmi členitá, území se tak vyznačuje větší mozaikovitostí a přitažlivostí. Východní hranici MKR zřetelně definuje údolí Velké Libavy, které zde z větší části zároveň odděluje Arnoltovskou a Krásenskou vrchovinu. V současnosti zde není přítomno osídlení, kdysi jej reprezentovaly vsi Ostrov v západní části MKR a Krásná Lípa (ve 20. letech minulého století čítala přes 100 domů), které zmizely po zřízení vojenského prostoru. Údolím Malé Libavy prochází silnice II/212.

Podmínky ochrany KR a doporučení v MKR A.11:

- Udržet extenzivní využití území – zalesněné plochy a zemědělskou půdu s výraznou převahou zatravněných pozemků
- Zachovat členitou krajinnou strukturu s výskytem menších lesních celků a mimolesní zeleně
- Zachovat přírodě blízký charakter vodních toků a cenných mokřadních stanovišť

- Důsledně chránit pohledově exponované partie území, především terénní hrany (údolí), horizonty či prostorové dominanty (elevace)
- Zabránit vzniku nových (negativních) krajinných dominant
- Nové polní a lesní cesty, pěšiny a stezky (a jejich obnovy) ve volné krajině řešit citlivým způsobem vzhledem k terénu, cenným biotopům a stávající zeleni; ve volné krajině preferovat nezpevněný povrch a provádět doprovodnou výsadbu stanovištně vhodných dřevin; nové cesty pro přístup ke stávajícím stavbám ve volné krajině řešit pouze v odůvodněných případech a citlivým způsobem (terénní úpravy, povrch, biotopy, doprovodné výsadby)
- Stavby a terénní úpravy vizuálně uplatnitelné v rámci krajinného rázu mimo intravilán sídel připustit jen výjimečně a pouze pro účely ochrany přírody, zemědělství a myslivosti – při respektování obvyklého měřítka a použití tradičních materiálů; neumisťovat tyto stavby do pohledově exponovaných míst
- Drobná opatření a stavby ve volné krajině, které by byly realizovány z důvodů zlepšování podmínek využití území pro účely rekreace a cestovního ruchu lze výjimečně připustit ve stávajících turistických cestách či cyklotrasách při respektování obvyklého měřítka a použití tradičních materiálů
- Neobnovovat obytnou ani účelovou zástavbu v místě zaniklého osídlení

MKR A.12 – Půlnoční louka (*pásmo B ochrany krajinného rázu*)

Vysoko položená zcela zalesněná plošinatá část území CHKO s nevýraznými vrcholy přesahujícími 800 metrů. Pramenná oblast přítoků Lobežského potoka či Velké Libavy, jejíž údolí vymezuje MKR na západní straně. MKR v centrální části CHKO je s výjimkou několika samot bez osídlení. V severozápadní části se nachází vodní nádrž Rovná. V její blízkosti se nachází starý židovský hřbitov bývalé obce Krásná Lípa.

Podmínky ochrany KR a doporučení v MKR A.12:

- Zachovat souvislý lesní pokryv jako krajinnou matici
- Zachovat přírodě blízký charakter vodních toků a cenných mokřadních stanovišť
- Důsledně chránit pohledově exponované partie území, především terénní hrany (údolí), lesnaté horizonty či prostorové dominanty (elevace)
- Zabránit vzniku nových (negativních) krajinných dominant
- Nové polní a lesní cesty, pěšiny a stezky (a jejich obnovy) ve volné krajině řešit citlivým způsobem vzhledem k terénu, cenným biotopům a stávající zeleni; ve volné krajině preferovat nezpevněný povrch a provádět doprovodnou výsadbu stanovištně vhodných dřevin; nové cesty pro přístup ke stávajícím stavbám ve volné krajině řešit pouze v odůvodněných případech a citlivým způsobem (terénní úpravy, povrch, biotopy, doprovodné výsadby)
- Stavby a terénní úpravy vizuálně uplatnitelné v rámci krajinného rázu mimo intravilán sídel připustit jen výjimečně a pouze pro účely ochrany přírody, zemědělství a myslivosti – při respektování obvyklého měřítka a použití tradičních materiálů; neumisťovat tyto stavby do pohledově exponovaných míst
- Drobná opatření a stavby ve volné krajině, které by byly realizovány z důvodů zlepšování podmínek využití území pro účely rekreace a cestovního ruchu lze výjimečně připustit ve stávajících turistických cestách či cyklotrasách při respektování obvyklého měřítka a použití tradičních materiálů

- Zachovat, popř. kultivovat historické (pietní) doklady upomínající na někdejší osídlení (židovský hřbitov)

MKR A.13 – Smrkovec (*pásmo A ochrany krajinného rázu*)

Ve větší míře odlesněná (ještě v poválečném období takřka zcela odlesněná) část CHKO jen s mírným převýšením v polohách okolo 700 metrů nad mořem (Kozák, 747,4 m n. m.). Pramenná oblast. Otevřený prostor pastvin, místy s rozptýlenou zelení, umožňuje široké výhledy přes údolí Libavy a jedinečně pak na nejvyšší partie Slavkovského lesa s hlavními dominantami Lesným a Lysinou. Díky své otevřenosti zřejmě nejvhodnější část území k získání představy o centrální části Slavkovského lesa. Východní hranici tvoří údolí Malé Libavy. V MKR není v současnosti žádné sídlo, do období těsně po druhé světové válce zde však stála obec Smrkovec s více než pěti sty obyvateli – charakteristicky v místě dnes existujícího spontánně vzniklého porostu, který do určité míry kopíruje někdejší plošný rozsah sídla. Na obec upomíná kamenný mostek a pomník. V MKR se vyskytují objekty předválečného opevnění (řopíky). Údolím Malé Libavy prochází silnice II/212.

Podmínky ochrany KR a doporučení v MKR A.13:

- Zachovat či obnovovat historicky konstituovaný otevřený charakter prostoru; v rámci lesního hospodaření nezcelovat porosty a plošně nezalesňovat
- Udržet extenzivní využití území – zemědělskou půdu s výraznou převahou zatravněných pozemků
- Zachovat přírodě blízký charakter vodních toků, pramenišť a cenných mokřadních stanovišť
- Důsledně chránit pohledově exponované partie území, především terénní hrany (údolí), horizonty či prostorové dominanty (elevace)
- Zabránit vzniku nových (negativních) krajinných dominant
- Nové polní a lesní cesty, pěšiny a stezky (a jejich obnovy) ve volné krajině řešit citlivým způsobem vzhledem k terénu, cenným biotopům a stávající zeleni; ve volné krajině preferovat nezpevněný povrch a provádět doprovodnou výsadbu stanovištně vhodných dřevin; nové cesty pro přístup ke stávajícím stavbám ve volné krajině řešit pouze v odůvodněných případech a citlivým způsobem (terénní úpravy, povrch, biotopy, doprovodné výsadby)
- Stavby a terénní úpravy vizuálně uplatnitelné v rámci krajinného rázu mimo intravilán sídel připustit jen výjimečně a pouze pro účely ochrany přírody, zemědělství a myslivosti – při respektování obvyklého měřítka a použití tradičních materiálů; neumisťovat tyto stavby do pohledově exponovaných míst
- Drobná opatření a stavby ve volné krajině, které by byly realizovány z důvodů zlepšování podmínek využití území pro účely rekreace a cestovního ruchu lze výjimečně připustit ve stávajících turistických cestách či cyklotrasách při respektování obvyklého měřítka a použití tradičních materiálů
- Neobnovovat obytnou ani účelovou zástavbu v místě zaniklého osídlení
- Chránit objekty předválečného vojenského opevnění (vyloučit odlišné využití a úpravy vzhledu)

MKR A.14 – Lazy (*pásmo A ochrany krajinného rázu*)

Část území Slavkovského lesa tvořená převážně zemědělskou půdou (pastvinami) na severním úpatí nejvyšších vrcholů. Pramenná oblast Malé Libavy. Severní více odlesněná část v okolí vrchu Žitný (793,2 m n. m.) rozkládající se mezi údolími Malé a Velké Libavy poskytuje daleké výhledy. V jižní části se rozkládá ves Lazy, nejvýše položené sídlo Slavkovského lesa s původně velmi rozvolněnou či rozptýlenou zástavou, v poválečném období prořídla. Stávající rozsah rozptýlené zástavby i dnes

poukazuje na někdejší horský charakter osídlení. Na západní hranici MKR podél silnice vedoucí z Lázní Kynžvart do Kynšperku nad Ohří se rozkládala obec Žitná (tvořená Horní a Dolní Žitnou). Na místě někdejší obce se v současnosti nachází jedna z největších kolonií bolševníku velkolepého na území CHKO. Bývalou Žitnou zde připomíná pomník padlým. MKR prochází silnice II/212.

Podmínky ochrany KR a doporučení v MKR A.14:

- Zachovat či obnovovat historicky konstituovaný otevřený charakter prostoru; v rámci lesního hospodaření nezcelovat porosty a plošně nezalesňovat
- Udržet extenzivní využití území – zemědělskou půdu s výraznou převahou zatravněných pozemků
- Zachovat přírodě blízký charakter vodních toků, pramenišť a cenných mokřadních stanovišť
- Důsledně chránit pohledově exponované partie území, především terénní hrany (údolí), horizonty či prostorové dominanty (elevace)
- Zabránit vzniku nových (negativních) krajinných dominant
- Nové polní a lesní cesty, pěšiny a stezky (a jejich obnovy) ve volné krajině řešit citlivým způsobem vzhledem k terénu, cenným biotopům a stávající zeleni; ve volné krajině preferovat nezpevněný povrch a provádět doprovodnou výsadbu stanovištně vhodných dřevin; nové cesty pro přístup ke stávajícím stavbám ve volné krajině řešit pouze v odůvodněných případech a citlivým způsobem (terénní úpravy, povrch, biotopy, doprovodné výsadby)
- Stavby a terénní úpravy vizuálně uplatnitelné v rámci krajinného rázu mimo intravilán sídel připustit jen výjimečně a pouze pro účely ochrany přírody, zemědělství a myslivosti – při respektování obvyklého měřítka a použití tradičních materiálů; neumisťovat tyto stavby do pohledově exponovaných míst
- Drobná opatření a stavby ve volné krajině, které by byly realizovány z důvodů zlepšování podmínek využití území pro účely rekreace a cestovního ruchu lze výjimečně připustit ve stávajících turistických cestách či cyklotrasách při respektování obvyklého měřítka a použití tradičních materiálů
- Neobnovovat obytnou ani účelovou zástavbu v místě zaniklého osídlení bývalé obce Žitná

MKR A.15 – Lesný (pásmo A ochrany krajinného rázu)

Vysoko položená souvisle zalesněná část území Slavkovského lesa s nejvyšším vrcholem Lesným (982,6 m n. m.) a dalšími dominantami (Kružný 863,1 m n. m., Ovčák 898,2 m n. m., Obora 857 m n. m.). Významná pramenná oblast. Jihozápadní hranici MKR tvoří přechod Slavkovského lesa do Tachovské brázdy spojený mj. se zřetelnou změnou využití půdy. Společně s MKR A.16 (Lysina) nejvíce vizuálně exponovaný prostor v rámci celého Slavkovského lesa, který vstupuje do výhledů i z mnoha míst mimo CHKO – Tachovské brázdy, Chebské pánve či Českého lesa.

Podmínky ochrany KR a doporučení v MKR A.15:

- Zachovat souvislý lesní pokryv jako krajinnou matici
- Zachovat přírodní či přírodě blízký charakter vodních toků, pramenišť a mokřadních stanovišť
- Důsledně chránit pohledově exponované partie území, především lesnaté horizonty či prostorové dominanty (elevace)
- Zabránit vzniku nových (negativních) krajinných dominant
- Nové polní a lesní cesty, pěšiny a stezky (a jejich obnovy) ve volné krajině řešit citlivým způsobem vzhledem k terénu, cenným biotopům a stávající zeleni; ve volné krajině preferovat nezpevněný

povrch a provádět doprovodnou výsadbu stanovištně vhodných dřevin; nové cesty pro přístup ke stávajícím stavbám ve volné krajině řešit pouze v odůvodněných případech a citlivým způsobem (terénní úpravy, povrch, biotopy, doprovodné výsadby)

- Stavby a terénní úpravy vizuálně uplatnitelné v rámci krajinného rázu mimo intravilán sídel připustit jen výjimečně a pouze pro účely ochrany přírody, zemědělství a myslivosti – při respektování obvyklého měřítka a použití tradičních materiálů; neumisťovat tyto stavby do pohledově exponovaných míst
- Drobná opatření a stavby ve volné krajině, které by byly realizovány z důvodů zlepšování podmínek využití území pro účely rekreace a cestovního ruchu lze výjimečně připustit ve stávajících turistických cestách či cyklotrasách při respektování obvyklého měřítka a použití tradičních materiálů

MKR A.16 – Lysina (pásmo A ochrany krajinného rázu)

Společně s MKR A.15 – Lesný nejvyšší partie Slavkovského lesa s výrazným vizuálním dosahem v rámci CHKO i mimo ni. Zalesněná část území s druhým nejvyšším vrcholem Slavkovského lesa Lysinou (981,6 m n. m.) i dalšími elevacemi (Vlčinec 870,9 m n. m., Valy 866,3 m n. m.) a výskytem skalních tvarů. Významná pramenná oblast (Lipoltovský potok). Jihozápadní hranici MKR tvoří přechod Slavkovského lesa do Tachovské brázdy spojený mj. se zřetelnou změnou využití půdy. Severně od vrcholu Lysiny se nachází vyhlášené zvláště chráněné území národní přírodní rezervace Kladské rašeliny, resp. jejich nejvýše položená část.

Podmínky ochrany KR a doporučení v MKR A.16:

- Zachovat souvislý lesní pokryv jako krajinnou matici
- Zachovat přírodní blízký charakter vodních toků, pramenišť a unikátních mokřadních stanovišť
- Důsledně chránit pohledově exponované partie území, především lesnaté horizonty či prostorové dominanty (elevace)
- Zabránit vzniku nových (negativních) krajinných dominant
- Nové polní a lesní cesty, pěšiny a stezky (a jejich obnovy) ve volné krajině řešit citlivým způsobem vzhledem k terénu, cenným biotopům a stávající zeleni; ve volné krajině preferovat nezpevněný povrch a provádět doprovodnou výsadbu stanovištně vhodných dřevin; nové cesty pro přístup ke stávajícím stavbám ve volné krajině řešit pouze v odůvodněných případech a citlivým způsobem (terénní úpravy, povrch, biotopy, doprovodné výsadby)
- Stavby a terénní úpravy vizuálně uplatnitelné v rámci krajinného rázu mimo intravilán sídel připustit jen výjimečně a pouze pro účely ochrany přírody, zemědělství a myslivosti – při respektování obvyklého měřítka a použití tradičních materiálů; neumisťovat tyto stavby do pohledově exponovaných míst
- Drobná opatření a stavby ve volné krajině, které by byly realizovány z důvodů zlepšování podmínek využití území pro účely rekreace a cestovního ruchu lze výjimečně připustit ve stávajících turistických cestách či cyklotrasách při respektování obvyklého měřítka a použití tradičních materiálů

MKR A.17 – Kladské rašeliny (pásmo A ochrany krajinného rázu)

Velmi hodnotná souvisle lesnatá část území CHKO (nejen) z přírodního hlediska a významná pramenná oblast. V plochem či mírně zvlněném terénu se vyskytují velmi cenná přírodní stanoviště rašelinných lesů a vodních ploch. Tyto hodnoty jsou nejvíce soustředěny ve zvláště chráněném území – národní přírodní rezervace Kladské rašeliny. V jižní části MKR se nachází přírodní rezervace Holina. U

velkého rybníka se nachází osada Kladská s charakteristickými stavbami postavenými v alpském stylu, mezi nimiž vyniká lovecký zámeček. Tato část území slouží jako zdrojnice vody Dlouhé stoky.

Podmínky ochrany KR a doporučení v MKR A.17:

- Zachovat souvislý lesní pokryv jako krajinnou matici
- Zachovat přírodní blízký charakter vodních toků, pramenišť a unikátních mokřadních stanovišť
- Důsledně chránit pohledově exponované partie území, především lesnaté horizonty či prostorové dominanty (elevace)
- Zabránit vzniku nových (negativních) krajinných dominant
- Uchovat historický fenomén – Dlouhou stoku ve stávající podobě
- Nové polní a lesní cesty, pěšiny a stezky (a jejich obnovy) ve volné krajině řešit citlivým způsobem vzhledem k terénu, cenným biotopům a stávající zeleni; ve volné krajině preferovat nezpevněný povrch a provádět doprovodnou výsadbu stanovištně vhodných dřevin; nové cesty pro přístup ke stávajícím stavbám ve volné krajině řešit pouze v odůvodněných případech a citlivým způsobem (terénní úpravy, povrch, biotopy, doprovodné výsadby)
- Stavby a terénní úpravy vizuálně uplatnitelné v rámci krajinného rázu mimo intravilán sídel připustit jen výjimečně a pouze pro účely ochrany přírody, zemědělství a myslivosti – při respektování obvyklého měřítka a použití tradičních materiálů; neumisťovat tyto stavby do pohledově exponovaných míst
- Drobná opatření a stavby ve volné krajině, které by byly realizovány z důvodů zlepšování podmínek využití území pro účely rekreace a cestovního ruchu lze výjimečně připustit ve stávajících turistických cestách či cyklotrasách při respektování obvyklého měřítka a použití tradičních materiálů

MKR A.18 – Prameny (pásmo A ochrany krajinného rázu)

Část území Slavkovského lesa rozkládající se v blízkosti bývalého lázeňského střediska, které však po II. světové válce takřka zaniklo. Okolí obce Prameny představuje odlesněnou údolní enklávu na soutoku Pramenského potoka (Rody) s bezejmenným pravostranným přítokem v okolních lesnatých partiích. Od Pramenů směrem k západu vede k zřícenině kaple Panny Marie křížová cesta. Do MKR náleží také hřbet Vlčího kamene, který tvoří zřetelné rozhraní mezi centrální částí Slavkovského lesa a Tepelskem. MKR protíná vedení vysokého napětí (od jihovýchodu k severozápadu) uplatňující se zřetelně v partiích volné krajiny. V MKR se nachází větší počet zvláště chráněných území – přírodní rezervace Vlček, přírodní rezervace Mokřady pod Vlčkem, přírodní rezervace Planý vrch, národní přírodní rezervace Pluhův bor, přírodní památka Dominova skalka, národní přírodní památka Upolínová louka pod Křížky a národní přírodní památka Křížky. Území v MKR je charakteristické hojným výskytem pramenů kyselek.

Podmínky ochrany KR a doporučení v MKR A.18:

- Udržet extenzivní využití území – zalesněné plochy a zemědělskou půdu s výraznou převahou zatravněných pozemků
- Zachovat členitou krajinnou strukturu s členitými okraji lesních celků a výskytem mimolesní zeleně
- Zachovat přírodní nebo přírodě blízký charakter vodních toků, pramenišť a cenných mokřadních stanovišť
- Důsledně chránit pohledově exponované partie území, především terénní hrany (údolí) – lesnaté horizonty či prostorové dominanty (elevace)

- Zabránit vzniku nových (negativních) krajinných dominant
- Uchovat historický fenomén – Dlouhou stoku ve stávající podobě
- Nové polní a lesní cesty, pěšiny a stezky (a jejich obnovy) ve volné krajině řešit citlivým způsobem vzhledem k terénu, cenným biotopům a stávající zeleni; ve volné krajině preferovat nezpevněný povrch a provádět doprovodnou výsadbu stanovištně vhodných dřevin; nové cesty pro přístup ke stávajícím stavbám ve volné krajině řešit pouze v odůvodněných případech a citlivým způsobem (terénní úpravy, povrch, biotopy, doprovodné výsadby)
- Stavby a terénní úpravy vizuálně uplatnitelné v rámci krajinného rázu mimo intravilán sídel připustit jen výjimečně a pouze pro účely ochrany přírody, zemědělství a myslivosti – při respektování obvyklého měřítka a použití tradičních materiálů; neumisťovat tyto stavby do pohledově exponovaných míst
- Drobná opatření a stavby ve volné krajině, které by byly realizovány z důvodů zlepšování podmínek využití území pro účely rekreace a cestovního ruchu lze výjimečně připustit ve stávajících turistických cestách či cyklotrasách při respektování obvyklého měřítka a použití tradičních materiálů
- Neumisťovat nové nadzemní trasy elektrovodů; preferovat vůči krajině šetrnější alternativy (se slabším vizuálním projevem oproti současnosti); neznásobovat vedení

MKR A.19 – Obora (pásmo B ochrany krajinného rázu)

Svažitá zcela zalesněná část území nacházející se pod svahy Lysiny při jihozápadní hranici CHKO v blízkosti Mariánských Lázní (nad obcí Valy). Geomorfologicky MKR spadá již pod Tachovskou brázdou. Významný prvek zde reprezentuje přibližně 3 km dlouhá alej převážně dubů vysázená roku 1902, čítající více než 300 jedinců (alej Svobody).

Podmínky ochrany KR a doporučení v MKR A.19:

- Zachovat souvislý lesní pokryv jako krajinnou matici
- Zachovat přírodní či přírodě blízký charakter vodních toků, pramenišť a mokřadních stanovišť
- Vyloučit negativní zásahy od cenné kompoziční zeleně (alej Svobody)
- Důsledně chránit pohledově exponované partie území, především lesnaté horizonty či prostorové dominanty (elevace)
- Zabránit vzniku nových (negativních) krajinných dominant
- Nové polní a lesní cesty, pěšiny a stezky (a jejich obnovy) ve volné krajině řešit citlivým způsobem vzhledem k terénu, cenným biotopům a stávající zeleni; ve volné krajině preferovat nezpevněný povrch a provádět doprovodnou výsadbu stanovištně vhodných dřevin; nové cesty pro přístup ke stávajícím stavbám ve volné krajině řešit pouze v odůvodněných případech a citlivým způsobem (terénní úpravy, povrch, biotopy, doprovodné výsadby)
- Stavby a terénní úpravy vizuálně uplatnitelné v rámci krajinného rázu mimo intravilán sídel připustit jen výjimečně a pouze pro účely ochrany přírody, zemědělství a myslivosti – při respektování obvyklého měřítka a použití tradičních materiálů; neumisťovat tyto stavby do pohledově exponovaných míst
- Drobná opatření a stavby ve volné krajině, které by byly realizovány z důvodů zlepšování podmínek využití území pro účely rekreace a cestovního ruchu lze výjimečně připustit ve stávajících turistických cestách či cyklotrasách při respektování obvyklého měřítka a použití tradičních materiálů

MKR A.20 – Mariánské Lázně – okolí (*pásmo B ochrany krajinného rázu*)

Prakticky zcela zalesněné svahy v okolí Mariánských Lázní v povodí Úšovického potoka, který zde vytváří hlubokou sníženinu. Severní část zástavby Mariánských Lázní (Třebízského údolí, vodárna) zasahuje do MKR. Při východní hranici MKR leží lokalita Krakonoš, rekreačního charakteru a také lyžařské areály (Skiareál Mariánky). Oba tyto areály propojuje lanová dráha. Ve východní části MKR se rozkládá areál golfového hřiště (Royal Golf Club Mariánské Lázně), nejstaršího u nás (založeno roku 1905). Výše proti proudu Úšovického potoka se nachází vodní nádrž Mariánské Lázně s nejstarší zděnou hrází v České republice (z roku 1896). V MKR se nachází vyhlášené zvláště chráněné území – přírodní rezervace Žižkův vrch. Okolí Mariánských Lázní je charakteristické hojným výskytem pramenů kyselek.

Podmínky ochrany KR a doporučení v MKR A.20:

- Zachovat souvislý lesní pokryv jako krajinnou matici
- Zachovat přírodní či přírodě blízký charakter vodních toků, pramenišť a mokřadních a dalších cenných stanovišť
- Důsledně chránit pohledově exponované partie území, především lesnaté horizonty či prostorové dominanty (elevace)
- Zabránit vzniku nových (negativních) krajinných dominant
- Nové polní a lesní cesty, pěšiny a stezky (a jejich obnovy) ve volné krajině řešit citlivým způsobem vzhledem k terénu, cenným biotopům a stávající zeleni; ve volné krajině preferovat nezpevněný povrch a provádět doprovodnou výsadbu stanovištně vhodných dřevin; nové cesty pro přístup ke stávajícím stavbám ve volné krajině řešit pouze v odůvodněných případech a citlivým způsobem (terénní úpravy, povrch, biotopy, doprovodné výsadby)
- Stavby a terénní úpravy vizuálně uplatnitelné v rámci krajinného rázu mimo intravilán sídel připustit jen výjimečně a pouze pro účely ochrany přírody, zemědělství a myslivosti – při respektování obvyklého měřítka a použití tradičních materiálů; neumisťovat tyto stavby do pohledově exponovaných míst

MKR A.21 – Polom (*pásmo A ochrany krajinného rázu*)

Téměř zcela zalesněná výše položená část CHKO na přechodu Centrální části do Tepelska – kam se k východu pozvolna sklání. V jižní části MKR se nachází pramenná oblast Teplé, nejvýznamnějšího toku v oblasti celého Slavkovského lesa. V severní části MKR sbírá vody Mnichovský potok. V jižní části MKR v prostoru menší odlesněné enklávy se nachází lokalita Na Polomu s několika objekty včetně opuštěného domova pro seniory a vysílačem. Prameniště Teplé je vyhlášeno přírodní rezervací, stejně jako Smraďoch s vývěry plynů oxidu uhličitého v podobě typických mofet. Území v MKR se vyznačuje výskytem pramenů dalších kyselek.

Podmínky ochrany KR a doporučení v MKR A.21:

- Zachovat souvislý lesní pokryv jako krajinnou matici
- Zachovat přírodní charakter vodních toků, pramenišť a mokřadních a dalších cenných stanovišť
- Důsledně chránit pohledově exponované partie území, především lesnaté horizonty či prostorové dominanty (elevace)
- Zabránit vzniku nových (negativních) krajinných dominant
- Nové polní a lesní cesty, pěšiny a stezky (a jejich obnovy) ve volné krajině řešit citlivým způsobem vzhledem k terénu, cenným biotopům a stávající zeleni; ve volné krajině preferovat nezpevněný povrch a provádět doprovodnou výsadbu stanovištně vhodných dřevin; nové cesty pro přístup ke

stávajícím stavbám ve volné krajině řešit pouze v odůvodněných případech a citlivým způsobem (terénní úpravy, povrch, biotopy, doprovodné výsadby)

- Stavby a terénní úpravy vizuálně uplatnitelné v rámci krajinného rázu mimo intravilán sídel připustit jen výjimečně a pouze pro účely ochrany přírody, zemědělství a myslivosti – při respektování obvyklého měřítka a použití tradičních materiálů; neumisťovat tyto stavby do pohledově exponovaných míst
- Drobná opatření a stavby ve volné krajině, které by byly realizovány z důvodů zlepšování podmínek využití území pro účely rekreace a cestovního ruchu lze výjimečně připustit ve stávajících turistických cestách či cyklotrasách při respektování obvyklého měřítka a použití tradičních materiálů

MKR A.22 – Mariánské Lázně – centrum (*URB*)

Lázeňská část Mariánských Lázní lokalizovaná do sevřeného údolí Úšovického potoka náležejícího geomorfologicky k Tepelské vrchovině. MKR tvoří mimořádně cenné historické jádro lázeňského centra kromě dalšího s charakteristickou lázeňskou zástavbou včetně kolonády, pavilónů s minerálními prameny a udržovanou parkovou zelení.

Podmínky ochrany KR a doporučení v MKR A.22:

Pro urbanizovaný prostor (MKR) nejsou podrobně specifikovány.

MKR B.1 – Zlatá (*pásmo C ochrany krajinného rázu*)

Odlesněná část území CHKO na severozápadních svazích náležející geomorfologicky již k Sokolovské pánvi. MKR na jihu zřetelně ohraničeno přechodem lesa do volné krajiny, na severu pak silnicí I/6. Zemědělský charakter MKR podtrhuje jeden z největších zemědělských areálů na území celého Slavkovského lesa. Zemědělský areál upozaďuje i samotnou ves Zlatá, kterou tvoří atypická zástavba dvojdomků z druhé poloviny 20. století. Zásadní prvek prostorových vztahů představuje zalesněný horizont Slavkovského lesa v jižním směru.

Podmínky ochrany KR a doporučení v MKR B.1:

- Zachovat historicky konstituovaný otevřený charakter svažitého prostoru
- Udržet dlouhodobě převažující hospodářské zaměření prostoru – zemědělskou výrobu
- Důsledně chránit pohledově exponované partie území – výše položené partie na svazích (přechod lesa a otevřené krajiny)
- Zabránit vzniku nových (negativních) krajinných dominant
- Nové polní a lesní cesty, pěšiny a stezky (a jejich obnovy) ve volné krajině řešit citlivým způsobem vzhledem k terénu, cenným biotopům a stávající zeleni; ve volné krajině preferovat nezpevněný povrch a provádět doprovodnou výsadbu stanovištně vhodných dřevin; nové cesty pro přístup ke stávajícím stavbám ve volné krajině řešit pouze v odůvodněných případech a citlivým způsobem (terénní úpravy, povrch, biotopy, doprovodné výsadby)
- Stavby a terénní úpravy vizuálně uplatnitelné v rámci krajinného rázu mimo intravilán sídel připustit jen výjimečně a pouze pro účely ochrany přírody, zemědělství a myslivosti – při respektování obvyklého měřítka a použití tradičních materiálů; neumisťovat tyto stavby do pohledově exponovaných míst
- Drobná opatření a stavby ve volné krajině, které by byly realizovány z důvodů zlepšování podmínek využití území pro účely rekreace a cestovního ruchu lze výjimečně připustit ve stávajících

turistických cestách či cyklotrasách při respektování obvyklého měřítka a použití tradičních materiálů

MKR B.2 – Štědrá (pásmo C ochrany krajinného rázu)

Část území Slavkovského lesa v severozápadním cípu CHKO. Z větší části odlesněné mírně k severu svažité území na rozhraní Slavkovského lesa, Chebské pánve a Sokolovské pánve. Osídlení v MKR reprezentuje v terénu nenápadná původně zemědělsky zaměřená ves Štědrá na liniovém půdorysu. V severní části MKR byla vybudována rychlostní silnice (R6), která v této části tvoří zřetelnou technicistní dominantu, jež zároveň odděluje od zbylé části CHKO nedávno zrekonstruovaný zámek Kamenný Dvůr s parkem a přílehlou zástavbou.

Podmínky ochrany KR a doporučení v MKR B.2:

- Zachovat historicky konstituovaný převažující otevřený charakter svažitého prostoru
- Udržet dlouhodobě převažující hospodářské zaměření prostoru – zemědělskou výrobu
- Důsledně chránit pohledově exponované partie území – výše položené partie na svazích (přechod lesa a otevřené krajiny)
- Zabránit vzniku nových (negativních) krajinných dominant
- Nové polní a lesní cesty, pěšiny a stezky (a jejich obnovy) ve volné krajině řešit citlivým způsobem vzhledem k terénu, cenným biotopům a stávající zeleni; ve volné krajině preferovat nezpevněný povrch a provádět doprovodnou výsadbu stanovištně vhodných dřevin; nové cesty pro přístup ke stávajícím stavbám ve volné krajině řešit pouze v odůvodněných případech a citlivým způsobem (terénní úpravy, povrch, biotopy, doprovodné výsadby)
- Stavby a terénní úpravy vizuálně uplatnitelné v rámci krajinného rázu mimo intravilán sídel připustit jen výjimečně a pouze pro účely ochrany přírody, zemědělství a myslivosti – při respektování obvyklého měřítka a použití tradičních materiálů; neumisťovat tyto stavby do pohledově exponovaných míst
- Drobná opatření a stavby ve volné krajině, které by byly realizovány z důvodů zlepšování podmínek využití území pro účely rekreace a cestovního ruchu lze výjimečně připustit ve stávajících turistických cestách či cyklotrasách při respektování obvyklého měřítka a použití tradičních materiálů

MKR B.3 – Mokřina (pásmo B ochrany krajinného rázu)

Úzká protáhlá uzavřená enkláva v údolí při západní hranici CHKO pod zalesněnými svahy na rozhraní Slavkovského lesa a Chebské pánve. Údolím protéká Lipoltovský potok, který se zde stáčí k západu a opouští území CHKO a partie pod svahy Slavkovského lesa. V severní části MKR na hranici CHKO se nachází ves Mokřina, v jižní části MKR pak ves Těšov. Podoba obou sídel je determinována pozic v údolí toku pod zlomovými svahy Slavkovského lesa. Větší část sevřeného esteticky příznivě působícího prostoru kulturní krajiny (pastvin a luk s rozptýlenou zelení) v MKR je odlesněná.

Podmínky ochrany KR a doporučení v MKR B.3:

- Zachovat historicky konstituovaný převažující otevřený charakter údolního prostoru
- Udržet dlouhodobě převažující hospodářské zaměření prostoru – zemědělskou výrobu v méně intenzivní formě
- Důsledně chránit pohledově exponované partie území – výše položené partie na svazích (přechod lesa a otevřené krajiny)

- Zachovat přírodní nebo přírodě blízký charakter vodních toků a mokřadních stanovišť
- Zachovat vizuálně příznivý obraz dílčích travnatých enkláv především na pravém břehu Lipoltovského potoka
- Zabránit vzniku nových (negativních) krajinných dominant
- Nové polní a lesní cesty, pěšiny a stezky (a jejich obnovy) ve volné krajině řešit citlivým způsobem vzhledem k terénu, cenným biotopům a stávající zeleni; ve volné krajině preferovat nezpevněný povrch a provádět doprovodnou výsadbu stanovištně vhodných dřevin; nové cesty pro přístup ke stávajícím stavbám ve volné krajině řešit pouze v odůvodněných případech a citlivým způsobem (terénní úpravy, povrch, biotopy, doprovodné výsadby)
- Stavby a terénní úpravy vizuálně uplatnitelné v rámci krajinného rázu mimo intravilán sídel připustit jen výjimečně a pouze pro účely ochrany přírody, zemědělství a myslivosti – při respektování obvyklého měřítka a použití tradičních materiálů; neumisťovat tyto stavby do pohledově exponovaných míst
- Drobná opatření a stavby ve volné krajině, které by byly realizovány z důvodů zlepšování podmínek využití území pro účely rekreace a cestovního ruchu lze výjimečně připustit ve stávajících turistických cestách či cyklotrasách při respektování obvyklého měřítka a použití tradičních materiálů

MKR C.1 – Milíkov (pásmo C ochrany krajinného rázu)

Širší údolní prostor pod západními svahy Slavkovského lesa. Územím protéká Lipoltovský potok přibírající zde několik přítoků z obou stran (Podleský potok, Braunova strouha, potok vytékající z Černého rybníka u Manského Dvora). V převážně odlesněném údolí s travními porosty je zeleně vázána především podél uvedených vodotečí. V severní části MKR se nachází Milíkov, který patří k větším sídlům na území Slavkovského lesa. Obci dominuje kostel na náměstí a vyznačuje se také přítomností několika cenných staveb lidové architektury, mezi kterými vyniká jedinečně zachovalý hrázděný statek chebského typu. Hospodářský dvorec s dochovaným hrázděním se nachází v Manském Dvoře ve východní části MKR, kde se však do volné krajiny více uplatňují mladší hospodářské objekty. Bezprostředně pod úpatí Slavkovského lesa na přechodu zalesněných svahů v údolí menšího přítoku Lipoltovského potoka se nachází původně zemědělsky zaměřená ves Podlesí. Území v MKR je charakteristické výskytem pramenů kyselek. Zásadní prvek prostorových vztahů představuje zalesněný horizont vrcholové části Slavkovského lesa s jeho nejvyššími dominantami.

Podmínky ochrany KR a doporučení v MKR C.1:

- Zachovat historicky konstituovaný převažující otevřený charakter údolního prostoru
- Udržet dlouhodobě převažující hospodářské zaměření prostoru – zemědělskou výrobu v méně intenzivní formě
- Důsledně chránit pohledově exponované partie území – výše položené partie na svazích (přechod lesa a otevřené krajiny)
- Zachovat přírodní nebo přírodě blízký charakter vodních toků, pramenišť a mokřadních stanovišť
- Zachovat vizuálně příznivý obraz dílčích travnatých enkláv především podél Lipoltovského potoka a Braunovy strouhy
- Zabránit vzniku nových (negativních) krajinných dominant
- Nové polní a lesní cesty, pěšiny a stezky (a jejich obnovy) ve volné krajině řešit citlivým způsobem vzhledem k terénu, cenným biotopům a stávající zeleni; ve volné krajině preferovat nezpevněný povrch a provádět doprovodnou výsadbu stanovištně vhodných dřevin; nové cesty pro přístup ke

stávajícím stavbám ve volné krajině řešit pouze v odůvodněných případech a citlivým způsobem (terénní úpravy, povrch, biotopy, doprovodné výsadby)

- Stavby a terénní úpravy vizuálně uplatnitelné v rámci krajinného rázu mimo intravilán sídel připustit jen výjimečně a pouze pro účely ochrany přírody, zemědělství a myslivosti – při respektování obvyklého měřítka a použití tradičních materiálů; neumisťovat tyto stavby do pohledově exponovaných míst
- Drobná opatření a stavby ve volné krajině, které by byly realizovány z důvodů zlepšování podmínek využití území pro účely rekreace a cestovního ruchu lze výjimečně připustit ve stávajících turistických cestách či cyklotrasách při respektování obvyklého měřítka a použití tradičních materiálů
- Důsledně chránit dochované objekty lidové architektury a další hodnotnou architekturu

MKR C.2 – Úbočí (*pásmo B ochrany krajinného rázu*)

Část území CHKO Slavkovský les zaujímající část údolí Lipoltovského potoka pod jihozápadními svahy Slavkovského lesa, náležející k Tachovské brázdě. Kotlinové území je z větší části odlesněné (s pastvinami), nesouvisle zalesněná je jihovýchodní část MKR zasahující do bývalého vojenského prostoru; vegetace v této části se rozšířila až v poválečném období. Lipoltovský potok zde přibírá několik menších přítoků, které zde vytvářejí ortogonální říční síť, na níž je rovněž vázána zeleň. V okolí Úbočí je patrná dřívější parcelace zemědělské půdy (zarostlé meze či jejich části). Podél největšího z nich se v severní části MKR rozkládá ves Úbočí, jejíž struktura je zřetelně určována právě polohou podél toku. Před obcí se v lesním porostu nachází málo patrné zbytky hradu Boršengrýn a starý opuštěný židovský hřbitov. V jihozápadní části stojí zdevastovaný areál bývalé tankové a pěchotní střelnice. Zásadní prvek prostorových vztahů představuje zalesněný horizont vrcholové části Slavkovského lesa.

Podmínky ochrany KR a doporučení v MKR C.2:

- Zachovat historicky konstituovaný převažující otevřený charakter údolního prostoru
- Udržet dlouhodobě převažující hospodářské zaměření prostoru – zemědělskou výrobu v méně intenzivní formě
- Důsledně chránit pohledově exponované partie území – výše položené partie na svazích (přechod lesa na svazích Lysinské hornatiny a níže položené otevřené krajiny)
- Zachovat přírodní nebo přírodě blízký charakter vodních toků, pramenišť a mokřadních stanovišť
- Zachovat vizuálně příznivý obraz dílčích travnatých enkláv především podél Lipoltovského potoka a jeho přítoků
- Zabránit vzniku nových (negativních) krajinných dominant
- Nové polní a lesní cesty, pěšiny a stezky (a jejich obnovy) ve volné krajině řešit citlivým způsobem vzhledem k terénu, cenným biotopům a stávající zeleni; ve volné krajině preferovat nezpevněný povrch a provádět doprovodnou výsadbu stanovištně vhodných dřevin; nové cesty pro přístup ke stávajícím stavbám ve volné krajině řešit pouze v odůvodněných případech a citlivým způsobem (terénní úpravy, povrch, biotopy, doprovodné výsadby)
- .
- Stavby a terénní úpravy vizuálně uplatnitelné v rámci krajinného rázu mimo intravilán sídel připustit jen výjimečně a pouze pro účely ochrany přírody, zemědělství a myslivosti – při respektování obvyklého měřítka a použití tradičních materiálů; neumisťovat tyto stavby do pohledově exponovaných míst

- Drobná opatření a stavby ve volné krajině, které by byly realizovány z důvodů zlepšování podmínek využití území pro účely rekreace a cestovního ruchu lze výjimečně připustit ve stávajících turistických cestách či cyklotrasách při respektování obvyklého měřítka a použití tradičních materiálů
- Vyloučit jakékoliv rušivé zásahy v místě piety starého židovského hřbitova
- Kultivovat/odstranit bývalý vojenský areál; v případě jeho likvidace směřovat ke znovuobnovení historického hospodářského využití (zemědělská půda)

MKR C.3 – Kynžvart-zámek (*pásmo A ochrany krajinného rázu*)

Část území při jihozápadní hranici CHKO pod zalesněnými svahy s nejvyššími vrcholy Slavkovského lesa. Mírně svažité území se zhruba rovnoměrným zastoupením lesa i odlesněné půdy (dříve převažující) odvodňuje Lipoltovský potok a Velký Bublák. Četný výskyt drobných vodních ploch. V MKR je přítomna zásadní kulturně-historická dominanta – zámecký areál s parkem (národní kulturní památka). V jeho blízkosti se nachází rozlehlý golfový areál. Zásadní prvek prostorových vztahů představuje zalesněný horizont vrcholové části Slavkovského lesa.

Podmínky ochrany KR a doporučení v MKR C.3:

- Udržet převažující extenzivní využití území s hojnou lesní i mimolesní zelení a travními porosty
- Zachovat přírodní nebo přírodě blízký charakter vodních toků, pramenišť a mokřadních stanovišť
- Důsledně chránit dominantu zámku a mimořádně cenné kompoziční krajinné úpravy v jeho okolí
- Zachovat vizuálně příznivý obraz dílčích travnatých enkláv především podél Lipoltovského potoka a jeho přítoků
- Zabránit vzniku nových (negativních) krajinných dominant
- Nové polní a lesní cesty, pěšiny a stezky (a jejich obnovy) ve volné krajině řešit citlivým způsobem vzhledem k terénu, cenným biotopům a stávající zeleni; ve volné krajině preferovat nezpevněný povrch a provádět doprovodnou výsadbu stanovištně vhodných dřevin; nové cesty pro přístup ke stávajícím stavbám ve volné krajině řešit pouze v odůvodněných případech a citlivým způsobem (terénní úpravy, povrch, biotopy, doprovodné výsadby)
- Stavby a terénní úpravy vizuálně uplatnitelné v rámci krajinného rázu mimo intravilán sídel připustit jen výjimečně a pouze pro účely ochrany přírody, zemědělství a myslivosti – při respektování obvyklého měřítka a použití tradičních materiálů; neumisťovat tyto stavby do pohledově exponovaných míst
- Drobná opatření a stavby ve volné krajině, které by byly realizovány z důvodů zlepšování podmínek využití území pro účely rekreace a cestovního ruchu lze výjimečně připustit ve stávajících turistických cestách či cyklotrasách při respektování obvyklého měřítka a použití tradičních materiálů

MKR C.4 – Kynžvart-lázně (*pásmo B ochrany krajinného rázu*)

Vcelku rovinná či pouze mírně svažité část území CHKO rozkládající se pod západními svahy Slavkovského lesa s jeho nejvyššími vrcholy. V převažující míře odlesněnému (dříve prakticky bezlesému) území dominuje zástavba města Lázní Kynžvart s historickým jádrem, výše položenou lázeňskou částí a novodobou částí města mj. s vícepodlažní panelovou zástavbou ve spodní části. V jižní části MKR při hranici CHKO se nacházejí dva rybníky (Pastevní a Dvouhrázový) napájené Rašelinným potokem, přítokem Lipoltovského potoka. Síť vodních toků zde prodělala umělé úpravy. MKR je charakteristické výskytem pramenů kyselek, a to i mimo lázeňskou část města. Zásadní prvek

prostorových vztahů představuje zalesněný horizont vrcholové části Slavkovského lesa. V blízkosti Rašelinného potoka byla vyhlášena přírodní památka Kynžvartský kámen.

Podmínky ochrany KR a doporučení v MKR C.4:

- Zachovat historicky konstituovaný otevřený charakter prostoru; v rámci lesního hospodaření nezcelovat porosty a plošně nezalesňovat
- Důsledně chránit pohledově exponované partie území – výše položené partie na svazích (přechod lesa na svazích Krásenské vrchoviny a níže položené otevřené krajiny)
- Udržet převažující extenzivní využití území s převahou travních porostů
- Zachovat úseky vodních toků přírodě blízkého charakteru, prameniště, mokřadních a další cenná stanoviště
- Zachovat vizuálně příznivý obraz dílčích enkláv především v okolí vodních ploch - rybníků
- Zabránit vzniku nových (negativních) krajinných dominant
- Nové polní a lesní cesty, pěšiny a stezky (a jejich obnovy) ve volné krajině řešit citlivým způsobem vzhledem k terénu, cenným biotopům a stávající zeleni; ve volné krajině preferovat nezpevněný povrch a provádět doprovodnou výsadbu stanovištně vhodných dřevin; nové cesty pro přístup ke stávajícím stavbám ve volné krajině řešit pouze v odůvodněných případech a citlivým způsobem (terénní úpravy, povrch, biotopy, doprovodné výsadby)
- Stavby a terénní úpravy vizuálně uplatnitelné v rámci krajinného rázu mimo intravilán sídel připustit jen výjimečně a pouze pro účely ochrany přírody, zemědělství a myslivosti – při respektování obvyklého měřítka a použití tradičních materiálů; neumisťovat tyto stavby do pohledově exponovaných míst
- Drobná opatření a stavby ve volné krajině, které by byly realizovány z důvodů zlepšování podmínek využití území pro účely rekreace a cestovního ruchu lze výjimečně připustit ve stávajících turistických cestách či cyklotrasách při respektování obvyklého měřítka a použití tradičních materiálů
- Nerozšiřovat vysokopodlažní zástavbu v Lázních Kynžvart dále do volné krajiny

MKR D.1 – Mariánské Lázně – město (URB)

Část Mariánských Lázní mimo historickou a lázeňskou zástavbu náležející geomorfologicky již do Tachovské brázdy. MKR má charakter především průmyslové a obytné zóny města.

Podmínky ochrany KR a doporučení v MKR D.1:

Pro urbanizovaný prostor (MKR) nejsou podrobně specifikovány.

MKR D.2 – Chotěnov-Skláře (pásmo C ochrany krajinného rázu)

Protáhlá enkláva při v jižní části CHKO navazující z jihu na zastavěnou část města Mariánské Lázně. Území MKR náleží k Tachovské brázdě, která je zřetelným zlomovým svahem oddělena od Tepelské vrchoviny. Toto rozhraní – ve vyšších částech zalesněný svah tvoří východní hranici MKR. Osou MKR je tok Kosího potoka, podél něhož se v jinak téměř zcela odlesněném prostoru drží nesouvislá liniová zeleň. Větší část území je rovinatá, zbytek tvoří odlesněné svahy. V MKR jsou přítomna menší sídla – Chotěnov, Skláře s mariánskolázeňským letištěm a výše ve svahu Stanoviště – ves, která se uplatňuje ve výhledech z údolí. Zhruba uprostřed MKR se nachází areál kalového hospodářství s nádrží, vyskytují se i další menší vodní plochy. Severní část MKR vyplňuje obora Stanoviště. Zásadní prvek prostorových vztahů představuje zalesněný horizont okrajové části Tepelské vrchoviny.

Podmínky ochrany KR a doporučení v MK D.2:

- Udržet převažující extenzivní využití území s travními porosty a mimolesní zelení
- Zachovat přírodě blízký charakter vodních toků a mokřadních stanovišť
- Zabránit vzniku nových (negativních) krajinných dominant
- Nové polní a lesní cesty, pěšiny a stezky (a jejich obnovy) ve volné krajině řešit citlivým způsobem vzhledem k terénu, cenným biotopům a stávající zeleni; ve volné krajině preferovat nezpevněný povrch a provádět doprovodnou výsadbu stanovištně vhodných dřevin; nové cesty pro přístup ke stávajícím stavbám ve volné krajině řešit pouze v odůvodněných případech a citlivým způsobem (terénní úpravy, povrch, biotopy, doprovodné výsadby)
- Stavby a terénní úpravy vizuálně uplatnitelné v rámci krajinného rázu mimo intravilán sídel připustit jen výjimečně a pouze pro účely ochrany přírody, zemědělství a myslivosti – při respektování obvyklého měřítka a použití tradičních materiálů; neumisťovat tyto stavby do pohledově exponovaných míst
- Drobná opatření a stavby ve volné krajině, které by byly realizovány z důvodů zlepšování podmínek využití území pro účely rekreace a cestovního ruchu lze výjimečně připustit ve stávajících turistických cestách či cyklotrasách při respektování obvyklého měřítka a použití tradičních materiálů
- Posílit vegetační složku – krycí zeleň v okolí areálu kalového hospodářství

MKR E.1 – Soutok Kosího a Jilmového potoka (pásmo A ochrany krajinného rázu)

MKR nacházející se nejnižší části CHKO, kde hlavními krajinnými prvky jsou výrazné sníženiny údolí Jilmového a Kosího potoka, do kterých se vlévají menší přítoky (Výškovický či Vysočanský potok). Hluboce zařízlé údolí Jilmového potoka a po soutoku následně údolí Kosího potoka s porostlými svahy zde tvoří osu území. Erozní reliéf dal vzniknout značně morfologicky členitému území. Údolní niva Kosího potoka je z větší míry odlesněná, což přispívá ke vnímání esteticky velmi přitažlivých údolních partií. Nad soutokem obou toků se vypíná dominanta Lazurového vrchu (650,4 m n. m.) se stopami po někdejším hradu. Výrazné elevace se nacházejí také dále proti proudu Jilmového potoka. V údolí se vyvěrají minerální prameny. Okrajové méně svažité části MKR jsou odlesněné (pastviny). V MKR se nachází několik vesměs menších sídel, přes které je často vedena hranice CHKO – Výškov, Boněnov, popř. i Dolní Kramolín. Historicky důležitým sídlem bývaly Michalovy Hory, někdejší hornické město lokalizované v údolí Kosího potoka. Na okolních svazích jsou patrné stopy někdejší parcelace zemědělské půdy (porostlé meze). V severní části se nachází Pístov, menší sídlo v exponované poloze, kde se jedinečně uplatňuje dominanta kostela. V severozápadní části stojí Holubín, při severovýchodní hranici MKR se nachází opuštěný statek jako poslední relikv níže zmíněných Vysočan. Vrcholová část Lazurového vrhu je vyhlášenou přírodní rezervací, v severozápadní části MKR je další vyhlášené chráněné území – přírodní památka Pístovská louka. Území v MKR je charakteristické výskytem pramenů kyselých.

Podmínky ochrany KR a doporučení v MKR E.1:

- Udržet extenzivní využití území – zalesněné plochy a zemědělskou půdu s výraznou převahou zatravněných pozemků
- Zachovat členitou krajinnou strukturu se značným rozsahem lesní půdy, členitými lesními okraji a výskytem mimolesní zeleně
- Zachovat přírodní a přírodě blízký charakter vodních toků, pramenišť, mokřadních a dalších cenných stanovišť

- Důsledně chránit pohledově exponované partie území, především terénní hrany (údolí) – lesnaté horizonty či prostorové dominanty (elevace)
- Zabránit vzniku nových (negativních) krajinných dominant
- Nové polní a lesní cesty, pěšiny a stezky (a jejich obnovy) ve volné krajině řešit citlivým způsobem vzhledem k terénu, cenným biotopům a stávající zeleni; ve volné krajině preferovat nezpevněný povrch a provádět doprovodnou výsadbu stanovištně vhodných dřevin; nové cesty pro přístup ke stávajícím stavbám ve volné krajině řešit pouze v odůvodněných případech a citlivým způsobem (terénní úpravy, povrch, biotopy, doprovodné výsadby)
- Stavby a terénní úpravy vizuálně uplatnitelné v rámci krajinného rázu mimo intravilán sídel připustit jen výjimečně a pouze pro účely ochrany přírody, zemědělství a myslivosti – při respektování obvyklého měřítka a použití tradičních materiálů; neumisťovat tyto stavby do pohledově exponovaných míst
- Drobná opatření a stavby ve volné krajině, které by byly realizovány z důvodů zlepšování podmínek využití území pro účely rekreace a cestovního ruchu lze výjimečně připustit ve stávajících turistických cestách či cyklotrasách při respektování obvyklého měřítka a použití tradičních materiálů
- Zachovat – nesnižovat pozici (projev) tradičních dominant (kostelů) v zástavbě sídel i ve volné krajině; chránit památkově či historicky významné objekty
- Neobnovovat obytnou ani účelovou zástavbu (mimo dochovaného objektu) v místě zaniklého osídlení (Vysočany); a nezakládat nové sídelní útvary a samoty

MKR E.2 – Výškovice (pásmo B ochrany krajinného rázu)

Menší plošinaté k jihozápadu se svažující území (pramenná oblast Výškovického potoka) při jihovýchodní hranici CHKO. Téměř zcela odlesněné území využité jako pastviny působí velice kompaktním a harmonickým dojmem. Osídlení v současnosti reprezentuje zrekonstruovaný statek a zchátralá kaple na místě někdejší vsi Výškovice, vysídlené ve druhé polovině 20. století.

Podmínky ochrany KR a doporučení v MKR E.2:

- Zachovat historicky konstituovaný otevřený charakter prostoru; v rámci lesního hospodaření nezcelovat porosty a plošně nezalesňovat
- Udržet extenzivní využití území s travními porosty a mimolesní zelení
- Zachovat přírodě blízký charakter vodních toků, pramenišť, mokřadních a dalších cenných stanovišť
- Důsledně chránit pohledově exponované partie území, především terénní hrany (údolí) – horizonty či prostorové dominanty (elevace)
- Zabránit vzniku nových (negativních) krajinných dominant
- Nové polní a lesní cesty, pěšiny a stezky (a jejich obnovy) ve volné krajině řešit citlivým způsobem vzhledem k terénu, cenným biotopům a stávající zeleni; ve volné krajině preferovat nezpevněný povrch a provádět doprovodnou výsadbu stanovištně vhodných dřevin; nové cesty pro přístup ke stávajícím stavbám ve volné krajině řešit pouze v odůvodněných případech a citlivým způsobem (terénní úpravy, povrch, biotopy, doprovodné výsadby)
- Stavby a terénní úpravy vizuálně uplatnitelné v rámci krajinného rázu mimo intravilán sídel připustit jen výjimečně a pouze pro účely ochrany přírody, zemědělství a myslivosti – při respektování obvyklého měřítka a použití tradičních materiálů; neumisťovat tyto stavby do pohledově exponovaných míst

- Drobná opatření a stavby ve volné krajině, které by byly realizovány z důvodů zlepšování podmínek využití území pro účely rekreace a cestovního ruchu lze výjimečně připustit ve stávajících turistických cestách či cyklotrasách při respektování obvyklého měřítka a použití tradičních materiálů
- Neobnovovat obytnou ani účelovou zástavbu v místě zaniklého osídlení

MKR E.3 – Ovesné Kladruby (pásmo B ochrany krajinného rázu)

Ve větší míře odlesněná část CHKO rozkládající se při severní hranici Michalohorské vrchoviny. Naprostá většina mírně zvlněného k jihozápadu sklánějícího se území MKR je využita pastvinářsky, zalesněná jsou mělká pramenná údolí menších toků. Zemědělský charakter území zdůrazňuje ve volné krajině viditelný zemědělský areál na jihovýchodním okraji Ovesných Kladrub, lokalizovaný do jednoho z nejvyšších míst v MKR (cca 720 m n. m.). Výraznou tradiční dominantu představuje kostel sv. Vavřince v Ovesných Kladrubech, uplatňující se v četných krajinných scénériích. Ovesné Kladruby patří na území Slavkovského lesa k větším obcím, jsou zde dochovány cenné stavby lidové architektury. Na hranici CHKO se nachází Bezděrov čítající pouze několik domů. Při severní hranici MKR prochází železniční trať z Mar. Lázní do Karlových Varů.

Podmínky ochrany KR a doporučení v MKR E.3:

- Zachovat historicky konstituovaný otevřený charakter prostoru; v rámci lesního hospodaření nezcelovat porosty a plošně nezalesňovat
- Udržet extenzivní využití území s travními porosty a mimolesní zelení
- Zachovat přírodě blízký charakter vodních toků, pramenišť a mokřadních stanovišť
- Důsledně chránit pohledově exponované partie území, především terénní hrany (údolí) – horizonty či prostorové dominanty (elevace)
- Zabránit vzniku nových (negativních) krajinných dominant
- Nové polní a lesní cesty, pěšiny a stezky (a jejich obnovy) ve volné krajině řešit citlivým způsobem vzhledem k terénu, cenným biotopům a stávající zeleni; ve volné krajině preferovat nezpevněný povrch a provádět doprovodnou výsadbu stanovištně vhodných dřevin; nové cesty pro přístup ke stávajícím stavbám ve volné krajině řešit pouze v odůvodněných případech a citlivým způsobem (terénní úpravy, povrch, biotopy, doprovodné výsadby)
- Stavby a terénní úpravy vizuálně uplatnitelné v rámci krajinného rázu mimo intravilán sídel připustit jen výjimečně a pouze pro účely ochrany přírody, zemědělství a myslivosti – při respektování obvyklého měřítka a použití tradičních materiálů; neumisťovat tyto stavby do pohledově exponovaných míst
- Drobná opatření a stavby ve volné krajině, které by byly realizovány z důvodů zlepšování podmínek využití území pro účely rekreace a cestovního ruchu lze výjimečně připustit ve stávajících turistických cestách či cyklotrasách při respektování obvyklého měřítka a použití tradičních materiálů
- Zachovat – nesnižovat pozici (projev) dominanty kostela sv. Vavřince ve volné krajině; chránit památkově či historicky významné objekty v zástavbě Ovesných Kladrub

MKR E.4 – Vlkovice (pásmo A ochrany krajinného rázu)

Část území CHKO rozprostírající na horním toku Jilmového potoka, který protéká podél východní části MKR a přibírá zde několik menších přítoků. Údolí toku Jilmového potoka zde tvoří velmi cenné málo člověkem ovlivněné území. Kotlinový prostor je z větší části odlesněn, zeleň je tradičně

koncentrována podél toků, poměrně hojný je výskyt drobných remízů či skupin stromů. Ve větší části MKR se uplatňuje dominanta kostela sv. Vavřince v Ovesných Kladrubech a také rekreační objekt v Závišíně. Západní část MKR formuje zalesněná hrana – zlomový svah na okraji Tepelské vrchoviny. V MKR se nachází tři sídla – Vlkovice s dobře dochovaným okrouhlicovým půdorysem a se zachovalou zástavbou usedlostí na návsi, Martinov – rovněž s poměrně dochovanou strukturou zástavby a Milhostovem v severní části, který reprezentuje téměř výhradně rekreační sídlo. Několik samot se nachází také v údolí Jilmového potoka, mezi nimi také bývalý Rainův mlýn. Územím prochází železniční trať z Mar. Lázní do Karlových Varů. Při východní hranici MKR na soutoku Jilmového a Kladrubského potoka bylo vyhlášeno zvláště chráněné území – přírodní památka Milhostovské mofety. V jižní části MKR se nachází další vyhlášené chráněné území – přírodní památka Koňský pramen. Území v MKR je charakteristické výskytem pramenů kyselky.

Podmínky ochrany KR a doporučení v MKR E.4:

- Zachovat historicky konstituovaný převažující otevřený charakter prostoru; v rámci lesního hospodaření nezcelovat porosty a plošně nezalesňovat
- Udržet extenzivní využití území – zalesněné plochy a zemědělskou půdu s výraznou převahou zatravněných pozemků
- Zachovat členitou krajinnou strukturu s hojným výskytem mimolesní zeleně a členitými lesními okraji
- Důsledně chránit pohledově exponované partie území, především terénní hrany (údolí) – lesnaté horizonty (okrajový svah Tepelské vrchoviny) či prostorové dominanty (elevace)
- Zachovat přírodní anebo alespoň přírodě blízký charakter vodních toků, pramenišť, mokřadních a dalších cenných stanovišť
- Důsledně chránit pohledově exponované partie území, především terénní hrany (údolí) – lesnaté horizonty či prostorové dominanty (elevace)
- Zabránit vzniku nových (negativních) krajinných dominant
- Nové polní a lesní cesty, pěšiny a stezky (a jejich obnovy) ve volné krajině řešit citlivým způsobem vzhledem k terénu, cenným biotopům a stávající zeleni; ve volné krajině preferovat nezpevněný povrch a provádět doprovodnou výsadbu stanovištně vhodných dřevin; nové cesty pro přístup ke stávajícím stavbám ve volné krajině řešit pouze v odůvodněných případech a citlivým způsobem (terénní úpravy, povrch, biotopy, doprovodné výsadby)
- Stavby a terénní úpravy vizuálně uplatnitelné v rámci krajinného rázu mimo intravilán sídel připustit jen výjimečně a pouze pro účely ochrany přírody, zemědělství a myslivosti – při respektování obvyklého měřítka a použití tradičních materiálů; neumisťovat tyto stavby do pohledově exponovaných míst
- Drobná opatření a stavby ve volné krajině, které by byly realizovány z důvodů zlepšování podmínek využití území pro účely rekreace a cestovního ruchu lze výjimečně připustit ve stávajících turistických cestách či cyklotrasách při respektování obvyklého měřítka a použití tradičních materiálů

MKR F.1 – Rájov (pásmo B ochrany krajinného rázu)

Část území CHKO vyplňující prostor jihozápadního Tepelska. Západní hranici MKR tvoří zřetelný přechod mezi lesnatou centrální částí a zemědělsky využitou půdou (pastvinami) Tepelska. Pramenná oblast krátkých přítoků Teplé na horní toku s malými vodními nádržemi. Na východní hranici MKR se nachází výrazná terénní dominanta – Podhorní vrch (847,2 m n. m.), jejíž svahy jsou oproti větší plošinaté části MKR zalesněné, na jejich severním okraji vývěr kyselky. Územím prochází historická

trasa – dnes silnice (II/230) mezi Mariánskými Lázněmi a Bečovem nad Teplou. V MKR se nacházejí dvě sídla – Rájov s kostelem a v jižní části Zádub-Závišín tvořený dvěma blízkými zastavěnými enklávami. Sídla se vyznačují vznikem na půdorysu okrouhlice. V Závišíně stojí v exponovaném svahu měřítkově i architektonicky vybočující rekreační objekt, vytvářející negativní dominantu se značným vizuálním dosahem. Od jihozápadu k severovýchodu MKR protíná vedení vysokého napětí (110 kV).

Podmínky ochrany KR a doporučení v MKR F.1:

- Zachovat historicky konstituovaný převažující otevřený charakter prostoru; v rámci lesního hospodaření nezcelovat porosty a plošně nezalesňovat
- Udržet extenzivní využití území – zemědělskou půdu s převahou zatravněných pozemků a zalesněné plochy (svahy Podhorního vrchu)
- Zachovat přírodě blízký charakter vodních toků, pramenišť, mokřadních a dalších cenných stanovišť
- Důsledně chránit pohledově exponované partie území, především terénní hrany (údolí) – lesnaté horizonty či prostorové dominanty (elevace)
- Zabránit vzniku nových (negativních) krajinných dominant
- Nové polní a lesní cesty, pěšiny a stezky (a jejich obnovy) ve volné krajině řešit citlivým způsobem vzhledem k terénu, cenným biotopům a stávající zeleni; ve volné krajině preferovat nezpevněný povrch a provádět doprovodnou výsadbu stanovištně vhodných dřevin; nové cesty pro přístup ke stávajícím stavbám ve volné krajině řešit pouze v odůvodněných případech a citlivým způsobem (terénní úpravy, povrch, biotopy, doprovodné výsadby)
- Stavby a terénní úpravy vizuálně uplatnitelné v rámci krajinného rázu mimo intravilán sídel připustit jen výjimečně a pouze pro účely ochrany přírody, zemědělství a myslivosti – při respektování obvyklého měřítka a použití tradičních materiálů; neumisťovat tyto stavby do pohledově exponovaných míst
- Drobná opatření a stavby ve volné krajině, které by byly realizovány z důvodů zlepšování podmínek využití území pro účely rekreace a cestovního ruchu lze výjimečně připustit ve stávajících turistických cestách či cyklotrasách při respektování obvyklého měřítka a použití tradičních materiálů
- Neumisťovat nové nadzemní trasy elektrovedů; preferovat vůči krajině šetrnější alternativy (se slabším vizuálním projevem oproti současnosti); neznásobovat vedení

MKR F.2 – Podhora (pásmo B ochrany krajinného rázu)

Ve větší míře plošinatá část území při jihovýchodní hranici CHKO, nad kterou vystupuje výrazná dominanta sopečného Podhorního vrchu (847,2 m n. m.), nejvyšší bod celé Tepelské vrchoviny. Území má lesozemědělský charakter, k čemuž přistupuje významná vodní plocha – vodní nádrž Podhora na toku Teplé. Hojná je zde rozptýlená zeleň. Osídlení reprezentují pro Tepelsko charakteristická (v současnosti) menší sídla založená při slovanské kolonizaci, postavená často na půdorysu okrouhlice – Mrázov na hranici CHKO, v severní části pak Horní Kramolín a Služetín. Vrcholová část Podhorního vrchu má status zvláště chráněného území – přírodní rezervace, na jeho severovýchodní úpatí u toku Teplé byla vyhlášena přírodní památka Sirňák, v její blízkosti přírodní památka Čertkus, při jižní hranici se pak nachází přírodní památka Podhorní slatě. Území v MKR je charakteristické výskytem pramenů kyselky a také drobných vodních ploch ve velmi hojném počtu. Jižní částí MKR prochází železniční trať z Mar. Lázní do Karlových Varů.

Podmínky ochrany KR a doporučení v MKR F.2:

- Zachovat historicky konstituovaný z velké části otevřený charakter prostoru; v rámci lesního hospodaření nezcelovat porosty a plošně nezalesňovat
- Udržet extenzivní využití území – zalesněné plochy a zemědělskou půdu s výraznou převahou zatravněných pozemků
- Zachovat členitou krajinnou strukturu se značným rozsahem lesní půdy, členitými lesními okraji a výskytem mimolesní zeleně
- Zachovat přírodní anebo alespoň přírodě blízký charakter vodních toků, pramenišť, mokřadních a dalších cenných stanovišť
- Důsledně chránit pohledově exponované partie území, především terénní hrany (údolí) – horizonty či prostorové dominanty (elevace)
- Zabránit vzniku nových (negativních) krajinných dominant
- Nové polní a lesní cesty, pěšiny a stezky (a jejich obnovy) ve volné krajině řešit citlivým způsobem vzhledem k terénu, cenným biotopům a stávající zeleni; ve volné krajině preferovat nezpevněný povrch a provádět doprovodnou výsadbu stanovištně vhodných dřevin; nové cesty pro přístup ke stávajícím stavbám ve volné krajině řešit pouze v odůvodněných případech a citlivým způsobem (terénní úpravy, povrch, biotopy, doprovodné výsadby)
- Stavby a terénní úpravy vizuálně uplatnitelné v rámci krajinného rázu mimo intravilán sídel připustit jen výjimečně a pouze pro účely ochrany přírody, zemědělství a myslivosti – při respektování obvyklého měřítka a použití tradičních materiálů; neumisťovat tyto stavby do pohledově exponovaných míst
- Drobná opatření a stavby ve volné krajině, které by byly realizovány z důvodů zlepšování podmínek využití území pro účely rekreace a cestovního ruchu lze výjimečně připustit ve stávajících turistických cestách či cyklotrasách při respektování obvyklého měřítka a použití tradičních materiálů

MKR F.3 – Sítiny (pásmo C ochrany krajinného rázu)

Plošinaté či mírně zvlněné území na západním okraji Tepelska. Naprostá většina území MKR je historicky odlesněná, lesní porost se omezuje na několik remízů a doprovodů podél vodotečí, které zde vytvářejí spíše mělká údolí – Pramenský potok a Luční potok. Pramenná oblast kratších přítoků Teplé s výskytem minerálních pramenů. V severozápadní části MKR stojí ves Sítiny, zachovala obec na ulicovém půdorysu s dochovanými stavbami lidové architektury a také zemědělským objektem na okraji sídla, jenž se vizuálně uplatňuje v širším okolí. V jihovýchodní části se nachází menší udržovaná ves Číhaná s dobře dochovaným půdorysem okrouhlice a hodnotnými objekty lidové architektury. Silnice mezi Mariánskými Lázněmi a Bečovem nad Teplou dělí MKR na dvě části – zde tvoří výraznou umělou osu. V MKR se vyskytují ve velice hojné míře objekty drobné sakrální architektury. Severovýchodní část MKR protíná vedení vysokého napětí (220 kV), východní částí prochází další vedení vysokého napětí (110 kV).

Podmínky ochrany KR a doporučení v MKR F.3:

- Zachovat historicky konstituovaný otevřený charakter prostoru; v rámci lesního hospodaření nezcelovat porosty a plošně nezalesňovat
- Udržet extenzivní využití území – zemědělskou půdu s převahou zatravněných pozemků a zalesněné plochy

- Zachovat přírodní nebo alespoň přírodě blízký charakter vodních toků, pramenišť, mokřadních a dalších cenných stanovišť
- Důsledně chránit pohledově exponované partie území, především terénní hrany (údolí) – horizonty či prostorové dominanty (elevace)
- Zabránit vzniku nových (negativních) krajinných dominant
- Nové polní a lesní cesty, pěšiny a stezky (a jejich obnovy) ve volné krajině řešit citlivým způsobem vzhledem k terénu, cenným biotopům a stávající zeleni; ve volné krajině preferovat nezpevněný povrch a provádět doprovodnou výsadbu stanovištně vhodných dřevin; nové cesty pro přístup ke stávajícím stavbám ve volné krajině řešit pouze v odůvodněných případech a citlivým způsobem (terénní úpravy, povrch, biotopy, doprovodné výsadby)
- Stavby a terénní úpravy vizuálně uplatnitelné v rámci krajinného rázu mimo intravilán sídel připustit jen výjimečně a pouze pro účely ochrany přírody, zemědělství a myslivosti – při respektování obvyklého měřítka a použití tradičních materiálů; neumisťovat tyto stavby do pohledově exponovaných míst
- Drobná opatření a stavby ve volné krajině, které by byly realizovány z důvodů zlepšování podmínek využití území pro účely rekreace a cestovního ruchu lze výjimečně připustit ve stávajících turistických cestách či cyklotrasách při respektování obvyklého měřítka a použití tradičních materiálů
- Chránit památkově či historicky významné objekty v zástavbě sídel i ve volné krajině
- Realizovat výsadby krycí zeleně v okolí zemědělského provozu na východním okraji Sítin
- Neumisťovat nové nadzemní trasy elektrovedů; preferovat vůči krajině šetrnější alternativy (se slabším vizuálním projevem oproti současnosti); neznásobovat vedení

MKR F.4 – Teplá (pásmo B ochrany krajinného rázu)

Část území rozkládající se podél toku Teplé, která zde protéká méně zahloubeným údolím než na dolním a středním toku, při jihovýchodní hranici CHKO. V převážně odlesněném území s poměrně hojnou rozptýlenou zelení tvoří tok Teplé zřetelnou přirozenou osu. Území v MKR je charakteristické výskytem pramenů kyselek. Četný je rovněž výskyt menších rybníků na drobných přítocích Teplé, Na hranici CHKO se nachází město Teplá s nedalekým klášterem, který sehrál velmi důležitou roli při osídlování široké oblasti. Kostel sv. Jiljí na návrší v centru Teplé s historickou zástavbou představuje jeden z nejtýpějších prvků osídlení na území celého Slavkovského lesa. Historická část města je vyhlášena jako městská památková zóna. Samotný kostel se uplatňuje ve výhledech ze širokého okolí. V MKR je přítomno větší počet většinou menších sídel s charakteristickou okrouhlicí. Nad levým břehem stojí Jankovice, Hoštěc, Babice či Popovice – jediná vesnická památková zóna na území CHKO s celkově dochovanou urbanistickou strukturou i charakterem zástavby. Na pravém břehu jsou Rankovice a Poutnov. Jižně od Rankovic lze nalézt Ringval – kruhové hradiště pocházející ze středověku. V blízkosti Teplé se také nachází Nová Farma, sídlo vzniklé v druhé polovině 20. století bez vazby na tradiční charakter či formu zástavby v území, výrazná negativní dominanta v území. Údolím Teplé prochází železniční trať z Mar. Lázní do Karlových Varů. Území protíná vedení vysokého napětí (220 kV) od severozápadu k jihovýchodu. Do severní části MKR zasahuje přírodní rezervace Údolí Teplé.

Podmínky ochrany KR a doporučení v MKR F.4:

- Zachovat historicky konstituovaný převažující otevřený charakter prostoru; v rámci lesního hospodaření nezcelovat porosty a plošně nezalesňovat

- Udržet extenzivní využití území – zemědělskou půdu s převahou zatravněných pozemků a zalesněné plochy
- Zachovat členitou krajinnou strukturu s hojným výskytem mimolesní zeleně a členitými lesními okraji – v dílčích částech území
- Zachovat přírodní anebo alespoň přírodě blízký charakter vodních toků, pramenišť, mokřadních a dalších cenných stanovišť
- Důsledně chránit pohledově exponované partie území, především terénní hrany (údolí) – horizonty či prostorové dominanty (elevace)
- Zabránit vzniku nových (negativních) krajinných dominant
- Nové polní a lesní cesty, pěšiny a stezky (a jejich obnovy) ve volné krajině řešit citlivým způsobem vzhledem k terénu, cenným biotopům a stávající zeleni; ve volné krajině preferovat nezpevněný povrch a provádět doprovodnou výsadbu stanovištně vhodných dřevin; nové cesty pro přístup ke stávajícím stavbám ve volné krajině řešit pouze v odůvodněných případech a citlivým způsobem (terénní úpravy, povrch, biotopy, doprovodné výsadby)
- Stavby a terénní úpravy vizuálně uplatnitelné v rámci krajinného rázu mimo intravilán sídel připustit jen výjimečně a pouze pro účely ochrany přírody, zemědělství a myslivosti – při respektování obvyklého měřítka a použití tradičních materiálů; neumisťovat tyto stavby do pohledově exponovaných míst
- Drobná opatření a stavby ve volné krajině, které by byly realizovány z důvodů zlepšování podmínek využití území pro účely rekreace a cestovního ruchu lze výjimečně připustit ve stávajících turistických cestách či cyklotrasách při respektování obvyklého měřítka a použití tradičních materiálů
- Zachovat – nesnižovat pozici (projev) dominanty kostela sv. Jiljí a veduty historické části města Teplá ve volné krajině; chránit další památkově či historicky významné objekty
- Nerozšiřovat koridor trasy vedení vysokého napětí
- Kultivovat zástavbu sídla Nová Farma – odstranit zdevastovaný výrobní areál

MKR F.5 – Mnichov (pásmo C ochrany krajinného rázu)

Část území CHKO v severozápadní části Tepelska na přechodu do centrální části a údolí Teplé na Bečovsku (Bečovské vrchoviny). Pramenná oblast kratších přítoků Teplé. V téměř odlesněné enklávě zaujímá významnou pozici (i historicky) obec Mnichov, kdysi důležité obchodní centrum se statusem města. V širokých výhledech se uplatňuje mnichovský kostel sv. Petra a Pavla. Jeho pozici bohužel snižují zchátralý zemědělský areál umístěný na sv. okraji sídla a z východních směrů se společně s kostelem uplatňuje stáčírna minerálních vod. Ve východní části MKR se nachází Bohuslav, menší velmi nenápadné sídlo s několika staveními. V MKR se vyskytují ve velice hojné míře objekty drobné sakrální architektury. Západně od Mnichova je trasováno vedení vysokého napětí (220 kV), ve východní části MKR prochází další vedení vysokého napětí (110 kV).

Podmínky ochrany KR a doporučení v MKR F.5:

- Zachovat historicky konstituovaný otevřený charakter prostoru; v rámci lesního hospodaření nezcelovat porosty a plošně nezalesňovat
- Udržet extenzivní využití území – zemědělskou půdu s převahou zatravněných pozemků
- Zachovat přírodní anebo minimálně přírodě blízký charakter vodních toků, pramenišť, mokřadních a dalších cenných stanovišť

- Důsledně chránit pohledově exponované partie území, především terénní hrany (údolí) – horizonty či prostorové dominanty (elevace)
- Zabránit vzniku nových (negativních) krajinných dominant
- Nové polní a lesní cesty, pěšiny a stezky (a jejich obnovy) ve volné krajině řešit citlivým způsobem vzhledem k terénu, cenným biotopům a stávající zeleni; ve volné krajině preferovat nezpevněný povrch a provádět doprovodnou výsadbu stanovištně vhodných dřevin; nové cesty pro přístup ke stávajícím stavbám ve volné krajině řešit pouze v odůvodněných případech a citlivým způsobem (terénní úpravy, povrch, biotopy, doprovodné výsadby)
- Stavby a terénní úpravy vizuálně uplatnitelné v rámci krajinného rázu mimo intravilán sídel připustit jen výjimečně a pouze pro účely ochrany přírody, zemědělství a myslivosti – při respektování obvyklého měřítka a použití tradičních materiálů; neumisťovat tyto stavby do pohledově exponovaných míst
- Drobná opatření a stavby ve volné krajině, které by byly realizovány z důvodů zlepšování podmínek využití území pro účely rekreace a cestovního ruchu lze výjimečně připustit ve stávajících turistických cestách či cyklotrasách při respektování obvyklého měřítka a použití tradičních materiálů
- Zachovat – nesnižovat pozici (projev) dominanty kostela sv. Petra a Pavla v zástavbě sídla i ve volné krajině; chránit další památkově či historicky významné objekty
- Posílit vegetační složku – krycí zeleň v okolí výrobních provozů (stáčírna, zemědělský areál na západním okraji Mnichova)
- Neumisťovat nové nadzemní trasy elektrovedů; preferovat vůči krajině šetrnější alternativy (se slabším vizuálním projevem oproti současnosti); neznásobovat vedení

MKR F.6 – Tisovský vrch (pásmo B ochrany krajinného rázu)

Převážně odlesněné území při jihovýchodní či výhodní hranici CHKO. Souvislý lesní porost zasahuje pouze do jihovýchodní části MKR, jinak se omezuje pouze na několik remízů. Ze severu je území ohraničeno výrazným údolím (terénní hranou) Otročínského potoka. Do něj a Teplé se vlévají zde pramenící krátké toky s menšími rybníky. Nad ním se při severním okraji nachází Tisovský vrch, lokální dominanta v území, která poskytuje široké výhledy na jižní a západní část CHKO. Osídlení zde reprezentují menší ves Tisová situovaná pod Tisovským vrchem, která se však nejsilněji vizuálně uplatňuje přes údolí Otročínského potoka. Na hranici CHKO se nachází Otročín, jedna z větších obcí ve Slavkovském lese. Dominantou obce je kostel sv. Michaela Archanděla, který se rovněž uplatňuje do dálkových pohledů – především pak přes údolí Otročínského potoka. Při jižní hranici MKR se ve volné krajině nachází starý židovský hřbitov. V blízkosti Tisové prochází vedení vysokého napětí (110 kV). Do západní části MKR zasahuje přírodní rezervace Údolí Teplé.

Podmínky ochrany KR a doporučení v MKR F.6:

- Zachovat historicky konstituovaný převažující otevřený charakter prostoru; v rámci lesního hospodaření nezcelovat porosty a plošně nezalesňovat
- Udržet extenzivní využití území – zemědělskou půdu s výraznou převahou zatravněných pozemků a zalesněné plochy
- Zachovat přírodní či minimálně přírodě blízký charakter vodních toků, pramenišť, mokřadních a dalších cenných stanovišť
- Důsledně chránit pohledově exponované partie území, především terénní hrany (údolí) – lesnaté horizonty či prostorové dominanty (elevace)

- Zabránit vzniku nových (negativních) krajinných dominant
- Nové polní a lesní cesty, pěšiny a stezky (a jejich obnovy) ve volné krajině řešit citlivým způsobem vzhledem k terénu, cenným biotopům a stávající zeleni; ve volné krajině preferovat nezpěvněný povrch a provádět doprovodnou výsadbu stanovištně vhodných dřevin; nové cesty pro přístup ke stávajícím stavbám ve volné krajině řešit pouze v odůvodněných případech a citlivým způsobem (terénní úpravy, povrch, biotopy, doprovodné výsadby)
- Stavby a terénní úpravy vizuálně uplatnitelné v rámci krajinného rázu mimo intravilán sídel připustit jen výjimečně a pouze pro účely ochrany přírody, zemědělství a myslivosti – při respektování obvyklého měřítka a použití tradičních materiálů; neumisťovat tyto stavby do pohledově exponovaných míst
- Drobná opatření a stavby ve volné krajině, které by byly realizovány z důvodů zlepšování podmínek využití území pro účely rekreace a cestovního ruchu lze výjimečně připustit ve stávajících turistických cestách či cyklotrasách při respektování obvyklého měřítka a použití tradičních materiálů
- Zachovat – nesnižovat pozici (projev) dominanty kostela sv. Michaela Archanděla v zástavbě sídla i ve volné krajině; chránit další památkově či historicky významné objekty
- Vyloučit jakékoliv rušivé zásahy v místě piety starého židovského hřbitova
- Neumisťovat nové nadzemní trasy elektrovedů; preferovat vůči krajině šetrnější alternativy (se slabším vizuálním projevem oproti současnosti); neznásobovat vedení

MKR G.1 – Pramenský potok (*pásmo A ochrany krajinného rázu*)

Nejnižší část údolí Pramenského potoka před soutokem s Teplou. Nižší více svažitě partie místy skalnatého údolí horizontálně členitého toku jsou zalesněny, polohy výše v údolí pokrývají pastviny. Dříve byl rozsah lesních porostů nižší. Území není osídleno. Údolím prochází silnice II/230. U křižovatky cest stojí kaple. Svým západním výběžkem zasahuje do MKR zvláště chráněné území – přírodní rezervace Údolí Teplé.

Podmínky ochrany KR a doporučení v MKR G.1:

- Zachovat přírodní či přírodě blízký charakter prostoru se zalesněním svažitých partií
- Udržet extenzivní využití území ve vyšších (méně svažitých) polohách údolí – zemědělskou půdu s výraznou převahou zatravněných pozemků
- Zachovat přírodní charakter vodních toků, pramenišť, mokřadních a dalších cenných stanovišť
- Důsledně chránit pohledově exponované partie území, především terénní hrany (údolí) – horizonty či prostorové dominanty (elevace)
- Zabránit vzniku nových (negativních) krajinných dominant
- Nové polní a lesní cesty, pěšiny a stezky (a jejich obnovy) ve volné krajině řešit citlivým způsobem vzhledem k terénu, cenným biotopům a stávající zeleni; ve volné krajině preferovat nezpěvněný povrch a provádět doprovodnou výsadbu stanovištně vhodných dřevin; nové cesty pro přístup ke stávajícím stavbám ve volné krajině řešit pouze v odůvodněných případech a citlivým způsobem (terénní úpravy, povrch, biotopy, doprovodné výsadby)
- Stavby a terénní úpravy vizuálně uplatnitelné v rámci krajinného rázu mimo intravilán sídel připustit jen výjimečně a pouze pro účely ochrany přírody, zemědělství a myslivosti – při respektování obvyklého měřítka a použití tradičních materiálů; neumisťovat tyto stavby do pohledově exponovaných míst

- Drobná opatření a stavby ve volné krajině, které by byly realizovány z důvodů zlepšování podmínek využití území pro účely rekreace a cestovního ruchu lze výjimečně připustit ve stávajících turistických cestách či cyklotrasách při respektování obvyklého měřítka a použití tradičních materiálů
- Chránit památkově či historicky významné objekty

MKR G.2 – Louka (*pásmo B ochrany krajinného rázu*)

Převážně odlesněná výše položená část území nacházející se mezi levostrannými přítoky Teplé – Pramenského potoka na jihu a Novoveského potoka na severu. Z vysoko položených odlesněných partií se nabízejí široké výhledy především do jižních či východních směrů. Osídlení v MKR reprezentuje ves Louka, která se připomíná v dálkových pohledech díky areálu zemědělské velkovýroby lokalizovaném ve vizuálně exponovaném odlesněném prostoru nad údolím Pramenského potoka. Severní část MKR protíná vedení vysokého napětí (110 kV) – přes nejvyšší vrch Strážný (751 m n. m.).

Podmínky ochrany KR a doporučení v MKR G.2:

- Zachovat historicky konstituovaný převažující otevřený charakter prostoru; v rámci lesního hospodaření nezcelovat porosty a plošně nezalesňovat
- Udržet extenzivní využití území – zemědělskou půdu s výraznou převahou zatravněných pozemků a zalesněné plochy
- Zachovat přírodní charakter vodních toků, pramenišť a mokřadních stanovišť
- Důsledně chránit pohledově exponované partie území, především terénní hrany (údolí) – lesnaté horizonty či prostorové dominanty (elevace)
- Zabránit vzniku nových (negativních) krajinných dominant
- Nové polní a lesní cesty, pěšiny a stezky (a jejich obnovy) ve volné krajině řešit citlivým způsobem vzhledem k terénu, cenným biotopům a stávající zeleni; ve volné krajině preferovat nezpěvněný povrch a provádět doprovodnou výsadbu stanovištně vhodných dřevin; nové cesty pro přístup ke stávajícím stavbám ve volné krajině řešit pouze v odůvodněných případech a citlivým způsobem (terénní úpravy, povrch, biotopy, doprovodné výsadby)
- Stavby a terénní úpravy vizuálně uplatnitelné v rámci krajinného rázu mimo intravilán sídel připustit jen výjimečně a pouze pro účely ochrany přírody, zemědělství a myslivosti – při respektování obvyklého měřítka a použití tradičních materiálů; neumisťovat tyto stavby do pohledově exponovaných míst
- Drobná opatření a stavby ve volné krajině, které by byly realizovány z důvodů zlepšování podmínek využití území pro účely rekreace a cestovního ruchu lze výjimečně připustit ve stávajících turistických cestách či cyklotrasách při respektování obvyklého měřítka a použití tradičních materiálů
- Posílit vegetační složku – krycí zeleň v okolí zemědělského areálu na jihozápadním okraji Mnichova)
- Neumisťovat nové nadzemní trasy elektrovedů; preferovat vůči krajině šetrnější alternativy (se slabším vizuálním projevem oproti současnosti); neznásobovat vedení

MKR G.3 – Soutok Teplé a Otročínského potoka (*pásmo A ochrany krajinného rázu*)

Přírodně i vizuálně velmi cenné převážně zalesněné území na soutoku Teplé a Otročínského potoka. Především tok Teplé s velmi horizontálně členitým profilem zde vytváří esteticky velmi hodnotný skalnatý (kaňonovitý) prostor. K tomuto přispívají rovněž odlesněné partie v údolní nivě, v kterých se

místa (jižní část) vyskytuje solitérní zástavba. Údolím řeky prochází silnice mezi Mariánskými Lázněmi a Bečovem a také železnice, která využívá téměř celé údolí toku v rámci CHKO pod městem Teplou. Značná část toku Teplé nad soutokem s Otročínským potokem byla vyhlášena zvláště chráněným územím – přírodní rezervací Údolí Teplé. V severní části údolí přetíná vedení vysokého napětí (110 kV).

Podmínky ochrany KR a doporučení v MKR G.3:

- Zachovat převažující zalesnění prostoru Nevytvářet široké průseky v porostech narušující hrany údolí.
- Udržet odlesněný charakter nivy při toku Teplé
- Zachovat přírodní charakter vodních toků, pramenišť, mokřadních a dalších cenných stanovišť
- Důsledně chránit pohledově exponované partie území, především terénní hrany (údolí) – lesnaté horizonty či prostorové dominanty (elevace)
- Zabránit vzniku nových (negativních) krajinných dominant
- Nové polní a lesní cesty, pěšiny a stezky (a jejich obnovy) ve volné krajině řešit citlivým způsobem vzhledem k terénu, cenným biotopům a stávající zeleni; ve volné krajině preferovat nezpevněný povrch a provádět doprovodnou výsadbu stanovištně vhodných dřevin; nové cesty pro přístup ke stávajícím stavbám ve volné krajině řešit pouze v odůvodněných případech a citlivým způsobem (terénní úpravy, povrch, biotopy, doprovodné výsadby)
- Stavby a terénní úpravy vizuálně uplatnitelné v rámci krajinného rázu mimo intravilán sídel připustit jen výjimečně a pouze pro účely ochrany přírody, zemědělství a myslivosti – při respektování obvyklého měřítka a použití tradičních materiálů; neumísťovat tyto stavby do pohledově exponovaných míst
- Drobná opatření a stavby ve volné krajině, které by byly realizovány z důvodů zlepšování podmínek využití území pro účely rekreace a cestovního ruchu lze výjimečně připustit ve stávajících turistických cestách či cyklotrasách při respektování obvyklého měřítka a použití tradičních materiálů
- Nerozšiřovat stávající obytnou zástavbu (údolní partie) a neumísťovat tyto stavby do pohledově exponovaných míst v MKR nové solitérní stavby
- Při modernizaci a opravách infrastruktury železnice a silnice respektovat cenné znaky a hodnoty v údolí
- Neumisťovat nové nadzemní trasy elektrovedení; preferovat vůči krajině šetrnější alternativy (se slabším vizuálním projevem oproti současnosti); neznásobovat vedení

MKR G.4 – Údolí Otročínského potoka (pásmo A ochrany krajinného rázu)

Úzká údolní sníženina protékaná Otročínským potokem mezi východní hranicí CHKO a jeho soutokem s Teplou. Větší část území je zalesněna. Údolím prochází železniční trať ze Žlutic do Bečova nad Teplou. MKR protínají dvě vedení vysokého napětí jdoucí po severních svazích i napříč údolím, jež ve východní části MKR vedou paralelně. Osídlení reprezentuje menší ves Brť na hranici CHKO.

Podmínky ochrany KR a doporučení v MKR G.4:

- Udržet extenzivní využití území – zalesněné plochy a zemědělskou půdu s výraznou převahou zatravněných pozemků
- Zachovat členitou krajinnou strukturu se značným rozsahem lesní půdy, členitými lesními okraji a výskytem mimolesní zeleně

- Zachovat přírodní charakter vodních toků, pramenišť a mokřadních stanovišť
- Důsledně chránit pohledově exponované partie území, především terénní hrany (údolí) – lesnaté horizonty či prostorové dominanty (elevace)
- Zabránit vzniku nových (negativních) krajinných dominant
- Nové polní a lesní cesty, pěšiny a stezky (a jejich obnovy) ve volné krajině řešit citlivým způsobem vzhledem k terénu, cenným biotopům a stávající zeleni; ve volné krajině preferovat nezpevněný povrch a provádět doprovodnou výsadbu stanovištně vhodných dřevin; nové cesty pro přístup ke stávajícím stavbám ve volné krajině řešit pouze v odůvodněných případech a citlivým způsobem (terénní úpravy, povrch, biotopy, doprovodné výsadby)
- Stavby a terénní úpravy vizuálně uplatnitelné v rámci krajinného rázu mimo intravilán sídel připustit jen výjimečně a pouze pro účely ochrany přírody, zemědělství a myslivosti – při respektování obvyklého měřítka a použití tradičních materiálů; neumísťovat tyto stavby do pohledově exponovaných míst
- Drobná opatření a stavby ve volné krajině, které by byly realizovány z důvodů zlepšování podmínek využití území pro účely rekreace a cestovního ruchu lze výjimečně připustit ve stávajících turistických cestách či cyklotrasách při respektování obvyklého měřítka a použití tradičních materiálů
- Neumisťovat nové nadzemní trasy elektrovedení; preferovat vůči krajině šetrnější alternativy (se slabším vizuálním projevem oproti současnosti); neznásobovat vedení

MKR G.5 – Nová Ves (pásmo B ochrany krajinného rázu)

Výše položená část území ze severu ohraničená údolím Sádky. Území je odvodňováno Novoveským potokem, který v jihovýchodní části MKR protéká sevřeným údolím. Větší část území je však odlesněná, tvořená pastvinami a členěná hojnými vegetačními prvky – rozptýlenou i linií zelení (reliktů bývalých mezi či doprovodů při komunikaci od Bečova nad Teplou do Nové Vsi). V okolí Nové Vsi je pár rybníků o větší ploše (na poměry oblasti). Výše položené odlesněné partie umožňují atraktivní dálkové výhledy přes údolí Teplé. Osídlení v MKR reprezentuje Nová Ves – sídlo značně poznamenané poválečným vývojem, s rozlehlým areálem zemědělské velkovýroby a vícepodlažní panelovou zástavbou v centrální části. U cesty z Nové Vsi do Bečova nad Teplou stojí Starý Dvůr, kde se nachází opuštěný historický statek výrazného měřítka. Při východním okraji Nové Vsi je trasováno vedení vysokého napětí (110 kV).

Podmínky ochrany KR a doporučení v MKR G.5:

- Zachovat historicky konstituovaný převažující otevřený charakter prostoru; v rámci lesního hospodaření nezcelovat porosty a plošně nezalesňovat
- Udržet extenzivní využití území – zemědělskou půdu s převahou zatravněných pozemků a zalesněné plochy (údolní svahy)
- Vyloučit negativní zásahy do krajinnotvorné mimolesní zeleně, především doprovodů cest
- Zachovat přírodní nebo minimálně přírodě blízký charakter vodních toků, pramenišť a mokřadních stanovišť
- Důsledně chránit pohledově exponované partie území, především terénní hrany (údolí) – lesnaté horizonty či prostorové dominanty (elevace)
- Zabránit vzniku nových (negativních) krajinných dominant
- Uchovat historický fenomén – Dlouhou stoku ve stávající podobě

- Nové polní a lesní cesty, pěšiny a stezky (a jejich obnovy) ve volné krajině řešit citlivým způsobem vzhledem k terénu, cenným biotopům a stávající zeleni; ve volné krajině preferovat nezpevněný povrch a provádět doprovodnou výsadbu stanovištně vhodných dřevin; nové cesty pro přístup ke stávajícím stavbám ve volné krajině řešit pouze v odůvodněných případech a citlivým způsobem (terénní úpravy, povrch, biotopy, doprovodné výsadby)
- Stavby a terénní úpravy vizuálně uplatnitelné v rámci krajinného rázu mimo intravilán sídel připustit jen výjimečně a pouze pro účely ochrany přírody, zemědělství a myslivosti – při respektování obvyklého měřítka a použití tradičních materiálů; neumisťovat tyto stavby do pohledově exponovaných míst
- Drobná opatření a stavby ve volné krajině, které by byly realizovány z důvodů zlepšování podmínek využití území pro účely rekreace a cestovního ruchu lze výjimečně připustit ve stávajících turistických cestách či cyklotrasách při respektování obvyklého měřítka a použití tradičních materiálů
- Posílit vegetační složku – krycí zeleň při severovýchodní hranici zemědělského areálu v Nové Vsi
- Neumisťovat nové nadzemní trasy elektrovodů; preferovat vůči krajině šetrnější alternativy (se slabším vizuálním projevem oproti současnosti); neznásobovat vedení

MKR G.6 – Údolí Sádky (pásmo A ochrany krajinného rázu)

Výrazná hluboká a užší v převážné míře zalesněná údolní sníženina levostranného přítoku Teplé – Sádky či Dolského potoka. Ve východní části MKR se nachází ves Dolní Hluboká, sídlo zřetelně predisponované pozici podél toku v sevřeném údolí. Východní část v okolí sídla je zčásti odlesněna, přesto i tak představuje velmi uzavřený prostor vymezený výraznými zalesněnými horizonty. Dříve zde bylo zalesnění nižší, především ve východní části. Severní lesnatou částí protéká Dlouhá stoka. Údolí přetíná v severojižním směru vedení vysokého napětí (110 kV).

Podmínky ochrany KR a doporučení v MKR G.6:

- Udržet extenzivní využití území – zalesněné plochy a zemědělskou půdu s výraznou převahou zatravněných pozemků; respektovat mozaiku teras, mezi a trvalých travních porostů; nesnižovat tuto mozaiku scelováním lesních porostů a jejich okrajů ani neprovádět odstraňování mezi a významných prvků dřevin na svazích.
- Zachovat přírodní charakter vodních toků a přirozeného doprovodu dřevin, pramenišť a mokřadních stanovišť
- Důsledně chránit pohledově exponované partie území, především terénní hrany (údolí) – lesnaté horizonty či prostorové dominanty (elevace)
- Zabránit vzniku nových (negativních) krajinných dominant a současné objekty s rušivým vlivem (objekty zemědělské velkovýroby) eliminovat vhodnými opatřeními (odstranění ruin původních objektů; výsadby izolační zeleně v hlavních pohledových osách atp.)
- Uchovat historický fenomén – Dlouhou stoku ve stávající podobě
- Nerozšiřovat obytnou výstavbu mimo konsolidované sídlo Dolní Hluboké + neobnovovat zaniklé sídlo ani solitérní stavby v rámci Horní Hluboké.
- Nové polní a lesní cesty, pěšiny a stezky (a jejich obnovy) ve volné krajině řešit citlivým způsobem vzhledem k terénu, cenným biotopům a stávající zeleni; ve volné krajině preferovat nezpevněný povrch a provádět doprovodnou výsadbu stanovištně vhodných dřevin; nové cesty pro přístup ke stávajícím stavbám ve volné krajině řešit pouze v odůvodněných případech a citlivým způsobem (terénní úpravy, povrch, biotopy, doprovodné výsadby)

- Stavby a terénní úpravy vizuálně uplatnitelné v rámci krajinného rázu mimo intravilán sídel připustit jen výjimečně a pouze pro účely ochrany přírody, zemědělství a myslivosti – při respektování obvyklého měřítka a použití tradičních materiálů; neumisťovat tyto stavby do pohledově exponovaných míst
- Drobná opatření a stavby ve volné krajině, které by byly realizovány z důvodů zlepšování podmínek využití území pro účely rekreace a cestovního ruchu lze výjimečně připustit ve stávajících turistických cestách či cyklotrasách při respektování obvyklého měřítka a použití tradičních materiálů
- Neumisťovat nové nadzemní trasy elektrovodů; preferovat vůči krajině šetrnější alternativy (se slabším vizuálním projevem oproti současnosti); neznásobovat vedení

MKR G.7 – Bečov nad Teplou (pásmo A ochrany krajinného rázu)

Část hlubokého převážně (dříve méně) zalesněného kaňonovitého údolí Teplé (s partiemi odlesněné nivy) společně s přítokem Bečovského potoka (malé rybníky). MKR je zřetelně ohraničeno zalesněnými horizonty. Blízko soutoku uvedených toků vzniklo historicky významné město Bečov nad Teplou, dnes chráněné městskou památkovou zónou. Památkově hodnotné dominanty města – hrad, zámek a kostel tvoří jedinečný urbanistický celek a charakteristický rys historie Slavkovského lesa i jeho osídlení. Na svazích v okolí Bečova je hojně zastoupena mimolesní zeleň. Do MKR náleží také menší ves Vodná v údolí řeky severně od Bečova. Negativní dominantu tvoří telekomunikační stožár jižně nad městem. Bečov nad Teplou představuje dopravní uzel silnic I/20 a II/230 a železnic (Mar. Lázně, Karlovy Vary, Žlutice). Při jižní hranici MKR se nachází přírodní památka Homolka.

Podmínky ochrany KR a doporučení v MKR G.7:

- Udržet extenzivní využití území s převahou zalesněných ploch a zemědělskou půdu s výraznou převahou zatravněných pozemků
- Udržet odlesněný charakter minimálně dílčích partií nivy při toku Teplé; nezvyšovat lesnatost území MKR na úkor trvalých travních porostů, mezi a doprovodných dřevin mimo les
- Zachovat přírodní, nebo minimálně přírodě blízký charakter vodních toků, pramenišť a mokřadních a dalších cenných stanovišť
- Důsledně chránit pohledově exponované partie území, především terénní hrany (údolí) – lesnaté horizonty či prostorové dominanty (elevace)
- Zabránit vzniku nových (negativních) krajinných dominant
- Nové polní a lesní cesty, pěšiny a stezky (a jejich obnovy) ve volné krajině řešit citlivým způsobem vzhledem k terénu, cenným biotopům a stávající zeleni; ve volné krajině preferovat nezpevněný povrch a provádět doprovodnou výsadbu stanovištně vhodných dřevin; nové cesty pro přístup ke stávajícím stavbám ve volné krajině řešit pouze v odůvodněných případech a citlivým způsobem (terénní úpravy, povrch, biotopy, doprovodné výsadby)
- Stavby a terénní úpravy vizuálně uplatnitelné v rámci krajinného rázu mimo intravilán sídel připustit jen výjimečně a pouze pro účely ochrany přírody, zemědělství a myslivosti – při respektování obvyklého měřítka a použití tradičních materiálů; neumisťovat tyto stavby do pohledově exponovaných míst
- Drobná opatření a stavby ve volné krajině, které by byly realizovány z důvodů zlepšování podmínek využití území pro účely rekreace a cestovního ruchu lze výjimečně připustit ve stávajících turistických cestách či cyklotrasách při respektování obvyklého měřítka a použití tradičních materiálů

- Zachovat – nesnižovat pozici (projev) dominant v historické zástavbě Bečova nad Teplou; chránit další památkově či historicky významné objekty
- Při modernizaci a opravách infrastruktury železnice a silnice respektovat cenné znaky a hodnoty v údolí

MKR G.8 – Teplička (pásmo A ochrany krajinného rázu)

Část údolí Teplé severně od Bečova nad Teplou. Hluboká údolní sníženina je z větší části na svazích zalesněná, historicky však převažovalo odlesnění, zejména v levostranné části údolí. V údolní nivě členitého toku se naopak často vyskytují odlesněné enklávy – obhospodařované louky. V severní části MKR se nachází ves Teplička se zástavbou vystupující od toku do obou svahů. V jižní části na soutoku Teplé s Havraním potokem stojí ves Krásný Jez, ve které se napojuje původní železniční trať z Lokte (dnes z Horního Slavkova) na trasu z Karlových Varů do Mariánských Lázní. Výše ve svahu nad levým břehem Teplé je menší osada Ležnička, sloužící především k rekreaci. MKR je zřetelně ohraničeno zalesněnými horizonty. Údolím Teplé prochází silnice I/20, železniční trať z Bečova nad Teplou do Karlových Varů a na levostranných svazích údolí také místní trať z Horního Slavkova. Ve střední části překlenuje údolí Teplé vedení vysokého napětí (220 kV).

Podmínky ochrany KR a doporučení v MKR G.8:

- Udržet extenzivní využití území s převahou zalesněných ploch a zemědělskou půdu s výraznou převahou zatravněných pozemků
- Udržet odlesněný charakter nivy při toku Teplé a nezvyšovat lesnatost území MKR na úkor trvalých travních porostů, mezí a doprovodných dřevin rostoucích mimo les
- Zachovat přírodní nebo minimálně přírodě blízký charakter vodních toků, pramenišť a mokřadních a dalších cenných stanovišť
- Důsledně chránit pohledově exponované partie území, především terénní hrany (údolí) – lesnaté horizonty či prostorové dominanty (elevace)
- Zabránit vzniku nových (negativních) krajinných dominant
- Nové polní a lesní cesty, pěšiny a stezky (a jejich obnovy) ve volné krajině řešit citlivým způsobem vzhledem k terénu, cenným biotopům a stávající zeleni; ve volné krajině preferovat nezpevněný povrch a provádět doprovodnou výsadbu stanovištně vhodných dřevin; nové cesty pro přístup ke stávajícím stavbám ve volné krajině řešit pouze v odůvodněných případech a citlivým způsobem (terénní úpravy, povrch, biotopy, doprovodné výsadby)
- Stavby a terénní úpravy vizuálně uplatnitelné v rámci krajinného rázu mimo intravilán sídel připustit jen výjimečně a pouze pro účely ochrany přírody, zemědělství a myslivosti – při respektování obvyklého měřítka a použití tradičních materiálů; neumísťovat tyto stavby do pohledově exponovaných míst
- Drobná opatření a stavby ve volné krajině, které by byly realizovány z důvodů zlepšování podmínek využití území pro účely rekreace a cestovního ruchu lze výjimečně připustit ve stávajících turistických cestách či cyklotrasách při respektování obvyklého měřítka a použití tradičních materiálů
- Neumísťovat nové nadzemní trasy elektrovedů; preferovat vůči krajině šetrnější alternativy (se slabším vizuálním projevem oproti současnosti); neznásobovat vedení

MKR G.9 – Cihelny (pásmo A ochrany krajinného rázu)

Z velké většiny zalesněná část údolí členitého toku Teplé, spadající již do Loketské vrchoviny. Údolí Teplé v MKR dosahuje největší šířky, čímž vzniká v rámci CHKO atypická široká uzavřená sníženina. V této části se nacházejí Cihelny – sídlo s rozvolněnou zástavbou, které dominuje zámeček – reprezentativní vila z konce 19. století. Prakticky celé údolní dno dnes slouží jako golfové hřiště (včetně účelově vybudovaných vodních ploch a zeleně). Severní část MKR vyplňuje vodní plocha nádrže Březová a zástavba Karlovarské části Doubí s rozlehlou rekreační zástavbou (zahrádkářská kolonie). Při toku Teplé prochází silnice I/20 (převážně na pravém břehu) a železnice z Bečova nad Teplou do Karlových Varů (převážně na levém břehu). Výše na levostranných svazích – ve vrcholové části Jeleního vrchu (643,6 m n. m.) se nachází přírodní památka Moučné pytle.

Podmínky ochrany KR a doporučení v MKR G.9:

- Zachovat souvislý lesní pokryv jako krajinnou matici – převážná část území (svažité polohy)
- Udržet odlesněný charakter nivy při toku Teplé
- Zachovat přírodní a přírodě blízký charakter vodních toků, pramenišť a mokřadních a dalších cenných stanovišť
- Důsledně chránit pohledově exponované partie území, především terénní hrany (údolí) – lesnaté horizonty či prostorové dominanty (elevace)
- Zabránit vzniku nových (negativních) krajinných dominant
- Nové polní a lesní cesty, pěšiny a stezky (a jejich obnovy) ve volné krajině řešit citlivým způsobem vzhledem k terénu, cenným biotopům a stávající zeleni; ve volné krajině preferovat nezpevněný povrch a provádět doprovodnou výsadbu stanovištně vhodných dřevin; nové cesty pro přístup ke stávajícím stavbám ve volné krajině řešit pouze v odůvodněných případech a citlivým způsobem (terénní úpravy, povrch, biotopy, doprovodné výsadby)
- Stavby a terénní úpravy vizuálně uplatnitelné v rámci krajinného rázu mimo intravilán sídel připustit jen výjimečně a pouze pro účely ochrany přírody, zemědělství a myslivosti – při respektování obvyklého měřítka a použití tradičních materiálů; neumísťovat tyto stavby do pohledově exponovaných míst
- Při modernizaci a opravách infrastruktury železnice a silnice respektovat krajinné hodnoty údolí
- Drobná opatření a stavby ve volné krajině, které by byly realizovány z důvodů zlepšování podmínek využití území pro účely rekreace a cestovního ruchu lze výjimečně připustit ve stávajících turistických cestách či cyklotrasách při respektování obvyklého měřítka a použití tradičních materiálů
- Při modernizaci a opravách infrastruktury železnice a silnice respektovat cenné znaky a hodnoty v údolí
- Nerozšiřovat území zahrádkářské kolonie (severní část MKR)

MKR G.10 – Březová (pásmo B ochrany krajinného rázu)

Téměř zcela zalesněné údolí toku Teplé v blízkosti Karlových Varů. Na soutoku Teplé s Lomnickým a s Cínovým potokem se nachází protáhlá údolní obec Březová, která charakterem své zástavby již naznačuje blízkost lázeňského centra Karlových Varů. V jižní části obce u Lomnického potoka stojí porcelánka Pirkenhammer. Nad obcí byla vybudována přehradní nádrž Březová, po jejíž hrázi prochází silnice mezi Mariánskými Lázněmi a Karlovými Vary. Nad levým břehem Teplé ve svahu se nachází areál úpravny vody. Nad vodní nádrží na vrcholu Doubské hory (Aberg) stojí rozhledna s aktuálně nefunkční s výletní restaurací

Podmínky ochrany KR a doporučení v MKR G.10:

- Zachovat souvislý lesní pokryv jako krajinnou matici – převážná část území (svažité polohy)
- Zachovat stávající charakter vodních toků, pramenišť a mokřadních stanovišť
- Důsledně chránit pohledově exponované partie území, především terénní hrany (údolí) – lesnaté horizonty či prostorové dominanty (elevace)
- Zabránit vzniku nových (negativních) krajinných dominant
- Nové polní a lesní cesty, pěšiny a stezky (a jejich obnovy) ve volné krajině řešit citlivým způsobem vzhledem k terénu, cenným biotopům a stávající zeleni; ve volné krajině preferovat nezpevněný povrch a provádět doprovodnou výsadbu stanovištně vhodných dřevin; nové cesty pro přístup ke stávajícím stavbám ve volné krajině řešit pouze v odůvodněných případech a citlivým způsobem (terénní úpravy, povrch, biotopy, doprovodné výsadby)
- Stavby a terénní úpravy vizuálně uplatnitelné v rámci krajinného rázu mimo intravilán sídel připustit jen výjimečně a pouze pro účely ochrany přírody, zemědělství a myslivosti – při respektování obvyklého měřítka a použití tradičních materiálů; neumisťovat tyto stavby do pohledově exponovaných míst
- Drobná opatření a stavby ve volné krajině, které by byly realizovány z důvodů zlepšování podmínek využití území pro účely rekreace a cestovního ruchu lze výjimečně připustit ve stávajících turistických cestách či cyklotrasách při respektování obvyklého měřítka a použití tradičních materiálů

MKR G.11 – Údolí Ohře (pásmo A ochrany krajinného rázu)

Část hlubokého kaňonovitého údolí Ohře v úseku od Lokte přes Svatošské skály až ke Karlovarské části Doubí. Výrazný údolní fenomén již významného toku přechází až na hranici města Karlovy Vary, kde se údolí více rozevírá a zásadně se mění jeho dosud přírodní charakter. V meandru Ohře v západní části MKR stojí středověké historické město Loket s dominantou hradu na vyvýšené části – mimořádný urbanistický celek přesahující významem oblast CHKO. Ve východní části jsou naopak přítomny výrazné přírodní hodnoty – Svatošské skály vyhlášené jako národní přírodní památka. V jejich blízkosti se nachází výletní restaurace a volnočasový areál se zaměřením na děti (lesní školka) a v sezoně na vodáckou turistiku. Území má hornickou minulost (štolky po těžbě cínu na levém břehu řeky). V jejich blízkosti se nachází minerální pramen. Řeka je hojně vodácky využívána. Podél řeky vede významná a páteřní cykloturistická trasa.

Podmínky ochrany KR a doporučení v MKR G.11:

- Zachovat souvislý lesní pokryv jako krajinnou matici
- Zachovat dochovalá bezlesí jako trvalé travní porosty (nezcelovat do lesních celků)
- Zachovat přírodní a přírodě blízký charakter vodních toků; zachovat přírodní charakter pramenišť a mokřadních a dalších cenných stanovišť
- Důsledně chránit pohledově exponované partie území, především terénní hrany (údolí) – lesnaté horizonty či prostorové dominanty (elevace)
- Zabránit vzniku nových (negativních) krajinných dominant
- Nové polní a lesní cesty, pěšiny a stezky (a jejich obnovy) ve volné krajině řešit citlivým způsobem vzhledem k terénu, cenným biotopům a stávající zeleni; ve volné krajině preferovat nezpevněný povrch a provádět doprovodnou výsadbu stanovištně vhodných dřevin; nové cesty pro přístup ke

stávajícím stavbám ve volné krajině řešit pouze v odůvodněných případech a citlivým způsobem (terénní úpravy, povrch, biotopy, doprovodné výsadby)

- Stavby a terénní úpravy vizuálně uplatnitelné v rámci krajinného rázu mimo intravilán sídel připustit jen výjimečně a pouze pro účely ochrany přírody, zemědělství a myslivosti – při respektování obvyklého měřítka a použití tradičních materiálů; neumisťovat tyto stavby do pohledově exponovaných míst
- Drobná opatření a stavby ve volné krajině, které by byly realizovány z důvodů zlepšování podmínek využití území pro účely rekreace a cestovního ruchu lze výjimečně připustit ve stávajících turistických cestách či cyklotrasách při respektování obvyklého měřítka a použití tradičních materiálů
- Zachovat – nesnižovat pozici (projev) veduty historické části města Loket; chránit další památkově či historicky významné objekty

MKR G.12 – Karlovy Vary-okolí (pásmo B ochrany krajinného rázu)

V naprosté většině zalesněné značně členité území na dolním toku Teplé na severní hranici CHKO obklopující lázeňskou část Kalových Varů. Členitost území kromě hlavního toku spoluvytvářejí boční přítoky se zařízlými údolními. Východní část MKR vymezuje údolí Vratského potoka, kterým prochází sinice I/6 – výpadovka z Karlových Varů na Prahu. Plošší charakter má západní část MKR, kde jsou Lázeňské lesy, s menšími rybníky a prameništi. Výrazným prvkem je rozhledna Diana západně nad Karlovými Vary. Dále k západu se pak nachází Sv. Linhart s ruinami románského kostela a výletní restaurací. Dominantou východní části je Goetheho rozhledna. V hlubokém údolí Teplé již v bezprostřední blízkosti Karlových Varů stojí Gejzír – sportovně zaměřený areál s novodobou zástavbou. Výše nad východním břehem Teplé se nachází Hůrky, součást Karlových Varů s nedávno rozšířenou rezidenční zástavbou jižním směrem (Motýlek).

Podmínky ochrany KR a doporučení v MKR G.12:

- Zachovat souvislý lesní pokryv jako krajinnou matici
- Zachovat dochovalá bezlesí jako trvalé travní porosty (nezcelovat do lesních celků)
- Zachovat přírodní nebo přírodě blízký charakter vodních toků, pramenišť a mokřadních a dalších cenných stanovišť
- Důsledně chránit pohledově exponované partie území, především terénní hrany (údolí) – lesnaté horizonty či prostorové dominanty (elevace)
- Nesnižovat projev historických architektonických dominant situovaných v exponovaných pozicích (Goetheho rozhledna, Diana); chránit další památkově či historicky významné objekty
- Zabránit vzniku nových (negativních) krajinných dominant
- Nové polní a lesní cesty, pěšiny a stezky (a jejich obnovy) ve volné krajině řešit citlivým způsobem vzhledem k terénu, cenným biotopům a stávající zeleni; ve volné krajině preferovat nezpevněný povrch a provádět doprovodnou výsadbu stanovištně vhodných dřevin; nové cesty pro přístup ke stávajícím stavbám ve volné krajině řešit pouze v odůvodněných případech a citlivým způsobem (terénní úpravy, povrch, biotopy, doprovodné výsadby)
- Stavby a terénní úpravy vizuálně uplatnitelné v rámci krajinného rázu mimo intravilán sídel připustit jen výjimečně a pouze pro účely ochrany přírody, zemědělství a myslivosti – při respektování obvyklého měřítka a použití tradičních materiálů; neumisťovat tyto stavby do pohledově exponovaných míst

- Drobná opatření a stavby ve volné krajině, které by byly realizovány z důvodů zlepšování podmínek využití území pro účely rekreace a cestovního ruchu lze výjimečně připustit ve stávajících turistických cestách či cyklotrasách při respektování obvyklého měřítka a použití tradičních materiálů
- Nerozšiřovat zástavbu katalogového typu mimo současnou linii zástavby v části Hůrky

MKR G.13 – Doubí (*pásmo C ochrany krajinného rázu*)

Svažitého prostoru na severním úbočí Slavkovského lesa. Velmi exponované území v již rozevřenějším údolí nad tokem Ohře bylo v nedávném období zastavěné ve značné části rezidenční kobercovou zástavbou, která doplnila již dříve vybudovanou zástavbu městského typu (dětská vesnička, výrobně-administrativní areál). V současnosti má místo na výrazném krajinném přechodu typický příměstský charakter. Mimo zastavěné území se hojně vyskytuje spontánně rozšířená nelesní zeleň.

Podmínky ochrany KR a doporučení v MKR G.13:

- Důsledně chránit pohledově exponované partie území – lesní okraji na přechodu níže položené otevřené krajiny; zabránit vzniku nových (negativních) krajinných dominant
- Nerozšiřovat zástavbu tzv. katalogového typu

MKR G.14 – Karlovy Vary-centrum (*URB*)

Část Karlových Varů náležející k CHKO s charakteristickou lázeňskou zástavbou v sevřeném údolí Teplé před jejím zaústěním do Ohře. Mimořádně významný urbanistický celek lázeňské části města s výrazným vzájemným ovlivněním zástavby a konfigurací terénu s přírodními prvky. Lázeňské prostředí spoluvytvářejí parkové úpravy.

Podmínky ochrany KR a doporučení v MKR G.14:

Pro urbanizovaný prostor (MKR) nejsou podrobně specifikovány.

MKR H.1 – Kozí Hřbety (*pásmo B ochrany krajinného rázu*)

Souvisle téměř zcela zalesněný značně členitý prostor při severní hranici CHKO, na jižní straně vymezené vrchem Buková (736 m n. m.). V západní části protéká úzkým hluboce zaříznutým údolím Stoka (její západní svahy byly dříve zalesněny řídkěji). Pramení zde sporé kratší přítoky (Stoky či Ohře). V údolí Stoky se nachází obec Údolí se zástavbou roztroušenou prakticky v celé jeho délce. Celou východní část MKR tvoří zalesněné elevace Kozích hřbetů s výškami přesahujícími 700 m n. m. (Zelenáč, Buková).

Podmínky ochrany KR a doporučení v MKR H.1:

- Zachovat souvislý lesní pokryv jako krajinnou matici
- Zachovat přírodě blízký charakter vodních toků. Zachovat přírodní charakter pramenišť a mokřadních a dalších cenných stanovišť.
- Důsledně chránit pohledově exponované partie území, především terénní hrany (údolí) – lesnaté horizonty či prostorové dominanty (elevace)
- Zabránit vzniku nových (negativních) krajinných dominant
- Uchovat historický fenomén – Dlouhou stoku ve stávající podobě
- Nové polní a lesní cesty, pěšiny a stezky (a jejich obnovy) ve volné krajině řešit citlivým způsobem vzhledem k terénu, cenným biotopům a stávající zeleni; ve volné krajině preferovat nezpěvněný

povrch a provádět doprovodnou výsadbu stanovištně vhodných dřevin; nové cesty pro přístup ke stávajícím stavbám ve volné krajině řešit pouze v odůvodněných případech a citlivým způsobem (terénní úpravy, povrch, biotopy, doprovodné výsadby)

- Stavby a terénní úpravy vizuálně uplatnitelné v rámci krajinného rázu mimo intravilán sídel připustit jen výjimečně a pouze pro účely ochrany přírody, zemědělství a myslivosti – při respektování obvyklého měřítka a použití tradičních materiálů; neumísťovat tyto stavby do pohledově exponovaných míst
- Drobná opatření a stavby ve volné krajině, které by byly realizovány z důvodů zlepšování podmínek využití území pro účely rekreace a cestovního ruchu lze výjimečně připustit ve stávajících turistických cestách či cyklotrasách při respektování obvyklého měřítka a použití tradičních materiálů

MKR H.2 – Nadlesí (*pásmo B ochrany krajinného rázu*)

Většinou (historicky) odlesněná část území nad levobřežní částí údolí Stoky severovýchodně pod horou Krudum, která zde tvoří významnou krajinou dominantu. Území odvodňují kratší toky vlévající se do Stoky, místy s menšími rybníky. Při hranici CHKO, do níž se terén sklání k východu, se nachází tři sídla, ve střední části Nadlesí, severně od něho pak Dvory. V jižní části stojí poblíž úpatí hory Krudum chatová kolonie Třidomí. MKR protínají dva elektrovedy – vysoké napětí (110 a 220 kV)

Podmínky ochrany KR a doporučení v MKR H.2:

- Zachovat historicky konstituovaný převažující otevřený charakter prostoru; v rámci lesního hospodaření nezcelovat porosty a plošně nezalesňovat
- Udržet extenzivní využití území – mozaiku zemědělské půdy s výraznou převahou zatravněných pozemků a zalesněné plochy (údolní svahy)
- Zachovat přírodní nebo přírodě blízký charakter vodních toků, pramenišť a mokřadních stanovišť
- Důsledně chránit pohledově exponované partie území, především terénní hrany (údolí) – horizonty či prostorové dominanty (elevace)
- Zabránit vzniku nových (negativních) krajinných dominant
- Nové polní a lesní cesty, pěšiny a stezky (a jejich obnovy) ve volné krajině řešit citlivým způsobem vzhledem k terénu, cenným biotopům a stávající zeleni; ve volné krajině preferovat nezpěvněný povrch a provádět doprovodnou výsadbu stanovištně vhodných dřevin; nové cesty pro přístup ke stávajícím stavbám ve volné krajině řešit pouze v odůvodněných případech a citlivým způsobem (terénní úpravy, povrch, biotopy, doprovodné výsadby)
- Stavby a terénní úpravy vizuálně uplatnitelné v rámci krajinného rázu mimo intravilán sídel připustit jen výjimečně a pouze pro účely ochrany přírody, zemědělství a myslivosti – při respektování obvyklého měřítka a použití tradičních materiálů; neumísťovat tyto stavby do pohledově exponovaných míst
- Drobná opatření a stavby ve volné krajině, které by byly realizovány z důvodů zlepšování podmínek využití území pro účely rekreace a cestovního ruchu lze výjimečně připustit ve stávajících turistických cestách či cyklotrasách při respektování obvyklého měřítka a použití tradičních materiálů
- Nerozšiřovat chatovou zástavbu – objekty individuální rekreace včetně přístaveb (Třidomí)
- Neumisťovat nové nadzemní trasy elektrovedů; preferovat vůči krajině šetrnější alternativy (se slabším vizuálním projevem oproti současnosti); neznásobovat vedení

MKR H.3 – Horní Slavkov (URB)

MKR tvoří souvisle zastavěné území Horního Slavkova s typologicky značně rozmanitou zástavbou. Zbylá část historického renesančního města včetně kostela se nachází v nižší části sídla, výše položená vizuálně exponovaná mladší část města má charakter novodobého hornického města ve stylu 50. let minulého století doplněná o sídlištní zástavbu, výrobní i jiné účelové areály (věznice v jihozápadní části, zahrádkářská kolonie na severozápadě).

Podmínky ochrany KR a doporučení v MKR H.3:

Pro urbanizovaný prostor (MKR) nejsou podrobně specifikovány.

MKR H.4 – Horní Slavkov-okolí (pásmo C ochrany krajinného rázu)

Území v okolí významného historického a průmyslového centra Horního Slavkova. Osu území v MKR tvoří údolí Stoky. Místy se na drobných tocích vyskytují menší vodní nádrže. Západní část zasahující až k Třidomí má (historicky) lesnatý charakter, zbylá část je odlesněná. Severní část vymezené Kozími hřbety je rovněž souvisle lesnatá (nikoliv historicky) s výskytem lučních enkláv. Historicky důležité postavení zde měla těžba (cín ve středověku) a v druhé polovině minulého století uran a kovové rudy. Později byla významná rovněž výroba porcelánu, v současnosti však v útlumu. Krajina v okolí města je dobýváním zřetelně poznamenána (mj. propady v místech dřívější hlubinné těžby). V rámci MKR se vyskytují i drobná sídla – Bosířany, Kfely, Ležnice či Háje a také menší zastavěné enklávy náležející k Hornímu Slavkovu (především účelový areál bývalého dolu Stannum v jihovýchodní části města viditelný z širšího okolí). Územím prochází elektrovody – vedení vysokého napětí 220 kV severně od Horního Slavkova a 110 kV západně od Horního Slavkova.

Podmínky ochrany KR a doporučení v MKR H.4:

- Zachovat historicky konstituovaný převažující otevřený charakter prostoru; v rámci lesního hospodaření nezcelovat porosty a plošně nezalesňovat
- Udržet extenzivní využití území – zemědělskou půdu s výraznou převahou zatravněných pozemků a zalesněné plochy
- Zachovat nebo zlepšit přírodní charakter vodních toků, pramenišť a mokřadních stanovišť
- Důsledně chránit pohledově exponované partie území, především terénní hrany (údolí) – horizonty či prostorové dominanty (elevace)
- Zabránit vzniku nových (negativních) krajinných dominant
- Uchovat historický fenomén – Dlouhou stoku ve stávající podobě
- Nové polní a lesní cesty, pěšiny a stezky (a jejich obnovy) ve volné krajině řešit citlivým způsobem vzhledem k terénu, cenným biotopům a stávající zeleni; ve volné krajině preferovat nezpevněný povrch a provádět doprovodnou výsadbu stanovištně vhodných dřevin; nové cesty pro přístup ke stávajícím stavbám ve volné krajině řešit pouze v odůvodněných případech a citlivým způsobem (terénní úpravy, povrch, biotopy, doprovodné výsadby)
- Stavby a terénní úpravy vizuálně uplatnitelné v rámci krajinného rázu mimo intravilán sídel připustit jen výjimečně a pouze pro účely ochrany přírody, zemědělství a myslivosti – při respektování obvyklého měřítka a použití tradičních materiálů; neumisťovat tyto stavby do pohledově exponovaných míst
- Drobná opatření a stavby ve volné krajině, které by byly realizovány z důvodů zlepšování podmínek využití území pro účely rekreace a cestovního ruchu lze výjimečně připustit ve stávajících

turistických cestách či cyklotrasách při respektování obvyklého měřítka a použití tradičních materiálů

- Neumisťovat nové nadzemní trasy elektrovodů; preferovat vůči krajině šetrnější alternativy (se slabším vizuálním projevem oproti současnosti); neznásobovat vedení

MKR H.5 – Krásno (pásmo C ochrany krajinného rázu)

Historicky zcela, dnes dominantně odlesněná část území v údolí – pramenné oblasti Stoky nad Horním Slavkovem, s četnou mimolesní zelení v plochách travin. Město Krásno nacházející se v údolí reprezentuje rovněž významné historické hornické centrum. Okolí města nese stopy bývalého dobývání rud v četných dolech. Novodobou těžbu zde dnes reprezentuje otevřený živcový lom na svazích Šibeníku, viditelný v četných dálkových výhledech. V jižní části sídla stojí v exponované poloze výrobní areál. Jižně nad městem na Krásenském vrchu stojí rozhledna poskytující výhledy do severní a východní části CHKO.

Podmínky ochrany KR a doporučení v MKR H.5:

- Zachovat historicky konstituovaný převažující otevřený charakter prostoru; v rámci lesního hospodaření nezcelovat porosty a plošně nezalesňovat
- Udržet extenzivní využití území – zemědělskou půdu s výraznou převahou zatravněných pozemků a zalesněné plochy
- Zachovat nebo zlepšit přírodní charakter vodních toků, pramenišť a mokřadních stanovišť
- Důsledně chránit pohledově exponované partie území, především terénní hrany (údolí) – horizonty či prostorové dominanty (elevace)
- Zabránit vzniku nových (negativních) krajinných dominant
- Nové polní a lesní cesty, pěšiny a stezky (a jejich obnovy) ve volné krajině řešit citlivým způsobem vzhledem k terénu, cenným biotopům a stávající zeleni; ve volné krajině preferovat nezpevněný povrch a provádět doprovodnou výsadbu stanovištně vhodných dřevin; nové cesty pro přístup ke stávajícím stavbám ve volné krajině řešit pouze v odůvodněných případech a citlivým způsobem (terénní úpravy, povrch, biotopy, doprovodné výsadby)
- Stavby a terénní úpravy vizuálně uplatnitelné v rámci krajinného rázu mimo intravilán sídel připustit jen výjimečně a pouze pro účely ochrany přírody, zemědělství a myslivosti – při respektování obvyklého měřítka a použití tradičních materiálů; neumisťovat tyto stavby do pohledově exponovaných míst
- Drobná opatření a stavby ve volné krajině, které by byly realizovány z důvodů zlepšování podmínek využití území pro účely rekreace a cestovního ruchu lze výjimečně připustit ve stávajících turistických cestách či cyklotrasách při respektování obvyklého měřítka a použití tradičních materiálů
- Nesnižovat dominantní pozici (historické) rozhledny na Krásenském vrchu
- Posílit vegetační složku – krycí zeleň okolo výrobních areálů
- Neumisťovat nové nadzemní trasy elektrovodů; preferovat vůči krajině šetrnější alternativy (se slabším vizuálním projevem oproti současnosti); neznásobovat vedení

MKR I.1 – Měchov (pásmo C ochrany krajinného rázu)

Z větší části odlesněná plošinatá část území při východní hranici CHKO. V jižním směru MKR vymezuje velmi zřetelně údolí Otročínského potoka, do kterého se vlévá zprava Měchovský potok vytvářející ve střední části úzké nepříliš hluboké údolí. Západním směrem se území sklání do údolí

Teplé. Pramenná oblast (rozvodí) přítoků Teplé a Střely. Lesnatá je pouze jihozápadní část MKR. Severně od ní se nachází odlesněný pruh, který vniká do Bečovských lesů. V tomto pruhu stojí protáhlá obec Chodov. V jihozápadní části MKR se nachází Měchov, v jehož blízkosti bylo vybudováno několik rybníků (na poměry oblasti i větší velikosti), Velikonoční rybník při jižní hranici MKR byl vyhlášen přírodní rezervací. V jižním cípu MKR prochází dvojité (paralelní) vedení vysokého napětí (110 kV).

Podmínky ochrany KR a doporučení v MKR I.1:

- Zachovat historicky konstituovaný převažující otevřený charakter prostoru; v rámci lesního hospodaření nezcelovat porosty a plošně nezalesňovat
- Udržet extenzivní využití území – zemědělskou půdu s převahou zatravněných pozemků a zalesněné plochy
- Zachovat nebo zlepšit přírodní charakter vodních toků, pramenišť a mokřadních a dalších cenných stanovišť
- Důsledně chránit pohledově exponované partie území, především terénní hrany (údolí) – horizonty či prostorové dominanty (elevace)
- Zabránit vzniku nových (negativních) krajinných dominant
- Nové polní a lesní cesty, pěšiny a stezky (a jejich obnovy) ve volné krajině řešit citlivým způsobem vzhledem k terénu, cenným biotopům a stávající zeleni; ve volné krajině preferovat nezpevněný povrch a provádět doprovodnou výsadbu stanovištně vhodných dřevin; nové cesty pro přístup ke stávajícím stavbám ve volné krajině řešit pouze v odůvodněných případech a citlivým způsobem (terénní úpravy, povrch, biotopy, doprovodné výsadby)
- Stavby a terénní úpravy vizuálně uplatnitelné v rámci krajinného rázu mimo intravilán sídel připustit jen výjimečně a pouze pro účely ochrany přírody, zemědělství a myslivosti – při respektování obvyklého měřítka a použití tradičních materiálů; neumísťovat tyto stavby do pohledově exponovaných míst
- Drobná opatření a stavby ve volné krajině, které by byly realizovány z důvodů zlepšování podmínek využití území pro účely rekreace a cestovního ruchu lze výjimečně připustit ve stávajících turistických cestách či cyklotrasách při respektování obvyklého měřítka a použití tradičních materiálů
- Neumísťovat nové nadzemní trasy elektrovedů; preferovat vůči krajině šetrnější alternativy (se slabším vizuálním projevem oproti současnosti); neznásobovat vedení

MKR I.2 – Krásné Údolí (pásmo C ochrany krajinného rázu)

Ve vztahu k ostatní částem CHKO vcelku oddělená odlesněná část při východní hranici území přináležející spíše k Toužimsku (pramenná oblast krátkých přítoků Střely). Plochá konsolidovaná krajina se třemi sídly na hranici CHKO. Západní hranici MKR zřetelně vymezuje přechod lesa (Bečovských lesů) a zemědělské půdy, s výběžky lesa do volné krajiny. V severní části se nachází Přílezy – ves s rozlehlou návsi, s hmotnými hospodářskými usedlostmi po jejím obvodu a s kostelem, u něhož stojí tři památné lípy. V jižní části stojí Krásné Údolí rovněž s kostelem a s prostorným náměstím. Negativní dominantou je zde areál zemědělské velkovýroby s dominantní hmotou sila. Krásným Údolím prochází hlavní silniční tah mezi Plzní a Karlovými Vary. Mezi oběma sídly se nalézají Odolenovice, menší příjemně působící okrouhlicová ves s usedlostmi na návsi.

Podmínky ochrany KR a doporučení v MKR I.2:

- Zachovat historicky konstituovaný převažující otevřený charakter prostoru; v rámci lesního hospodaření nezcelovat porosty a plošně nezalesňovat

- Udržet extenzivní využití území – zemědělskou půdu s převahou zatravněných pozemků
- Zachovat nebo zlepšit přírodní charakter vodních toků, pramenišť, mokřadních a dalších cenných stanovišť
- Chránit pohledově exponované partie území – přechod lesa a níže položené otevřené krajiny
- Zabránit vzniku nových (negativních) krajinných dominant
- Nové polní a lesní cesty, pěšiny a stezky (a jejich obnovy) ve volné krajině řešit citlivým způsobem vzhledem k terénu, cenným biotopům a stávající zeleni; ve volné krajině preferovat nezpevněný povrch a provádět doprovodnou výsadbu stanovištně vhodných dřevin; nové cesty pro přístup ke stávajícím stavbám ve volné krajině řešit pouze v odůvodněných případech a citlivým způsobem (terénní úpravy, povrch, biotopy, doprovodné výsadby)
- Stavby a terénní úpravy vizuálně uplatnitelné v rámci krajinného rázu mimo intravilán sídel připustit jen výjimečně a pouze pro účely ochrany přírody, zemědělství a myslivosti – při respektování obvyklého měřítka a použití tradičních materiálů; neumísťovat tyto stavby do pohledově exponovaných míst
- Drobná opatření a stavby ve volné krajině, které by byly realizovány z důvodů zlepšování podmínek využití území pro účely rekreace a cestovního ruchu lze výjimečně připustit ve stávajících turistických cestách či cyklotrasách při respektování obvyklého měřítka a použití tradičních materiálů
- Neumísťovat nové nadzemní trasy elektrovedů; preferovat vůči krajině šetrnější alternativy (se slabším vizuálním projevem oproti současnosti); neznásobovat vedení

MKR I.3 – Hůrka (pásmo B ochrany krajinného rázu)

Rozlehlá zalesněná část území je ohraničena ze západu údolím Teplé, na východní straně hranicí CHKO. Rozvodná oblast Teplé a Střely. Výraznou prostorovou dominantou širšího území je vrch Hůrka (817 m n. m.), nejvyšší bod na území CHKO východně od toku Teplé, nacházející se v severozápadním cípu MKR. V poměrně plochém pozvolna k západu ukloněném terénu vyčnívá ještě Chloumecký kopec (787 m n. m.). V lesích se nachází několik rybníků a četné skalní tvary (západní část). Osídlení v MKR reprezentuje pouze osada Český Chloumek, situovaná na hranici CHKO v exponovaném prostoru na svazích Chlumeckého kopce. Lesy v jižní části MKR prochází silnice I/20.

Podmínky ochrany KR a doporučení v MKR I.3:

- Zachovat souvislý lesní pokryv jako krajinnou matici
- Zachovat přírodě blízký charakter vodních toků, pramenišť a cenných mokřadních stanovišť
- Důsledně chránit pohledově exponované partie území, především terénní hrany (údolí), lesnaté horizonty či prostorové dominanty (elevace)
- Zabránit vzniku nových (negativních) krajinných dominant
- Nové polní a lesní cesty, pěšiny a stezky (a jejich obnovy) ve volné krajině řešit citlivým způsobem vzhledem k terénu, cenným biotopům a stávající zeleni; ve volné krajině preferovat nezpevněný povrch a provádět doprovodnou výsadbu stanovištně vhodných dřevin; nové cesty pro přístup ke stávajícím stavbám ve volné krajině řešit pouze v odůvodněných případech a citlivým způsobem (terénní úpravy, povrch, biotopy, doprovodné výsadby)
- Stavby a terénní úpravy vizuálně uplatnitelné v rámci krajinného rázu mimo intravilán sídel připustit jen výjimečně a pouze pro účely ochrany přírody, zemědělství a myslivosti – při respektování

obvyklého měřítka a použití tradičních materiálů; neumisťovat tyto stavby do pohledově exponovaných míst

- Drobná opatření a stavby ve volné krajině, které by byly realizovány z důvodů zlepšování podmínek využití území pro účely rekreace a cestovního ruchu lze výjimečně připustit ve stávajících turistických cestách či cyklotrasách při respektování obvyklého měřítka a použití tradičních materiálů

MKR I.4 – Hlinky (pásmo B ochrany krajinného rázu)

Území lesozemědělského charakteru ve východní či severovýchodní části CHKO. Území vymezují tři výrazné elevace – na jihozápadní hranici MKR se nachází vrch Hůrka (817 m n. m.), nejvýraznější dominanta v širším okolí, při severní hranici Uhelný vrch (772,7 m n. m.) a ve východní části odlesněná Lysina (752,9 m n. m.), poskytující široké výhledy do krajiny. Střední část MKR vyplňuje lesní porost, který společně s údolím Dražovského potoka dělí MKR na dvě části. V západní části se na náhorní pláni nachází zemědělsky orientovaná ves Hlinky se značně narušenou urbanistickou strukturou a výrobním areálem v severní části. Severněji od Hlinek se v údolí nachází Dražov, v jehož horní části stojí kostel sv. Víta. Ve východní části MKR jsou další tři sídla – strukturou velmi zachovalé Nové Kounice na typickém ulicovém půdorysu a na hranici CHKO Rybničná, rovněž sledující průjezdní komunikaci a Javorná pod východními svahy Lysiny. Jižně od Rybničné stojí kulturně-historická dominanta zámku Javorná s kostelem sv. Jana Nepomuckého. Územím prochází silnice II/208, v podobné trase také vedení vysokého napětí (220 kV). Na severovýchodních svazích Hůrky bylo vyhlášeno zvláště chráněné území – přírodní památka Čedičové varhany u Hlinek a jižně od Nových Kounic v nedávné době přírodní památka Kounické louky.

Podmínky ochrany KR a doporučení v MKR I.4:

- Zachovat historicky konstituovaný převažující otevřený charakter prostoru; v rámci lesního hospodaření nezcelovat porosty a plošně nezalesňovat
- Udržet extenzivní využití území – zemědělskou půdu s výraznou převahou zatravněných pozemků
- Zachovat přírodní charakter vodních toků nebo jej zlepšit; zachovat dobrý stav pramenišť, mokřadních a dalších cenných stanovišť
- Zachovat členitou krajinnou strukturu se značným rozsahem lesní půdy, členitými lesními okraji a výskytem mimolesní zeleně
- Důsledně chránit pohledově exponované partie území, především terénní hrany (údolí) – horizonty či prostorové dominanty (elevace)
- Zabránit vzniku nových (negativních) krajinných dominant
- Nové polní a lesní cesty, pěšiny a stezky (a jejich obnovy) ve volné krajině řešit citlivým způsobem vzhledem k terénu, cenným biotopům a stávající zeleni; ve volné krajině preferovat nezpěvněný povrch a provádět doprovodnou výsadbu stanovištně vhodných dřevin; nové cesty pro přístup ke stávajícím stavbám ve volné krajině řešit pouze v odůvodněných případech a citlivým způsobem (terénní úpravy, povrch, biotopy, doprovodné výsadby)
- Nerozšiřovat solitérní zástavbu na místech zaniklých samot a sídel nebo ve volné krajině
- Stavby a terénní úpravy vizuálně uplatnitelné v rámci krajinného rázu mimo intravilán sídel připustit jen výjimečně a pouze pro účely ochrany přírody, zemědělství a myslivosti – při respektování obvyklého měřítka a použití tradičních materiálů; neumisťovat tyto stavby do pohledově exponovaných míst

- Drobná opatření a stavby ve volné krajině, které by byly realizovány z důvodů zlepšování podmínek využití území pro účely rekreace a cestovního ruchu lze výjimečně připustit ve stávajících turistických cestách či cyklotrasách při respektování obvyklého měřítka a použití tradičních materiálů
- Zachovat – nesnižovat pozici (projev) tradičních dominant (kostelů) v zástavbě sídel i ve volné krajině; chránit památkově či historicky významné objekty (zámek Javorná)
- Nerozšiřovat koridor trasy vedení vysokého napětí

MKR I.5 – Stanovice (pásmo B ochrany krajinného rázu)

Část území s přibližně celkově rovnocenným zastoupením lesní a zemědělské půdy rozkládající se v Loketské vrchovině v severovýchodní části CHKO. Dříve zde převažovala zemědělská půda. V celkově plošším reliéfu vyniká především údolí Lomnického potoka, na jehož toku byla vybudována vodní nádrž Stanovice, největší vodní plocha na území CHKO. Do nádrže z jihu přitéká Dražovský potok (zatopený soutok). Menší nádržky se nacházejí na kratších zde pramenících tocích. Svahy nad vodní nádrží jsou zalesněné, v ploché krajině převládá zemědělská půda. Výrazným sídlem jsou Stanovice s kostelem Zjevení Páně, prostornou návší a několika objekty lidové architektury. Na severovýchodní straně narušuje obraz sídla zdevastovaný zemědělský areál. Výrazným prvkem jsou rovněž (vysoké – topolové kultivary) doprovody cest. Východně od Stanovic leží Nové Stanovice, kompaktní drobné sídlo rovněž s dochovanými venkovskými staveními. V severní části zasahuje do MKR golfové hřiště (GOLF CLUB Háje). Ve východním cípu MKR byla vyhlášena přírodní památka Hořečková louka na Pile, svým jihozápadním okrajem zde zasahuje do CHKO obec Pila.

Podmínky ochrany KR a doporučení v MKR I.5:

- Udržet stávající využití území – zalesněné plochy a zemědělskou půdu s vysokým podílem zatravněných pozemků
- Zachovat nebo zlepšit přírodě blízký charakter (úseků) vodních toků, pramenišť, mokřadních a dalších cenných stanovišť
- Důsledně chránit pohledově exponované partie území, především terénní hrany (údolí) – lesnaté horizonty či prostorové dominanty (elevace)
- Zabránit vzniku nových (negativních) krajinných dominant
- Nerozšiřovat solitérní zástavbu na místech zaniklých samot a sídel nebo ve volné krajině
- Nové polní a lesní cesty, pěšiny a stezky (a jejich obnovy) ve volné krajině řešit citlivým způsobem vzhledem k terénu, cenným biotopům a stávající zeleni; ve volné krajině preferovat nezpěvněný povrch a provádět doprovodnou výsadbu stanovištně vhodných dřevin; nové cesty pro přístup ke stávajícím stavbám ve volné krajině řešit pouze v odůvodněných případech a citlivým způsobem (terénní úpravy, povrch, biotopy, doprovodné výsadby)
- Stavby a terénní úpravy vizuálně uplatnitelné v rámci krajinného rázu mimo intravilán sídel připustit jen výjimečně a pouze pro účely ochrany přírody, zemědělství a myslivosti – při respektování obvyklého měřítka a použití tradičních materiálů; neumisťovat tyto stavby do pohledově exponovaných míst
- Drobná opatření a stavby ve volné krajině, které by byly realizovány z důvodů zlepšování podmínek využití území pro účely rekreace a cestovního ruchu lze výjimečně připustit ve stávajících turistických cestách či cyklotrasách při respektování obvyklého měřítka a použití tradičních materiálů

- Nesnižovat pozici (projev) tradičních dominant (kostelů) v zástavbě sídel; chránit památkově či historicky významné objekty v zástavbě sídel

MKR I.6 – Kolová (*pásmo C ochrany krajinného rázu*)

Část území CHKO zaujímající území pramenné oblasti Cínového potoka v okolí Kolové a Hájů. Severní část je zalesněna, jižní partie jsou naopak odlesněné. V odlesněné části MKR se nachází ves Háje, poměrně kompaktní sídlo na okrouhlicovém půdorysu. Dříve byl rozsah zemědělské půdy vyšší. Jižně od Hájů je provozováno golfové hřiště. Hranici CHKO sleduje zástavba Kolové, vcelku rozlehlé obce se značnou dynamikou růstu v posledním období. Obě uvedené obce se rozrůstají o rezidenční zástavbu katalogových domů, která narušuje jejich historický charakter. V západní části MKR se nachází Zámecký vrch s několika objekty. Dva z nich jsou novodobé objekty postavené v duchu pravoslavné víry. Dominantu tvoří Vítkův vrch (644,2 m n. m.) v severní části MKR s výletní restaurací a rekreačním areálem ve vrcholové části. Na Zámeckém vrchu při západní hranici se nachází zřícenina hradu Funkštejn.

Podmínky ochrany KR a doporučení v MKR I.6:

- Udržet stávající využití území – zalesněné plochy a zemědělskou půdu s vysokým podílem zatravněných pozemků
- Zachovat přírodní nebo přírodě blízký charakter vodních toků, pramenišť, mokřadních a dalších cenných stanovišť
- Důsledně chránit pohledově exponované partie území, především terénní hrany (údolí) – lesnaté horizonty či prostorové dominanty (elevace)
- Zabránit vzniku nových (negativních) krajinných dominant
- Vyloučit negativní zásahy do krajinnotvorné mimolesní zeleně, především doprovodů cest
- Nové polní a lesní cesty, pěšiny a stezky (a jejich obnovy) ve volné krajině řešit citlivým způsobem vzhledem k terénu, cenným biotopům a stávající zeleni; ve volné krajině preferovat nezpevněný povrch a provádět doprovodnou výsadbu stanovištně vhodných dřevin; nové cesty pro přístup ke stávajícím stavbám ve volné krajině řešit pouze v odůvodněných případech a citlivým způsobem (terénní úpravy, povrch, biotopy, doprovodné výsadby)
- Stavby a terénní úpravy vizuálně uplatnitelné v rámci krajinného rázu mimo intravilán sídel připustit jen výjimečně a pouze pro účely ochrany přírody, zemědělství a myslivosti – při respektování obvyklého měřítka a použití tradičních materiálů; neumisťovat tyto stavby do pohledově exponovaných míst
- Drobná opatření a stavby ve volné krajině, které by byly realizovány z důvodů zlepšování podmínek využití území pro účely rekreace a cestovního ruchu lze výjimečně připustit ve stávajících turistických cestách či cyklotrasách při respektování obvyklého měřítka a použití tradičních materiálů

MKR J.1 – Andělská Hora (*pásmo C ochrany krajinného rázu*)

Z větší části odlesněné území (dříve téměř souvisle) v severovýchodní části CHKO, jehož jižní hranici zde tvoří silnice I/6 spojující Karlovy Vary s Prahou. Určující prvek v MKR i širším okolí představuje izolovaný znělcový vrch Andělské Hory (716,8 m n. m.) se zříceninou hradu na vrcholu, nacházející se těsně za hranicí CHKO. Tato dominanta se uplatňuje v širokém krajinném měřítku, zástavba stejnojmenné obce je díky poloze na jejích svazích velice dobře rozeznatelná i v dálkových výhledech. Na svazích se nachází historická část bývalého městečka včetně kostela sv. Michaela Archanděla, které se v posledním období značně rozrůstá (více vně CHKO). Západní část MKR vyplňuje

golfové hřiště, vybudované již za první republiky, pojmenované podle blízké obce Olšová Vrata, která zasahuje na území CHKO pouze svým severozápadním okrajem (jižně od silnice I/6) a známé především díky karlovarskému letišti.

Podmínky ochrany KR a doporučení v MKR J.1:

- Udržet stávající využití území – zalesněné plochy a zemědělskou půdu s vysokým podílem zatravněných pozemků
- Důsledně chránit pohledově exponované partie území, především lesnaté horizonty či prostorové dominanty (elevace)
- Zabránit vzniku nových (negativních) krajinných dominant
- Vyloučit potenciální zásahy se zjevně negativním dopadem na projev zástavby Andělské Hory
- Nové polní a lesní cesty, pěšiny a stezky (a jejich obnovy) ve volné krajině řešit citlivým způsobem vzhledem k terénu, cenným biotopům a stávající zeleni; ve volné krajině preferovat nezpevněný povrch a provádět doprovodnou výsadbu stanovištně vhodných dřevin; nové cesty pro přístup ke stávajícím stavbám ve volné krajině řešit pouze v odůvodněných případech a citlivým způsobem (terénní úpravy, povrch, biotopy, doprovodné výsadby)
- Stavby a terénní úpravy vizuálně uplatnitelné v rámci krajinného rázu mimo intravilán sídel připustit jen výjimečně a pouze pro účely ochrany přírody, zemědělství a myslivosti – při respektování obvyklého měřítka a použití tradičních materiálů; neumisťovat tyto stavby do pohledově exponovaných míst
- Drobná opatření a stavby ve volné krajině, které by byly realizovány z důvodů zlepšování podmínek využití území pro účely rekreace a cestovního ruchu lze výjimečně připustit ve stávajících turistických cestách či cyklotrasách při respektování obvyklého měřítka a použití tradičních materiálů
- Nesnižovat pozici (projev) tradičních dominant v zástavbě sídel; chránit památkově či historicky významné objekty v zástavbě sídel (vně CHKO)
- Nerozšiřovat zástavbu tzv. katalogového typu

MKR J.2 – Bukový vrch (*pásmo B ochrany krajinného rázu*)

Souvisle zalesněné morfologicky členité území vyplňující v severovýchodní části CHKO. Severozápadní hranici MKR tvoří svahe Loketské vrchoviny prudce se sklánějící do Sokolovské pánve (až téměř k toku Ohře). V západní části protéká sevřeným údolím potok Hloubek, západní hranici MKR vymezuje údolí Vratského potoka. Východní část MKR se nevyznačuje celkově takovou členitostí, vystupují zde však výrazné terénní dominanty – Bukový vrch (699,8 m n. m.) a Travný vrch (694,2 m n. m.), které se, podobně jako nedaleká Andělská Hora, uplatňují v dálkových výhledech. Pramení zde krátké toky, které rychle stékají k severu do Ohře. V MKR není přítomna sídelní zástavba. Skalnatý vrchol Šemnické skály (644,5 m n. m.) v severovýchodní části MKR byl vyhlášen přírodní památkou.

Podmínky ochrany KR a doporučení v MKR J.2:

- Zachovat souvislý lesní pokryv jako krajinnou matici
- Zachovat přírodní charakter vodních toků, pramenišť, mokřadních a dalších cenných stanovišť
- Důsledně chránit pohledově exponované partie území, především terénní hrany (údolí), lesnaté horizonty či prostorové dominanty (elevace)
- Zabránit vzniku nových (negativních) krajinných dominant

- Nové polní a lesní cesty, pěšiny a stezky (a jejich obnovy) ve volné krajině řešit citlivým způsobem vzhledem k terénu, cenným biotopům a stávající zeleni; ve volné krajině preferovat nezpevněný povrch a provádět doprovodnou výsadbu stanovištně vhodných dřevin; nové cesty pro přístup ke stávajícím stavbám ve volné krajině řešit pouze v odůvodněných případech a citlivým způsobem (terénní úpravy, povrch, biotopy, doprovodné výsadby)
- Stavby a terénní úpravy vizuálně uplatnitelné v rámci krajinného rázu mimo intravilán sídel připustit jen výjimečně a pouze pro účely ochrany přírody, zemědělství a myslivosti – při respektování obvyklého měřítka a použití tradičních materiálů; neumisťovat tyto stavby do pohledově exponovaných míst
- Drobná opatření a stavby ve volné krajině, které by byly realizovány z důvodů zlepšování podmínek využití území pro účely rekreace a cestovního ruchu lze výjimečně připustit ve stávajících turistických cestách či cyklotrasách při respektování obvyklého měřítka a použití tradičních materiálů

MKR J.3 – Sedlečko (pásmo B ochrany krajinného rázu)

V rámci CHKO Slavkovský les prostorově (terénní konfigurací) izolovaná enkláva v jejím severovýchodním cípu. MKR zaujímá území na svazích Loketské vrchoviny na rozhraní se Sokolovskou pánví a Doupovskými horami. Od CHKO odděluje MKR vysoká zalesněná hradba s jedinečným projevem vytvářející výrazný horizont. Již v odlesněných méně svažitéch partiích na hranici CHKO se nachází vizuálně exponovaná ves Sedlečko, na jejímž severozápadním okraji (vně CHKO) stojí rozlehlý zemědělský areál s účelovými objekty značného objemu (vně CHKO). MKR protékají směrem k Ohři kratší toky (s menšími rybníky). Jihovýchodně nad vsí se tyčí Šemnická skála, výrazný znělcový vrch dominující především pohledům z údolí Ohře či svahů sousedních Doupovských hor. Šemnická skála je vyhlášenou přírodní památkou.

Podmínky ochrany KR a doporučení v MKR J.3:

- Udržet stávající využití území – zalesněné plochy (svahy) a zemědělskou půdu s převahou zatravněných pozemků
- Zachovat alespoň přírodě blízký charakter vodních toků, a přírodní charakter pramenišť, mokřadních a dalších cenných stanovišť
- Důsledně chránit pohledově exponované partie území, především terénní hrany (údolí) – lesnaté horizonty či prostorové dominanty (elevace), přechod souvislého zalesnění a otevřené krajiny
- Zabránit vzniku nových (negativních) krajinných dominant
- Nové polní a lesní cesty, pěšiny a stezky (a jejich obnovy) ve volné krajině řešit citlivým způsobem vzhledem k terénu, cenným biotopům a stávající zeleni; ve volné krajině preferovat nezpevněný povrch a provádět doprovodnou výsadbu stanovištně vhodných dřevin; nové cesty pro přístup ke stávajícím stavbám ve volné krajině řešit pouze v odůvodněných případech a citlivým způsobem (terénní úpravy, povrch, biotopy, doprovodné výsadby)
- Stavby a terénní úpravy vizuálně uplatnitelné v rámci krajinného rázu mimo intravilán sídel připustit jen výjimečně a pouze pro účely ochrany přírody, zemědělství a myslivosti – při respektování obvyklého měřítka a použití tradičních materiálů; neumisťovat tyto stavby do pohledově exponovaných míst
- Drobná opatření a stavby ve volné krajině, které by byly realizovány z důvodů zlepšování podmínek využití území pro účely rekreace a cestovního ruchu lze výjimečně připustit ve stávajících turistických cestách či cyklotrasách při respektování obvyklého měřítka a použití tradičních materiálů

Použité informační zdroje:

Literatura:

- Bukáček, R., Matějka, P (1997): Hodnocení krajinného rázu v CHKO ČR, Ochrana přírody, r. 85, č. 2.
- Culek M. a kol. (1996): Biogeografické členění České republiky, Enigma, Praha
- Culek, M. a kol. (2005): Biogeografické členění České republiky II. díl, AOPK ČR, Praha.
- Demek, J. a kol. (1987): Zeměpisný lexikon ČSR. Hory a nížiny. Academia, Praha.
- Forman, R. T. T., Godron M. (1993): Krajinná ekologie, Academia, Praha 1993 (český překlad)
- kol. (1998): Plán péče CHKO Slavkovský les.
- kol. (2006): Proměny sudetské krajiny; Nakladatelství Českého lesa.
- Kuča, K. (1996 - 2011): Města a městečka v Čechách, na Moravě a ve Slezsku; nakladatelství: Libri, Praha 1996 - 2011
- Kuča, K., Kučová, V. (2000): Principy památkového urbanismu, příloha časopisu Zprávy památkové péče, ročník 60; Jalna, Praha.
- Kubínová, J., Ložek, V., Špryňar, P. (2005): Chráněná území ČR, svazek XI; Plzeňsko a Karlovarsko, AOPK ČR.
- Lexikon obcí České republiky 1869 – 2005; I. díl; ČSÚ, Praha.
- Löw J., Míchal, I. (2003): Krajinný ráz, Lesnická práce, s.r.o., Kostelec nad Černými lesy.
- Mílot, J., Bartoš, J. (2006): Průvodce po minerálních pramenech; II. Minerální prameny Tepelska, ČSOP.
- Mílot, J., Bartoš, J. (2006): Průvodce po minerálních pramenech; III. Minerální prameny Mariánskolázeňska; ČSOP.
- Muranský, S. (1977): Krajinářské hodnocení území, SČSZ, sv. 79.
- Pešta, J. (2005). Encyklopedie českých vesnic, díl III. Západní Čechy; Libri, Praha.
- Sádlo, J. a kol. (2008): Krajina a revoluce; významné přelomy ve vývoji kulturní krajiny českých zemí. Malá Skála, Praha.
- Slavkovský les a Mariánské Lázně; turistická mapa 1 : 50 000, KČT, Praha.
- Škabrada, J. (1996): Lidová architektura, ČVUT, Praha.
- Vařeka, J., Frolec, V. (2007): Lidová architektura, encyklopedie; Grada Publishing, a. s., Praha.
- Vorel, I. a kol. (2004): Metodický postup posouzení vlivu navrhované stavby, činnosti nebo změny využití území na krajinný ráz, ČVUT, Praha.
- Vorel, I. a kol. (2000): Slavkovský les; hodnocení území z hlediska krajinného rázu - § 12 zák. č. 114/92 Sb. (analýza charakteru a identity krajiny a návrh odstupňované ochrany krajinného rázu, XII.00); ATELIER V, Praha.
- Wieser, S. (2006): Slavkovský les; průvodce po České republice; Nakladatelství Olympia a. s., Praha

Internetové zdroje:

<http://slavkovskyles.sweb.cz/>
<http://www.slavkovskyles.cz/>
<http://www.slavkovsky-les.cz/>
<http://www.teplicka.cz/>
<http://www.obecstanovice.cz/>
<http://www.kolova-haje.cz/>
<http://www.olsovavrata.cz/>
http://www.kr-karlovarsky.cz/obce/Andelska_hora
<http://www.chodovaplana.cz/>

<http://www.mesto-bochov.cz/>
<http://data.obeckrasneudoli.cz/>
<http://www.otrocin.eu/>
<http://www.ovesnekladruby.cz/old/historie.htm>
<http://www.ou-mnichov.cz/>
<http://www.mu-brezova.cz/>
<http://www.tepla.cz/>
<http://www.becov.cz/>
<http://www.laznekynzvalt.cz/>

<http://www.mesto-krasno.cz/>
<http://www.horni-slavkov.cz/>
<http://www.monumnet.npu.cz/monumnet.php>
<http://www.zanikleobce.cz/>
<http://www.hamelika.cz/index.htm>
<http://www.obcevpohranici.cz/>
<http://drusop.nature.cz/>
<http://geoportal.gov.cz/arcgis/services>